

Az iséret földje.

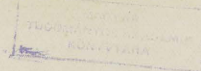
Szinmü 4 felvonásban.

Irtá.

Szomory Dezső.

Ízmeleges:

Óz. Mikás Istváné.	Műnch Ferenc. (30 év)
Mikás Anna.	Bathó Endre. (28 év)
Ébner Erzsike.	Árkonyi Árpád.
Kelenen Riza.	Jönörkény.
Óz. Szobránczy Mka.	Ébner Károly.
Katiza.	Felhő Pál.
Ariane.	Mattos Antal.
Ég. Buchanová	I vendég.
	II vendég.

MEGNYITÁS
TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁR

Első felvonás.

Nagy szalon, mely a háttérben szűk verandára nyílik. Itt a verandánál légygöngyöröt üvegfalai mellett, néhány virágcserep, egy pálma, afféle „téli kert” utánszat. Virágok, pálma rom karban. Pálma előtt, egy kis kerek asztal, rendetlenül, egymásra hányva női-lejimmunka s néhány könyv. A szalonban az elegáns és kényelmes bútorzat rom karban van tartva. Jobbról, a szin lövege táján pamlag, mellette egy karosszék, pamlag és karosszék sőt is asztal, egy díszes kötésű, nagyszámú könyv van rajta. Igazságot jobbról, de feljebb oldalajtó. A háttér jobb oldali fala mentén zongora, rajta s zsebkönyv, óra-vimpa hány kötetek. Balról, teátor feltörített asztal, földig érő, vastagon fehér damasz-teríték, ezüst service, minden ellen-tétben a színe lopogatás és elhanyagolt szalonnal, a melyben, mintegy a multbeli gazdagságot az előke-lően feltörített asztal még megtartotta. Igazságot balról ajtó, melynek a forembé nyíló, függönyös szárnyai nyitva vannak s mintegy az előtérből indikálják. — Ez díszes órá-óra. — Jobb és bal a művésztől.)

Első jelenet.

Emma Katicza.

Emma (a pamlagon, arccal a nőtörvény, egy könyvben lapozgatva s dúdolgatva): Katicza... Katicza...

Katicza (terítgetve): Engem szólít a díszsöny?!

Emma: Ha oly kegyes akarván lenni s megmondaná nekem, hány óra manapság?

(Az óra üt.)

Katicza: Szómitstsz...

Emma: Lusta vagy megfordulni?

Katicza: Hát a díszsöny? Vár kétfő volt... most három, négy... Négy óra édes...

Emma (nagyon gyöngéden): S a mama alszik még? (Katicza ipelőleg int) Ha felkelsz... én félek, ha soká alszik...

Katicza: Alig egy órája.

(Szünet.)

Emma (mint az előbb): Katicza... Katicza...

Katicza (a pamlagon kerülve): Mi történik? Oh! édes...

Emma (elhárítva, de gyöngéden): Nő... nő... a lapjelölmet... adt az ide a lapjelölmet... ott lesz az asztalon... (Katicza a szoba asztalán keresi) Nem ott... a téli kertben.

Katicza (nevetve): Oh! a „téli kertben”. (A verandán) Csakugyan töl van itten... (Keresve a kis asztalon) Bizony nincs... (Székeken, kötetek sőt keresve) nem találom díszsöny...

Emma (sóbajtva): Tudod, hogy apád is varrónkám? a múlt héten az antik hajlómest vendémem
el... a „Művészváros” hozta Velencéből... sajnálom... most meg a lapjelzőm hiányzik... (A könyv egy
lapját fogva): Behajtsam? mond Katica, behajtsam? olyan szép fehér s olyan sima... majdnem
kellemes szírogatni... (Behajtja a lapot, a könyvet is s Katicának nyújtja)

Katica (átvéve a könyvet, a címlapját olvassa): „Tenger né Apriója; Regény, írta Árkonyi Árpád”
(megszépekedve): Az Árkonyi ur új regénye! Mikor kapta a kisassony? ejnye, hogy velem nem is
látot... amikor pedig még szeretem az Árkonyi ur műveit... (ingázva): Öt magát pedig Szent Erőre
Kisassony neveti...

Emma: Hát ezt hogyan tudod?

Katica: Az Erőre Kisassony szereiből... Oh! ezek a szereik! mindig attól félek, hogy felzavart
a gúggyongyok, amikor Árkonyi urra néztem... Aztán - uti ez ruffant eideris - a múlt csütör-
tökön, hogy Erőre Kisassony itt tért el és az asztalánál napra nem Erőre Árkonyi urtól, el-
mentet felre ki s egy - ötforintost nyomva a kezébe: „A bátyám mondta, hogy kotákat veszel, én
én inkább magánar adom Katica, hogy ezentúl mindig az Árkonyi ur eszéje mellettesse
az engemet...” (Kacsapva): Oh! az aranyos Kisassony! s hogy mondta ezt... csak látni volna,
hallotta volna a Kisassony... Ahogy futotta a fülembe, a Navai forrásától kifirult az
arcom...

Emma: S az ötforintost?

Katica: Oh! visszaadtam... csak nem képzeli a Kisassony... (Sajnálkozással): Szébbként se lehetek
semmit Erőre Kisassonyért.

Emma: A eszéjét...

Katica: Oh! ez nem sokat segít rajta... Istenem, Árkonyi!... benéget vele, de söt vedes is hozzá... hiába...
szá szánja, hiszje el Kisassony szá szánja... Mi meri az a kicsi, tiszta fehér bárányra...

Emma: Katica!

Katica: Ha legalább farkas volna... De nem, Árkonyi ur nem farkas. Minká már nem tudna
szereketni... amint mondani szokás: learatott volna... Sokat szenvedett a merdelembe... s szíve.
Nő barátói is voltak, igaz?

Emma: De hát tudom én Katica...

Katica (csak inspirálva): És a könyvei... (híntese szemérmesen): Oh! Kisassony! Akármelyik
vott, az első lap után értem, hogy lénytelen^{tegy} végigolvasni... Mennyi pajtos idős! (A kezében
lévő könyvben lapogatva): Ez a „Tenger né Apriója” lehet a legpajtosabb... Ha rövidvasta, ugye bár?

Emma (eszteriben): Épeuséggel nem pajtos.

Katiza (hitetlenül): Nem.

Emma: Is minden tisztességes lány elolvashatja.

Katiza: Árdongi mondta?

Emma: Nem, a „Művészgyáros”.

Katiza (csajdítva): Óh! ha a „Művészgyáros” mondta... (Élénken): Hgy. szabad nekem is Mária urat, amikor eszteriben „Művészgyáros”-nak nevezni... Bolond elnevezés, míg hátánem rózik az ember... De illeik rá...: jobb szereti a művészeteket, mint az ipart, mint a maga „üveggyárát”... A mullok, hallottam, amiúrt azt mondta, hogy ezt jó festmény, vagy ezt jó vers is lehet maradandó, ellenben az üveg, a legreméletesebb is, csak törékeny... Óh! be tetrisz nekem a „Művészgyáros”! De a kisasszonyos is... Óh! mitn tagadná előttem... Ki vagy az én?

Emma (tréfalóva): A tejnövérem.

Katiza (bűdofan): Hát még?

Emma: A regény távri rolonom... és...

Katiza (enyhe nehezteléssel): Tudom mi követlenél...

Emma: A szobalányom.

Katiza (hitelen éléndéggel): Jó, legyen. De hát akkor megírói a kisasszony ur...?

Emma: A regényt?

Katiza: Óh! Jého...?

Emma: Hát mit?

Katiza: Azt, amit más többször kértem...

Emma: Nem emlékszem.

Katiza (félénken): Hogy a hárahoz vers, ha a „Művészgyáros” felesége lesz...

Emma: A felesége... hát ezt megint koman versed?

Katiza: Hát rég megkérte a kisasszony kezét... s kell, hogy a kisasszony a felesége legyen...

Emma (időseken): Kell? s miért ha szabad tudnom?

Katiza: Azért, hogy a kisasszony boldog legyen...

Emma (en pillanatra öntelében, epodéssel): De szeretnék...

Katiza (csajdítva): Sajót, hogy a kisasszony gazdag legyen.

Emma: Gazdag... csadagyan... nagyon jó volna gazdagnak lenni... hát rég nem voltam gazdagok...

Katica: Dönny... Ist monda a naprafő asszony...

Emma: Nos? mit? mondjad...

Katica (habozón): Nem tudom...

Emma: Csak mondjad...

Katica (egyre habozón): Neje a naprafő asszony megmondja...

Emma: Nem, nem... te mond... Külömben nem veszel oda magamhoz...

Katica (örömben): Ah! emitt nem tudok ellenállni... Kétfőra, nincs is benne semmi rossz... Nos hát azt mondta a naprafő asszony, hogy ezentúl nagyon, de nagyon károsatosodunk... Csak annál felé kérdődve: és ma már látja Zisamony, levelesebb is a teasütemény... és arra is ügyelni fogok, hogy Kelemen Riza Zisamony elnevezésű betöltse...

Emma: Katica!

Katica: Ok! Kelemen Riza Zisamony, ami teasüteményt megnevezik, azt elviszi magával... sejt nem csak itt, de Ibuerélnél is, a többi barátöknél is...

Emma (nevetve): Hszan Katica...

Katica (maga is nevetve): I amikor már nagyon sok van az ilyen elegent teasüteményesből, akkor Kelemen Riza Zisamony maga is teára hívja meg a barátöit. Stább nem... Istene! most jut az eszembe... a lapjello... azaz azt nem, emitt alig van étéde... De az antik-től... erre már eszűdni mernés!

Emma: Katica!

Katica: De legalább Kiferőnléte? említenék csak Zisamony...

Emma (kacagnak): Csakugyan... a hajómet'igen... csadugyan Kiferőnléte... ugyszóval ~~akar~~ akar említeni...

Katica: Kiszóval, igen... hogy azt monthassa, hogy a magáét viseli, amikor a Zisamony túja lesz a hajóban, a melyet pedig „otthon felejtett...” Ok! a Zsuzs Riza Zisamony... és a többier! a gátörözői téa-sütemények! Ha tudná édes, milyen jóitűen mulatoz rajtok!

Emma: Persze... most mindés ott maradj az asztalnál...

Katica (csak folytatva): A „művészgróv”-t s árlovyi urat... megalán Zsuzs Zisamony Sívőve...

Emma: Is Bathó Endre...

Katica (a veranda feltekintve): fűszőnyegű, arczonál Emma-nak: Bathó Endre... most felejtél, hogy

Kelljen a naprafos asszonyt...

Emma: Most? Most éppen most?

(Szengetős.)

Katica: Most Bathó Endre itt van.

Emma: Mástor nincs itt?

(A szereplés ismétlődés.)

Katica (tétován): Kisasszony...

Emma: Katica eredj, nyisd ki az ajtót. (Szilárdan:) És ne féld engem.

Katica: Jót van Szilárdan. (St. balról:)

Második jelenet.

Emma, Bathó, majd Katica.

Bathó: Már be sem eresztetted többé? Emma Szilárdan...

Emma (érezet szerint): Jót napot Bathó.

Bathó (egy percig zavartan, nem tudja, mit mondjon, aztán): Hideg van...

Emma: Akar egy cigarettát?

Bathó: A hideg ellen?

Emma: Ott vannak az asztalon, egy dobozban... a sznya is ott lesz... minden tűz... (Az asztalra ül:) Dolgozt? A nass müjéről? A szegény, szerencsétlen „Kain”...

Bathó (visszatérve az asztal mellé, tréfálódva): A sznya „Kain”, a nass „Kain”?

Emma (maga is tréfálódva, mintegy a Bathó szavait idéve): „A világesemények megrendítő zenodráma”... Baszgan, hol tart?

Bathó: Az első jelenet - finálját fejeztem be ma éjjel...

Emma (meglepődve, tapsolva): Ah! végre - bravo, giovane maestro, ahogy a „művésztárs” mondani...

Bathó (belenelegedve): Tudja, uram, hogy ez a finálé nem akart menni semmilyenképpen... minden hőlomon, minden hangszerem négyzetű, elcsúszott, magam is elcsúsztam körötköz... Micsoda szűzdel-meim vartas! Szerencsétlen Emma Szilárdan... Stótkem, ott, azon a szerencsétlen kőfa papíroson, nem láttam csás a fehéretlenségem, a kőfák tömörlegéből nem hangzott felém csak a nyomorúságom... Ot! amikor az ember a lelket akarja adni, önmagát, a vágyait, az álmaikat, mit tudom én!... mindazt ami él, palat, reved az emberben... és léptelen lélekarmi magából, ezeket levez melódiát, egy gondolatot, - istenem akkor, be nyomorult az ember! (Rövid szünet után:)

És a szerencsétlen findi, tudja-e hogy valósággal totot öltött elődöm? meglezve a munkát, a lámpám fényében. Láttam szeretőt szembe velm... afféle gaz, sötét alar, homu, sovány arc, szűk szemek, a melyek kigyúlva gúnyolódna, és reket torol, mely szaga a csenében... Nos hát, ma éjjel, hogy őt volt újót - ah! micsoda atagúe-ot kezdtem! Lázban, létsébesve...

Emma (mosolygosa, kediben): A szent ösületben...

Bathó (vas folytatva): Kint egy liszatanva magamból, s minthoz sültölve a papirt előkem, rontokam emmer a papirna, beléje sünt a tollam, s sünta véges-végig, az esik lapot a másik után, s oly szosan, oly eszeveszetlen, hogy hirtelen, a kótás kerel s jeredete fejéből en egész tömeg, es egész világ támadt, esernyi apró, fekete pont faradt a szemembe, jöt, ment a soroz lözöt, fonódot, kúszot, nyírsgött, sűrűn, mozdalmasan, mint hangza-rajnak orgája... És edes, levezegítő pover, amikor végre megvult jorra es a findi, az dinya ellebbent... azarkoz ott volt a papiron, megirva, késsen, késsen minden, az egész első felvonás... Amikor láttam, hallottam olyannal, a melynek akartam, amiket a papírjainról, a lötámból az én melodiam, az én énelem harsant, az én lelkem csatant elő! Tudja usz-e, hogy a Byron "Wain"-jából indultam di... azarkoz was emmit tud... Nos hát a Byron művében Wainnar, usz-e bár, ada a levelese... Én, az én szövegemben Cilla-t akam neki... miért ne? Cilla jobban hangzik... Cilla! Neu hallja, emmer muszikája van... Ah! Cilla... ott, esz erdő tisztásán, körtáncot jár pasitorleányokkal... Anap máj-máj leledoróban, a keringő szűzettel, nass árnyékok szaladna... Dal...: a leányor daltna... mindez enyke, vidám kar, a melyet edesen a hártár szírnél, széles, epedő arpeggiók rejtörné el a közel erdő lombjai szőnt, elvesmer az ország-ut homója felett, mely a tisztás végén, a sín végén nyúlís el wenu, a vöteloube... Itt-ott, bársatan, bájdalmasan, a Cilla éneke alatt, a juvota sija el a szexelni motívumot; s röptön, mint esz válasz-képen, aküst - ah! halkán, nasson pianó - a Wain dalát veti bele, esz klárimét is utá-norra, esz fagot is elmorosja... De a hártár arpeggiái ismét ~~fel~~ feladodna, a szűzek éneke kél, elől Cilla, kiválva, epodül, elmorong... Hirtelen, amian az út felel, féstí-hang, mely, jajveszték... Alatta, szírnél, a hegedük kiállanar fel, az összes vonós végig-szakadna a hürölon, a dal megismosodís, közelebb ói, zokog, kiált, jajveszték... Hő-götte, a hegedük rivalgásán, az egész hangtömegem által, a trombita kiált, szilajan, le-sujtva, az atok-motívum harsan, míg a ^{mely} fagvör, meg-meg sméttő. ~~széles~~ széles és haragos akkordja, mint oryneák raja rohan...

Emma (elragadtatva): A Waint üldözör...

Bathó: A tánc megbomlás, a pártos-leányok szétszaladása, elöl, az utat emelt arccal áll Cilla, vár... a Zolgo' dal mind közelebb ért, mintse a nap felé épül, mely a sín végén, az út felett, közben száll alá... és hirtelen, az út homokján, megtépvén, üldözve, a nap pirosán biborpirosan, mintse lángolva a szenvedésben, Kain megjelent. (Szünet) Így ez a felvonás vége.

Emma: Szép... nagyon szép... gratulálok... (Ez percreig Sz. László hallgatna. Aztán Emma hívouva a Zolgo'): S most aztán a második, a harmadik felvonás... Cilla és Kain nagy szerelmi dű-ja - a vég, az utolsó felvonás... az utolsó finálé, az utolsó!

Bathó: Hm! mikor kerülsz ide!

Emma: Csakúgyan mikor?

Bathó: Talán ezt esztendő múlva... talán csak esztendőnk múlva, talán soha...

Emma: Soha!

Bathó: Szeretném magát...

Emma (Kacérság nélkül): Nos? ez aradály? az első felvonás alatt is szeretett... vagy nem?

Bathó: Igen, csak akkor akkor még nem volt nő Minnek Ferenczről...

Emma: Bosszúmat... a finálé alatt már nő volt... De sőt már előbb is... Nem a „Művészközpont” az a díszlet a Byron-döntésről? az a remek, illusztrált kiadvány... Hátlan... (Hirtelen eszébe jut, hogy Bathó nem cigarettázik): De hát miért nem szívt ró? Nem talált cigarettát? (Ez nap, ébren a Zolgo'...

Bathó: Nincs az asztalon...

Emma: Nincs? (Kiáltva): Katicra! Katicra! (Katicra bejött megjelenni) Be lölet vattal... Hát vannak a cigaretták? (Katicra hallgat) Nem hoztát?

Katicra: Nem szírom...

Emma: Miért nem?

Katicra (Szól Emma-közé): A cigarettákat is beszűntette a nagyjapus arany... Takarékoság...

Emma: Jó... erodj... (Katicra el.) De hát van bűnöd...

Bathó: Oh! igen... van...

Emma: Rászujthat...

Bathó: Közönösen... nem most, majd később... a tea után...

Emma: Az előbb rögtön akart...

Bathó (zártan): Az előbb... igen...

Emma: Hát csak cigarettázson... akarom... nő...

Bathó: Hoz hát bozsánatot kérek, de néms...

Emma: Hagánaz nem volt pénze, hogy vesse...

Bathó: Oh! Hiszassony! eszénöm...

Emma: Nem, nem volt pénze... mutasson pénzt... Oh! ez Wagnerrel is megese... (Kitatva azsebében.)

De hát van-e nekem 2 (22 forintot kerítve) 22 forint... itt van... fogja...

Bathó: Oh! Emma hiszassony...

Emma: De hát miért nem? Csak kölcsön adom... megfogja fizetni, ha az operója sikerül és meglesz vendüloe a világesztém.

Bathó: Nem, nem, a világesztém...

Emma: De igen... akarom... (Bathó zsebébe akarja nyomni a forintot.)

Bathó (szöngyélben elpárlva magát): Nem... nem... inkább elmesze...

Emma: Katicra! katicra! (Katicra megjelenik) Itt en forint... horasz cigarettát... (Katicra habaró) Te se? No jó, majd hozol magam... (megindul baljeld)

Katicra: Hiszassony... (Mveszi a forintot) Az egész forintot?

Emma: Az egészeit!

(Katicra el.)

Bathó: Csakhogy én nem fogok sími belöle...

Emma (titkoslag): A legendát elhosta?

Bathó: El. (En lobát vesszi a zsebéből) Ma jelent meg, de a honoráriumot csak holnap kapom... vagy holnapután...

Emma (átvéve a kótát): Készönöm... (Olvasva): „A fehér lány legendája. Szövegét Felhő Péter...”

(Sacra va): Oh! Felhő! a megszézt cherubim!... (Tovább olvasva): „zenejét Bathó Ludre...”

(Ungyitja): Meggyeser löszönöm...

Bathó: Nem vitam bele dedikációt... ez már bandáz... Aztán azt is sem érthetem volna, amit... A fehér versét olvasa?

Emma: Sajátságos vers...

Bathó: Varsón kért, hogy zenét írjak hozzá... Leü végre is jó jó új varroz...

Emma (Bathóra pillant; aztán olvas):

Volt egyszer egy fehér lány,
Várban lakott, folyó partján.

Aldonyatlov, a nap-pirjában
Megjelent az ablakában.

(felkiáltva): Oh, a harmadik sorban, ha nem eséltem... és lábbal többit csinált Felkő...

Batkó: Ami felesleg van az uram asja... De hát tovább...

Emma (bekajorta vott a zölöt, s most eszedesen, mintegy vellemszerűen): A zenéjét jobb szeretem...

Batkó: Nem ismeri...

Emma (mint fenn): S ha ismerem? Nem mindegy volna?
(hívtelen a Emma szelvény)

Batkó (boldogan): Ah!... ~~és~~ elvesíttem, mégis elvesíttem?

Emma (szelvény): Endre...

Batkó: Oh! ez a házaság, ez a... Mink Ferencz! Milyen jó neki... s milyen reserves nekem... Minden, mindezt ellenem van... Katicátét kezdve, egészen Mikásé momáig... (Emma bosszúni akar) Oh! tudom... Legelőképpen ő nem adja... De hát kezd... Emma! De hát nem tud, nem akar megvédeni engem... a boldogulásom, mely végre is essz nép napom... (Szünyót) A dicsőségem, a dicsőségem...

Emma (lemondón): Oh! nekem... Glens szerényen, Nasson szerényen, nem volna esz és ruhám, magam förtés, sütnés... Essz trik, „szegényes, de tiszta” szobában lakmáns, elvernök és tűzhelyünk melege kövélés... (Snyhe Sajnálórással) Ha ugyan volna mivel fűtömáns... Lesz? mit gondol?

Batkó (gélénken): Oh! léteglivül...

Emma: Kossz mondja ezt!...

Batkó (hívtelen erőlyesen): Gosh ajét is!... megfogomz gazdagodni!

Emma (fájdalommal): S ha elvonom a munkátot? (Kacéréság nélkül) Ami valóssimá... a mindeennapi kenyétkeresés, a zenelecskék utáni hajna...

Batkó: Ez most is megvan.

Emma: De akkor étkem is volna... Amig eszédit van, amig éntöt nem kár más csak ön!...

(Sajnálórással) Míg ez inspirálja is... vlepányörü dalokat is... De ha essz másik 970000 is ott Korogna maga mellett Endre...

Batkó: Szeretnöt eszmást...

Emma: Ah! Szeretnöt eszmást! Szeretni! szeretni! ifjára van, es a lényeges, akár kenyőren is vilen sellene élmáne, akár Kain essz esz arangesöt zudítana reáns... Szeretni! szeretni! ehez a mi bizonytalan jövőnköz, nass, hatalmas, mindeus lezörő szenvedély kelleme, mely nem kérdez, nem okoskodik, De megz, rohan, előre... Fájdalom, es a szenvedély nincs meg) bennem... (Batkó novumentje) Oh! én is sajnálom, mintesz magamat sajnálom, hazz csak olyan nyugost, józan teremtés vaszot... De hát mit csináljak? Mink várja a válsom... halogassam még tovább? Hová vezet ez? mi célja lehet ennek? Remétek, várjak, mit? tudja-e?

Valamit ami Dönsön jobbra vagy balra... De hiszen minden, vagy legalább is jól minden kinek felé utal... Isteneim, így hízik az istét!... Minél tovább tart annál rosszabb... ezsen, kosi megkövetés...
 S hiába... mégis váró... (halkan:) tudja isten, jót esz... (Hirtelen szerelődve, sajnállóval!)

Al! Icsi! Bathó! kisi Bathó...

Bathó (egén közel zúzóhoz, halra, epodon:) Emma... pedig oly boldogok lehetnének...

Emma (hátradőve a pamlagon, en pillanatra öngyöngyözve:) Boldogok? hogyan?

Bathó (halkan, az Emma föléhez hajolva:) Ha úgy szeretne mint én...

Emma: Nos?

Bathó: Tudná hogyan...

Emma (megdöbbenve:) Tudná? (elakva főtánc a felindulását:) nem, nem tudom... nem tudom...

(S hirtelen zolóva, restelődve, lesorolással!) Ah! hát ez, hát ez akorja... hát ebben akadály az anyám!

Isteneim! Isteneim!

Bathó (maga is felindultan:) Emma... bocsásson meg... énsem meg...

Emma (zolóva:) Nem! Nem! (Megpillantva mikor két s hirtelen borulva:) Anyám...

Anyám...

Harmadik jelenet.

Flóber, Mikáné (jobból.)

Mikáné (aggodon, nagyon sörögve:) Leányom... mi lett... Emma... (Bathóhoz, de szeliden:) Megbántotta a leányomat... mi lett szíve... beszélt... mi...

Emma: hát semmi... már semmi... az elobb szerencsétlen voltam... De most, így, vedd...

Mikáné (mindig szeliden:) Szerencsétlen...

Emma (Tavasztan, keresve:) Megkötötte a kezemet... ezt nap sikerei lennének, vagy sikerei... arról volt szó, hogy megvárjam... De hát ez lehetetlen, usz... és bár lehetetlen... (Zúzó szíve) Anyám!

Anyám!

Mikáné (szanakkon de szeliden:) Hát ezért szíve? (Bathóhoz szeliden:) Szeret nem mondott a leányomnak?

Emma: Nem.

Mikáné (mindig szeliden:) Bathót kérdem...

Bathó: Nem...

Mikáné: Jó, legyen. (szeliden:) Amde én azt mondom ömer vigádon Bathó, vigádon... I neked is ezt mondom leányom... vigádon, vigádon magadra... ezt nap nem lesz is fészkelőzve...

Emma: Anyám... anyám...

Mikáné (halkán, észre nem látva) megmondja, e, hogy nagyon beteg vagyok... hogy rosszabbul vagyok... (az időse meglátva)
 itt fáj... szorj forrba mullat... s nem fáj többé...

Suma: Nem! Nem!

Mikáné (fájdelmas panaszással): Gyöngyölk, észre megejt az álom, máj-máj alig tudos felebrámi... az alga'
 halála felig az eufóni is... Ez nap, elalsom, egy hó, egy hang nélkül elmélet... s te is maradv
 árva - szegényen, vigázz... Észdül leányom! Élet az életem, Trágya, szöke máram... (Kötőre:) látod,
 ez az én vénségem... jójogot... (a karotrikbe roskad.)

Suma (a Mikáné lábainál): Anyám - anyám...

Mikáné: Védj Suma... hallgass meg... s magis Bathó... Judjator us-e, hogy a mi gazdaságunk
 Mikár Istvánnal véget ért... Érelt másfél esztendővel, a miut paraszaga után, esz néhány
 ezer forint lett minden vagyonunk... Nem akarsam töled megvinni semmit... s a tő hámozra
 sívem, eszedre minden uor maradt, mint szegény atyd életében... Ámde ma... kis va-
 szonisz végre járunk, jélek... Oh! nem magam miatt... én... én... De hát te... ha egy nap
 semmit se volna többé!... istenem, nem... És Bathó azt adja, us-e sívem azt akarta, hogy
 váj rá? Váj, hogyan, meddig? valami jópaldorást amiből megélhetésem mig meg lesz
 a nagy siker, vajon tud-e a hámozra? varrogathatnánk egymás mellett... te... én...

Suma: Anyám...

Bathó: Dolgozom...

Mikáné (sajnálással, dolíton): Késő szegény barátom... Sőtj kellel volna... sőt magának könnyű
 is led volna, olyan tehetséges!... s lehet ami lezölje volt - ok! megemvődem, nagyon esély
 solog - kiába, elhanyagotta... Amikor valamittem tanítanári állásból volt hó, nem köthete
 Apollót az ikla padjához... Isz monsta, us-e? Végre is éntem, elhiszem, minden
 törtéte az ünézetét... Ámde az ember sok mindent jaldor ha szeret, ha ifarai szeret...
 Ah! ha tudnám! ha tudnám! ha nem tartanék atól... (Hítelen Sumához, izgatottan)
 Leányom sívem... esz felentendeje, hogy mind Ferenc megkepte a zordot... esz felenteu-
 teje, hogy fel fel jár hozzá... te eszted meg ueri, te kistad... (Genderson, mosolygva:) a
 "művészgróv" beületen, fiatal, elökeli... gazdag, nagyon, nagyon szeret képed... és te
 is szeretni fogod, boldog lenél vele, boldog lenél, ha ettudsz búguzni Bathóé, ha lemondasz
 beületesen, utógondolat nélkül, remény nélkül...

Suma (megdöbbenve): Anyám...

Bathó: Mikár mama!

Zsuzsa: Megígérem, megígérem... úndo engedj még, hon is mondom, engedj még haboznom, várnom... engedj még
még ~~leány~~ leánykának lennem, akinek álmai vannak, bizony reményei vannak... engedj még szeretnem,
még ezt kicsit szeretnem... Dathó...

Dathó: Zsuzsa...

Zsuzsa (felállva, kacagva): Ezt kétféle még!

Dathó: Ezt hónapig!

Zsuzsa: Ezt kétféle! Ezt kétféle!

Chikáné: Szegény szerelmem...

Negyedik jelenet.

Stóbbis, Katica, Kelemen Riza.

Katica (balról, a csiparokta dobozal a zserében): Itt vannak a csiparoktás... Itt van Kelemen Riza újságya.
(A csiparokta dobot az asztalra helyezi.)

Kelemen Riza (balról, Zsuzsa felé szelvé): Zsuzsám... jót vagy? (megöleli a Chikáné felé.) Keresit eső.

Kolum - Dathóhoz: Dathó ur... (Katajját, Kabájját szoran levéve.) Katica, fogja csak kérem...

Katica: Be szét a újságy! ráveszi a kalapra, egy hekre helyezi a szemet az asztalhoz megr.)

Kelemen Riza: Hova teszi? Jó, jó, ott jót van... (szemet Zsuzsához, hátravetve.) Jóes Zsuzsám...

fej be szét vagy ma... És a „külváros” eljött? Ilkátót jöttek... alig akart elereszteni...

Oh! be sokat esacsogtam! Felhő is ott volt, szavalt... is hatos... Oh! hatos, egy fiatal

aranyos doktor... Ilka eljött... valószínűleg eljött... Oh! az az Ilka! tiszta és haragszikrád, most

nem akarod meglátogatni, megnézni az új lakását... Istenem, be férges lada... ó-német

elbőstő... egy igazi gobelin a falon... és két szalon, egy kicsi, egy nagy... Louis XV. Oh! a

kicsi... titokratos függönyök, édes szagok s misoda illat!... kétem egy üveggel belőle... (Egy

üvegeskét vehet elő a zseréből.) Itt van, tragéd csak ~~...~~... (Zsuzsa elé tartja.) Ugy-e bajos?

Oh! az az Ilka, ő ~~...~~ ismeri a ginom dolgokat... I nyilván szerencsés!... amikor együtt

jártunk az iskolába, eulékkel, mindörre egy szegényes crêpe de chine ruhája volt... I

most, misoda ruhái vannak, milyen gazdag! Amikor a férje meghalt, az lekerest

vélma hinni, hogy megint olyan szegény lesz, mint leánykorában... Oh! Johann... az

őreg Szobránczy ~~...~~ mindent váhasított... Milyen szépek emberek!... Az Ilka jó élet

csak most fog kezdődni igazán... (Dathóhoz) Ő szint sokat beszél újsónalás dörben... a „Fehér

leány legendájáról... Már megvett, - több példányban... a talentumáról... és még más

mi... Misoda újsóna is volt ez!... Az első, a melyet az örvegsége óta ledeszetett... Jenem

az utolsó... egészen apró mandarinok rúgóban... (Szimon keresztje azseben) hirtelen kezd is
belőle... oh! delicious... itt van Szunyóé...
Szunia (relatív): Köszönöm...

Kellemen Riza: Csak vedd...

Szunia: De köszönöm kedvesem...

Riza: Csak vedd ha mondod... nekem van még, az egész zsebem tele van vele... (chikánvélő)
Parancsot a cukros mandarinokból? vagy maga Dathi? magának is adod... mondod, hogy
az egész zsebem tele van vele... De hát mi lenne magukak?... olyan furcsák... csak nem is
vannak a jó hűvös néni? (beszélgetve Katicától az asztalnál) Akar a cukros manda-
rinokból?

Katica: Szívesen kisasszony.

Riza: Itt van... (hallom) Van-e jó teasütemény?

Katica (Siténél): Köszönöm kisasszony... (A hajlék úrvegy) De szép hájtűje van a kisasszonynak...
egészen olyan, mint az Szunia kisasszonyé...

Riza (zavartan): Úsz találgó? vadulra, egészen olyan... (Szuniahoz) hirtelen Szunyóé
a hied után csináltattam... Szűnye, a ~~hied~~ t'édet... nem ottan felejtettem! Nem haragszol
erre?

Szunia: Oh! dehogy...

Katica (távozva): Ottan felejtetem!

Ötödik jelenet.

Szűnye, Szur Szűnye és Katica (balról)

Szunia (a bejövőkhöz): Ah! Szűnye! Jó napot Szűnye...

Szűnye: Szűnye... (megszólítja) Riza! (üdvözlés)

Hikánni: Itten hirtelen megérkeztem.

Katica (Szűnyehez): Szabad zsebem a botot... (Szűnyehez) a ~~szűnye~~ kisasszony... (A jütlő
hajlva) Gyönyörű ut szűnye, egészen szűnye...

Szűnye (zavartan, Supva): Köszönöm... (Katica ~~el~~ balról)

Szűnye (lehet elvittva Dathóval): Nemoru vagy Dathó... Kain jol van? Mesz?

Dathi: ~~szűnye~~ Egy levelet...

Szűnye: Az újajom látnod?

Dathi: Nem még... van nálad en felvétel?

Óbner (egy újságot vesz ki az asztalról:) Képző barátom... Árkonyirot van ezerszer kemény... a „Temperné”
 „Képző”-ról... Kemény... (olvassa az újságot:) ez a mondat például: „Képtelen mese, még
 még a stil halálos betegségében is nem volt” Ez fényesen van mondva?

Mathó: Mutasd csak... (Észrevesztik olvasni az újságot.)

Emma (aki Rizával és Erzsikevel Mikámé körül állott s beszélgetett): De hát üljetek le kedvesem...

Riza (az asztal felé megrögzött): Szívesem...

Emma: Nem kedvesem, még nem az asztalhoz...

Riza: A „művészszerződés” váród?

Mikámé: Oh! Művészt... red nem kell valami...

Riza: Ugy hát...

Emma (hoffal Erzsike-re nézve): Árkonyi koretudom...

Erzsike (napon élendően): Oh! Árkonyi itt van...

Emma: Itt?

Erzsike: A kapu előtt, a közijában alvók... A rendes Kocsija, a ki es uszót gyakkor... Oh!
 tudom a számát... A bátyám kopogtatni akart az ablakán... felakasztá ketten, a lapja
 ess csökelet akarta megmutatni neki... De a Kocsis nem engedte... azt mondja maga Árkonyi
 rendese isz...

Riza (Emma-hoz): Kézd le kettőtök...

Emma: Szakozom...

Erzsike (újra, aggódóan): Nem, nem... ször... olyan élesen alszik... s ha az aludja, usz is olyan
 rossz szíven van...

Haródis jelenet.

Móbbis, Árkonyi ártad.

Árkonyi (Erzsike szavai körben, balról; s Erzsike-hoz): Készenm Kísáram... (Mikámét s a tollakat
 üdösi.)

Erzsike: Oh! mit fog gondolni rólam...

Árkonyi: Azt fogom gondolni, hon kéred en aranyos szívet és leány...

Erzsike (csalódottan): Oh! csak ezt...

Árkonyi: Hát még mit gondoljak Erzsike Kísáram?

Erzsike: En nem tudom...

Emma: Itt aludt legatább?

Árkonyi (kajélgóan): Oh! napon jét...

Mikámé: A kocsiban...

Árkonyi: En isteneim, valahint csak két aludnom...

Mikámé: De hát most nem fekszik le annyira...

Árkonyi: Oh! nagyszerű adományom, ha én egyszer legyeknek, amint komolyan, amint bebiztosított és szelíd-szerű emberek legnagyobb része, aligha tudok ~~gondolom~~ felekedni többé... ~~Itt~~ Ugyancsak járatt és kimarult vasár, hogy a mély és kényelmes alvásben találom a legnagyobb szorgos-rúségem és életélelmi örökre megmaradtak benne...

Mikámé (nyugtalanul): Ugyan...

Árkonyi: Mindazon a titokratos és ostoba géprész, mint hibbillentyű, nyomógombok stb. a melyek megszüntetésére működnek benne, mindöme arra várnak, hogy egy kényelmes és homantató alvással, a megakasztáshoz adják alkalmat nekik... Az álomban, ha soká tart, későbbiül előrelátás, s amikor felébredni azon vehetném észre magam, hogy nem hajlandó funkcionálni többé... Ha most, a helyett, hogy önkéntes ki rajtok, én fogok ki rajtok... Ez kevés raffinement-tal nyugodtalan helyeit nagyon könnyű megtalálom... Hát a gyakorlatban - sőt lehetetlen soká aludni - hogy én inkább távolassék, a melyen rövid idő multán, rossz nevelésű és idős komiszion van komiszion, okvetlenül feleked...

Lizike (aggódón): De sőt a taps is...

Árkonyi: A taps? már annyira nem vagyok ~~komolyan~~ ^{könnyelmű} káromony...

Riza: Oh! so szeretni az életét!

Lizika (enyélgőn): Anyi mulatságot nyújt magának...

Árkonyi (egykorán): Minis benne énekes mulatsájam, hiszje el, csak annál önmagam nyújthatok magamnak... Jánulmányom magam, azaz, deha... mindöme szem mit eszölés, vagy helyesebben: nésem élni magamat. S csodáram mulatságos. és homony. (üvegborítvány...)
Oh! káromony, ha akar adni egy csésze teát... egy csésze forró teát...

Lizika: Nagyon hívesem... csak magára vártam... (Rizához, Szilárdhoz) Jöjjetek kedvesem...

Katica (bárá, felnyergélva a teát): Káromony, a téa!

(Mindannyian, Mikámé kivételével az ártal jeli)

Lizike (Árkonyihoz): Haragot?

Árkonyi: Hogy haragom-e? Vagy csak, nem tudom biztosan... (Pillanatnyi gondolat után):

Nem... nem haragom. De miért is haragudné? Tudod to Bathó?

Bathó: Az „Irodalmi Közlemények” cikkre a Lőpörögről...

Sibuer: Látta a lapomat?

Ártonyi: Látam.

Sibuer: Szalázat ugy-e?

Ártonyi: Nem.

Sibuer (elképedve): Nem? De a mikor ate Könyvedrit van ró, a legjobb barátom Könyvedrit... amit a „Tengeréné Apródja”-ról, a megüél bajosabb rogenyt nem itak eddig... (Az újrafot agítolva, ~~szépen~~ ^{tekeret} (hárfagat))
 S ilyen csudav és ostoba módon lerántva!

Ártonyi (összeréven): De hát miért kérelek?

Sibuer (zavartan): Épen ez... megkapom a cikket, megüérem a címét, látom a te Könyvedrit van ró, és megüérem szüőve, hon csak jidéve lehet, gushalan, megüérem Könyvedrit, leadom a nyomdában... annyi dolgom, még a levonatok se olvashatom el... Ha elolvastam volna! Ha legálabb bepillantottam volna! Ha csak az újrafot, jinyomatva gushalam végig rajta... Azt kitem káprózik a szemem...

Ártonyi: De kérlek... (Az asztalhoz men) Ártonyi

Szike (már il saggódo uőri Ártonyit, éppen igazítottan Katinához, a szüőve kikve mutatva):

Is it, ug-e?

Ártonyi (háborzva): Hova üjék?

Szike (szépen): Ide... (Rajzolja meg a...)

Ártonyi: Igem?

Szike: Igem, ota...

Szike (hátas pillantással Szüőve): Köszönöm.

Ártonyi (Szike mellett föpálva lehet): Urakozni fog mellettem...

Szike (megüőve): Oh! Jekoz...

Szike: Édes anyám... Sibuer... s maga Bathó... aton mellett?

Mikáné: Nekem majd küldj ide egy csészevel szüőve...

Szike (szépen uőrtelődve): Nem jösz az asztalhoz...

Mikáné (szépen, fátatán): Hossz itt engem... Hg j'it vagyis it...

Riza (az újrafot leült vott s szüőve ivott, evett a teasüteményelböt) Keres meg egy csészevel...

Szike (szépen): Parancsotj kelvősem... cukrot? Sütemény?.. Is Ártonyi?

Szike: Is ellátam már...

Szike: Bathó? Cukrot?

Riza (elmozdulva): Isteni tea - isteni ital - majdnem jobb mint az Ilkáké... A sütémény is nagyon jó... (a
Isabébe rejt.)

Katiza (Summa mögött, sápra): Most... most...

Summa (mosogóba, halkán): Készen, készjád...

Mikámé: Is az én teám?

Summa: Küldönné valami... (Is csésze teát ad katizának, azt megfordul vele.)

Fröske (árlongóhoz): Még egy csészevel?

Árlongó: De hiszen még ott van ittam még... Roppant megecsókorta hiszem...

Katiza (Mikámé mellett): A tea-sütémény úgy fűszere mintha csak lopják...

(Is csésze leesik az asztalról s öbretörís. Mire hangok: "Ömetört?" - "Hires vész?" - "Rom jé!" -
"Csak Münchenre rom!" - "A München mátkányá!" - "De törekem!" - "Még a nyomogón is öbretörök!" -)

Summa: Ne bántsd a "művészt"...

Dathó (keletlen Summához): Még nem a jörsz-e, up-e?

Summa (enyelgőn): Még nem...

Dathó: S csodáran nem neked?

Summa (mint fenn): Ehem...

Dathó: A régiék vagyunk újra...

Summa (mint fenn): Újra...

Riza (az úres csészején babrálva): Ha nem sügrelném magam... (Senki sem hallja; a kávé
hangosabban): Ha nem sügrelném magam...

Summa: Oh! Kedvesem... Ugyan... (önt.)

Riza: Csak jélij... isteni... isteni... és nem gorró, nem kell kürsölni...

Summa: Cukrot? Sütéményt?

Riza: Oh! Mán nagyon sokat ettem... De olyan könnyű... levegővel van töltve... olyan
illatos, jó levegővel...

Ébner (gúnyosan): Keserű kisasszony legkürát vess a teásüteményekben... A Svábkóban
van áttalok...

Dathó (halkán Summához): Milyen szomoró!... Isz nyolczór vonalorott sz - alatt...

Riza (iszik): Isteni... isteni... Ilkámé rumot tennék bele... Gyomban a citrom jobb... Arakhoz
vannak teafajok, a melyekhez jöttek vás a rum... másokhoz a cognac, viszont mások-
hoz a citrom... A sine megenyhül, és bír megenyhül, Kezöb annál jobban melegít.

Ébner: A francziák champagnevel keverik a teát...

történet e leve kibontása és a válasz megismerése körül! Az egész emberiség, mely küzd, remél, boldogul és csalódik, mi vagyunk e percekben...

Mikámé (Árdonykhoz): Siker jöjjön... mindennek...

Siker (aki mekkoráig vett elő a jepeket): Én körtöm... csak ne legyen...

Árdonyk: És a segítség és a segítség! De nézzék a reményről, az édes, az örökös reményről, mely olyan hű barátja a segítség embernek... nem, a szeretője, az ifari szeretője... arról a magasztos tudásról, mely szerint nem léven járunk, a természet igaz fiává lenni, mert hisz mindnyájunk Anyja, nem ad felet az ő születésnek...

Siker (jepekre): És igaz.

Árdonyk: De nézzék a vágyakról, a melyek régesen megremegtek a miént lehetetlen, a lenniásról mely jellemel s mely a segítség legnagyobb boldogsága, lehetővé téve azt, hogy örömeink véli amiről kellett mondandó, szorongó a mit el nem érhet, és mennyei, a boldogságért részeg világot kérelmek, a melyet bár megtett a segítség, mégis jót esik, hogy lehetnek...

Dathi (halakán zúzóhoz): És úgy látszik nekünk sőt...

Árdonyk: S minden gondolat lenni?... Micsoda nyomonosság!... A mellett kétségbeesés és amlás és amlás... Semmi kétség, semmi ingadozás többé... Minden reggel egészen biztosan tudom, hogy ebédem fogok, minden délután egészen biztosan, hogy lesz vacorám... A kétes hitellel járó fölényes vége... mindenki örömmel hitelen nem, mindenki roppant udvarias, hová minden olyan kétségbeesés simán meg végbe... és minden, amiről segítenek álmodtam, amit szorongásnak, napsternek tudtam, vitam és kéjes gondolatban! Na, gondolat, mindent elvesztetem, ~~csak~~ kiváncsi vagyok... nincs semmi csak jönnöm, és nem vehetek rajta csak csatolásokat... Ah! a gondolat ember: nyomonlát ember, kitűzve az életet, az ifari segítség, a sőt minden fejlődés és... fejlődés értelmében. Hol, hol vannak az illúziók, ~~amelyek~~ a melyek a segítségem bevilágították!

Erzike (ellátva, öngyűlölet): Ártad...

Luma (Mikámé felé): Igaz van?

Rita: Díszítheti a segítségét aki gondolat.

Siker (elrejtve a jepeket): Én körtöm.

Erzike: Ne legyen szomorú...

Árdonyk (miután megjött): Szomorú vagyok én?

Dathi (Sikerhez): Ártad én mégis eszélnek vele...

Siker: S körtöm én arról, hogy ez jót aludnék...

Riza: Szunyéim, szabad még en utolsó sütemény? (A) Igra üt; mire felkapta:) Istenem! hat óra, elkezem... megvárak hiva vacsorára... hisz harajjör! még átöltözködöm! a mama bizonyal már kötszöbe leg esve... Prorsan a kalapom... hisz úvan? ifor, a nékem... (Prorsan jelölti a kalapját!)
 Hát este van... megint jutnom kell majd az utóán... oh! a szemtelmek! (Sietve, hadarva!)
 Szunyéim édesem, up-e nem koragrod? (Mikáméba futva!) a napcságos anyom sem... Szunyéim, holnapután nálam lesz tea... biztosan bármikor vérd... ha a napcságos anyom is elakarna jönni...
Mikámé: Én, kedves szemtelmek...

Riza (Szunyához): De te eljör? up-e biztosan eljör? és elhozod a többieket...

Suzsa: Sz... sz...

Riza: Kitünő téasütemény lesz... olyan mint nálad...

Katica (csak Szunyához): Porke amikor innen...

Riza: S olyan deliziosus cukrozott mandarinok, mint Ilkának...

Katica: Porke amikor ottan...

Riza (Kátához, lenyűvel stb. elrészletve): Ah! megvárak, sokszor megvárak... Isten veled édes Szunyéim... mond esz megveted a Rubinstein talokat? up-e kor ~~up~~ szönyörök? Nem ~~up~~ edud Kilesön? Majd visszahozom a tüdöl epít... ott vannak a zongorán, up-e? (A zongorához siet, Prorsan kint a kőtek közt.)

Katica (Szunyához): Hát a zongorát nem viszi el?

Riza (mohón): Mennyi kőta! mennyi kőta! megse találom... De mégis! it van... megvan... (Sietve hajtja!)

Körönöm édesem... Szunyéim két csokit... még epet... (Mikáméhoz:) A ~~up~~ legjobb egészséget kívánom...

(Siet Szunyához, hadarva:) Isten veled... Szunyéim, ha a mama elküldene ettem, megmondod up-e?...

(Az asztalhoz:) Csak maradjanak kérem... Prorsike! A viszontlátásra... eljör holnapután hozzám...

Kitünő sütemény, napcságos cukrozott mandarinok... Szunyéim körönöm a kőtat... Ilkát csokolom ha eljör... Felhöt is, harkos urat is... ar az öket csak tisztelem... Isten veled!... Ah! csak el ne zessek... Holnapután... (Sietve el balra.)

Suzsa: Isten veled kedvesem.

Suzsa: Jó étvázzat a vacsorához.

Hetedik jelenet.

Szöbbit, Riza nélrül, majd Szobrány Ilka, Münd Ferenec.

Katica (kacafva, fűnygal): Oh! a kedves Riza visszatér!

Mikámé: Milyen vidám!

Bathó: S milyen egészséges szóra van!

azonkörtben mosolygást, hangosan felkacagást... Oh! én szegény bítand az hittem most jót esik neked, hogy Árkonyi barátod megvan dicseve a lapodban és magam is olyan vidám, olyan botlás voltam...

Emma: Erzsike édesem...

Árkonyi: Disasony...

Mikámé: Oh! anszal...

Erzsike (a közből ászokm korástól, nem hallva őket, az energia tetőpontján, imigont korokkal): Ah! te bántottad Árkonyit? Se vonat mertel inni róla? Nos hát akármilyen ~~magas~~ magas is lesz melledem, akármennyire ostoba is lenek, akármennyire líba is lenek, de ezt neoptillom neked! Chíte. (En megrenpülve) Árkonyi az én barátom... (Zokogna, diuprülve) és én...

Árkonyi (mintegy fogtaha az Erzsikét mondatát, szomonan, maga elé): Szerelemes varok!

Emma (felgova Erzsikét): Oh! édes, édes Erzsikém!

Mikámé (meghatva): Drága, aranyosom disasony...

Erzsike (Zokogna az Emma kezében, Árkonyihoz): Is ha a bátyám elkerget... mert hisz tudja, hogy szegény szülem már meghalt... un-e ad magánál en kis Zugot émekeim?

Árkonyi: En szönyörű kalitkát...

Emma (nevetve): Erzsike...

Mikámé: Sdos memekem... jöjjen csak ide hozzám... majd én megvilgantatom, majd felszörítom a könyveit, mintha az édes anyja vltués... Né jöjjen... (Erzsike a pantofra ül, Mikámé

Karosszéke mellé. arandörten):

Árkonyi (már a kalajjával sbotjával a zereben, Emma és Bathó zereben): Szegény kis leány... ha nem én vltuék...

Bathó: Késő szerelem.

Emma: Is csak nem vltu csalódás? ~~szerelem~~

Árkonyi: De igen... (Erzsike felé mutatva) az ő részéről... (Kerés nyujt Emmaérek)

Emma: Isten önnel.

Árkonyi (halkan, Erzsikét inditkítva): Jók lesz nem búcsuznom tőle... Készönöm a teát... (Bathóhoz)

Isten veled... és ne iras) a "bathó leány" rit...

Sbner (Árkonyihoz, zavartan): Slucégy?

Árkonyi: Csendesem!

Sbner: Jöjtek én is, ha ugyan nem haragrod...

Árkonyi: Hogy haragrod e? Megállj csak... (Pillanatsnyi indokolás után s Erzsikére pillantva):

Igen... csakugyan haragdom...

Szuev (visszalépet): Is hát...

Árkonyi (már a beérő Delia felé): Oh! azot jöhetsz... (Szuevhez): A jó mikor ma vanatok között
Keresőkomat... Nézz be és senki vanat ott, ketten... és négy öreg asszony és négy fiatal lány...

(megpillantva a beérő bécsi Szobrányit és Múnt): És négy fiatal asszony és négy
fiatal ember... „Művész páros”! jót vagy? (Keret Szobrányit, a többiek látására is szólva)

Múnt (Szuevvel keret Szobrányit): A napisápos asszony jót van?

Mikáné (hátragorolva): Oh! én az Múnt... De jót tetted, hogy előttem... (a többieknek is köztük,
tovább beszélget Szuevvel, majd később, a kis asztal díszes kárpitjában lekapart vele, Szobrányit)

Múnt (míg a meghajolt vett Mikáné felé, Szuevhez): S keresed? A nemsi... mittha sőt volna...

Szuev: Kacagatom.

Szobrányiné (Árkonyihoz): A „Tenger né Apródja” Delia’ orvosa...

Árkonyi (Szuevhez): aki hallod...

Szuev (hátrahátrá Szuevhez): A viszontlátásra... (Szuevhez mutatva): A kis pulgára, hálomra!

Szuev: Visszajön este?

Szuev: Ha napi’orvossal harak is életem... (Múntkhoz): Jól emlékszem uraságodra, hogy előfizetted
é hi végén lejár...

Múnt (míg a szomszédsággal): Semmi sem tart örökké...

Szuev: Az ügyeit nézzel az életem...

Szobrányiné (Árkonyihoz): De hát miért sőt?

Árkonyi: Álmos vagyok. (S Szuevvel.)

Hyperadik jelenet.

Mikáné, Szuev, Dathó, Szuev, Múnt, Szobrányiné stb.

Szuev (Múntkhoz): Akar en eszre teát?

Múnt: Kösönöm.

Szuev: Kösönöm igen, vagy kösönöm nem?

Múnt: Nem.

Szuev: Hát te Jeka? Ne négy vagy... És a ruha! A bécsi ez?

Szobrányiné (Szuevhez): Oh! Jekhoz (felémelt hangon): -és a párisi. (Dathóhoz): Jekhoz magánad?

Szuev eszre teát ad nekem?

Dathó: Én?

Szobrányiné (Kacserán): Igen én... (Dathó önt): S leg... kösönöm...

Bathó: Cukrot?

Szobránegyrié: Cukor nélkül iszom... (beveszi a csészt;) Jöjjön, beszéljessünk... (Szomoró és kínosba mutatva nyomatékka;) Hagyjás a beszélgetéseket... (az oroszoknál türelmetlen a tért;) Hanh lidag... né, nem baj... a fehérek leány legényjait akarok beszélni... beszéltem... sőt megpróbáltam megfelmenni... Ismeretlen elbájosító... (megpillantva az oroszok;) De hisz itt van... (Szörnyűen, éjteltőlőssel;) Nemmit keresek vele?

Bathó: Óh! még eddig keveset... Hiszen csak ma jelent meg...

Szobránegyrié: Hallom, bizony dolgozik... És „Ábel” című operát is...

Bathó: Wain.

Mikáné (a díszes könyvben lapozgatva, megparázva a képeket;) És Szent-Margit.

Szörnye (átmozgatva;) Be lép! (Tovább nézegetik a képeket.)

Luma (Műnké;) És mikor utazik?

Műnké: Holnap reggel hat órákor.

Luma: Hat órákor! Óh! akkor én aludni fogok... aludni talán...

Műnké: És szabad tudnom kiirt?

Luma (Szélben;) Nem örül.

Műnké: Óh! látja, és haragság erejéig, igazán gonoms lekerül velle... Ajtókonyaság megvan a vállában...

Luma: De én nem az az ember aivel jótékonyaságot szokás gyakorolni...

Műnké: Nem szólulék rá?

Luma (Sitörölés;) És meddig marad?

Műnké: És hétig talán... a szót egy bégi pöre...

Luma: Ugyan, ugyan... hát mégis csak tördök a zórral?

Műnké: Én istenem, amennyiben én kis kéjütarajrit van ró... Nagyon szeretek utazni... imádom az idegen nyelvben itt éltarajrit és a kicsi hotel-robákat... Tudja az isten a muszunkokat is szeretem, sőt a külföldi oforákat is... Híg az apám élt, csak utargakam, velosággal „globe trotter” vittam... Ajtá... mióta én lettem az „üvegés”... sok minden megváltozott... Ajtá csak emlékezem, emlékezem... Hogy is mondja Felhő Pál egy versében... arashoz talán jobk lesz, ha Lamartinet ezítádom... En nagyon ismert versora senüt: „Az ember: bukott isten, ki az egetrit emlékerik”... Lehet, hogy rosnut ezítálat, de hát mindem; a nívem benne van...

Lumafenyelgő: Vima az észbe barádom! Lehetetlen ez?

Műnké: Van egy föltétel, en törvény.

Emma (szanakkvón) Sötörvény?

Műnk: A bukott isten az egészbe, csak egy angyalal térket vissza... (Emma mondvastja:) Oh! tudom, barátis vaszek...

Emma: Söt...

Műnk (restelkdön) Siellemes... (Szobránczyé, hátul aranyra mellek, Bathóval benélgate, Jelkának) Hókernek
vemmélet?

Emma (avókt vonogalva): Mit hoz nekem Décsit?

Műnk: Amit parancsot.

Emma: Valakit a ~~szanakkvón~~ ki nagyon szeressen engem...

Műnk: Már elhottam egy féltekedeje... szivesen elhottam még egyszer...

Emma (nevetve): Décsig elment éte?

Műnk: Nem sziszony... csak a szivesig.

(Egy perczig csend. Hátul aranyra mellek Bathó, Szobránczyé benélgatek.)

Műnk (elöt, a szivesben lapogalva, magarariva): Magararivagi Szent Erzsébet.

Erzsike: Fehér galambok!

Emma: Szaknyán... mit hozzon nekem Décsit? Oh olyan szép dolgok vannak...

Műnk: A legszébbet hoznám... a legszébbet amit fiatal leányok...

Emma (hallkan, szörpi) mehoroklassal: A házaján dékot...

Műnk: Szó nem mondanak azt... Szó mindöme csak egy lördöröm kegyet, minis-e valami mondani
valója az ~~szanakkvón~~ elutaráson elöt... (Emma hallgat, Műnk megfogja a kezét:) Szabad? (Halkan,
vallomáskeper): Jujja, hogy már egy féltekedeje? Jujja, hogy még mindig nem válaszolt? Jujja,
hogy már nevetégsz vituék, ha nem vituék türelmetlen? (Halkan, epedőse): Türelmetlen vaszek.

(Szengeti a kezét. Sz perczig csend.)

Szobránczyé (aranyra elöt): Né hallgassanak meg... ~~szanakkvón~~ eldalolom... (avókt sakkuskat
jätma.)

Bathó (mellek): Oh! fiamó, epőden fiamó...

Emma: A legenda? (aranyra felé mellek)

Műnk (lövete Emmat, Bathóhoz): Szó egész kirakattal pátkam... ~~szanakkvón~~ Söt, ha nem veszi rom
néven...

Bathó: Megvette...

Műnk: Az ilyet elhalgatni szokás... Szó "kain" barátum?

Emma: Az első felvadás megván...

Münch: Ah! jóvane mester...

Szoma (szóval): No, ugy-e megmondani!

Münch (önmagát sürnyelve): Csak már ismeri az öket, müncheni újságát...

Hubráneryné: Bathó, eszedet kérek... (Bathó megröszint, mire Hubráneryné kisérve megfűt, énekelni kezd.)

Volt egyszer en fehér lány,
Várban lakott, folyó partján.

(Az éneke s játéka bizonytalan, az első Húga véjén belesül; felváltan s népezen; Wem, wem, még wem tudom... nem olyan könnyű ám...)

Münch: Még jót énekelte napjád...

Hubráneryné: Oh! tudom, elég jót... (S látva, hogy Szoma s Bathó beszélgetnek, gyorsan bekajálja a kását, besukja a tálca alá.)

Bathó (Szomához): Jézre meg a kedvemért...

Szoma: De hiszen én sem tudom...

Bathó: Csak próbálja meg, majd én kisérve... (Átkönyöztetve Szomának a kását.)

Szoma: Wem... wem...

Hubráneryné: Oh! te tudod...

Szoma (Münchhez): Megakarja hallgatni?

Münch: Nagyon szivesen kisérve...

Szoma (Bathóhoz): Kisérni fog? (Bathó aranyóra elé ül.) A beveretést... azaz en perzig várja, haadd tanulmányozzam en ~~kezeset~~ kezeset... (Méri a kását, besütgetés, Karagis körletke.)

Szósike (a kezes nézésébe merülve, nem vette vett észre, hogy Mikáné hátrahagyott a kamékeben. Gyek most, hogy nem fordít papot, látja becsúszott kemékeket, mozdulatlann; mire hallja...)

(Hátrajordulva) Árdomp? elment... Kérek is... Bizonyat epült, kibékülve en Kávészárba... Oh! csak a férjé! (Búcsú Mikánéra pillantva) Mitén edzen alszik... Mitén még még aszony!

Szoma (hízelve): Szüret és jóakarókat kérek... (Bathóhoz) A beveretést. (Bathó megfordul.)

Szósike (aranyóra hangjára, ijedve): Pst! eszedem... (Üvöszve felkel, föléledve s a Karagis felé mutatva) alszik...

Szoma (mikor már Bathó becsúszta a játékot, irritálva): Pedig wem ten jót neki... csak szöngött... s már alut a szótán... (Néhány lépést ten a keméke felé, majd hirtelen megfordulva, megállva, visszagondolva) majd felkeltem az énekeltem... ezt nagyon szeretem... No kezdje Bathó...

(Bathó ismét a beveretést ~~is~~ intonálja, Szoma énekelni kezd a szót, Mikáné felé pillant, nézi vajon ebred-e? (S hogy mozdulatlann marad, Szoma mind hangosabb szavalással követi a Bathó játékot,

majd hirtelen abbahagyva: Sajátságos... (A) Ismét még tart... Könyvü alvása nokoti lelemi... (Közlekedik Mikámé széke felé, megáll s hangosan, de szelíden:) Mama... (A többiek a zongoránál, Bathó csak jötszik tovább, benézelgetés, karagás. s Emma még hangosabban, már hirtelenesemen:) Mama! Édes anyám! (A többiek csak úgy mint az előbb; mindörökké munkáknál egy lépéssel előbbre. s ekkor Emma hirtelen, mintegy a keresetlenség istábon-ban, a karosszéknek rntva, kétségbeesetten, kiáltva:) Mama! Édes anyám! (A zongorajáték, benézelgetés, karagás hirtelen megszűnik, mindannyian közelednek. Hangok: „Mi az?!” „Valami baj van?!” „Mi történt?!”)

Emma (a hék elé roszva, megmozdva Mikámé karját:) Mi az? Nem mozdul? (Végigstakad rajta a kezével, kétségbeesetten, lázban:) Szent isten! anyám! Édes anyám! én vagyok, Emma...

Münk (megdöbbenve:) Ah!

Bathó (mint Münk:) Mikámé!

Emma (minteszé kitérve a halálban, képtelenül bevallani magánait, kitérve:) Én vagyok... Emma, a leány... (Hirtelen sikolytal, magánkiált:) Segítség! segítség! Az anyám... az anyám... az én anyám... De nem, egy-e nem, még alig tiz percre... (Minteszé öröklében, kitérve:) Meghalt! Meghalt az anyám! Meghalt az anyám! (Zokorva, megsemmisítetten Mikámé keblére dől.)

Bathó (megdöbbenve áll a karosszék közelében)

Münk (balról távolabb, az asztal közelében, egy székre fogódzva)

Sziska (sírva, remegően, Szobránczyéhoz simulva:) Meghalt!?

Emma (zokorva:) Anyám! Anyám! Hát amíg én daloltam... Ah! keserves, szerencsétlen dalolás, már a zokogásom lehetett volna... (Édes anyám! Édes anyám! mért hagytál itt engem, amikor mindent elvontak benned, amikor nincs senkiem, semmiem többé, árva vagyok egészen! Mivé leszek! Mivé leszek! Édes anyám! Édes anyám! (Feleli a fejét, a Mikámé arcába nézi.)

Szobránczyé: Segély leány...

Emma (megborzongva, lázban:) Ah! a szemek kinyitottak! (Kétségbeesett karagással:) Él? (Zokorva:) Nem... nem... pedig ez mégis az ő édes tekintete... (Futdokolva:) Nézz... vajon mit néz? hova látok e szemek? mit látok e szemek? (Minteszé követve a szemek tekintetét, keresve a perspektívájokat:) Engem... és mégsem engem... ide közel... és mégis messze... (Minteszé hirtelen emlékezésrel, maga elé mered, vár, aztán felpatanva, Münköt keresi, feleje támogat.)

Bathó (szorsán eléle jön, megakadja fogva a karját:) Emma!

Emma (rámered, ijedten elhúzódik, miközben Münk is közeledni fele; és a Münk kezét ragadva meg, futdokolva:) Az elutarása előtt... mi mondani volóm van?... (Kinosan kiemezesedve, a karosszék felé vett tekintettel, s már-már szilárd hangon:) Münk... én az én jégszerű vagyok... (s imént a karosszék mellé rosz le, és imént Mikámé keblére dől, zokorva:) Édes anyám! Édes anyám!

Második felvonás.

(Nagy, művésies, renaissance stílus terem. A háttérben, középen, Draperiával díszített, széles bejárat, a fényesen
kivitelgített, virággal díszített előszobát mutatva. Itt néha-néha, en-en apród megjelenése, majd eltűnése,
A középső kijáratnál jobbra, ~~hasonló~~ hasonló, de kisebb entré, mely ugyancsak, en fényesen kivitelgített
mellékterembe nyílik. A szim elején jobbra, nagy, magas támlájú pamlag. Daltól asztal, székek. Az asztalon
stílusos kupák, serlegek. A jobb oldali falban, magas, majduu a mennyezetig érő, lefűsszűrőtől ablak,
mely a felső végében, a fal széles kiszélesítésével gúlkát képez, ugyancsak a jobb oldali falban en
mellékajtó, ehez hasonló balról is. A többi falakon historiai panneau-k, en renaissance álló óra, minde-
nyütt renaissance díszítések, it-ott en-en műtárgy. Fényes kivitelgítés.)

Első jelenet.

Emma, Munch, Tömörkény.

Emma (a pamlagon, arccal a nézőtérnek, renaissance, női ruhában)

Munch (Valois Terenceknek öltözve, a pamlag karfájánál áll.)

Tömörkény (udvari boldog köztársaságban, az ablak fényesített függönyeinél) A gyár, odaát...

Munch: Szép ugy-e, ha olyan nézi az ember... Hatásos... az a tömörkény kivitelgített ablak, mint
lámpa szemek meredve az éjszakába... A tűzfelhőket látod? a nagy kényes főtű... amikor
en-en pillanatra az izzó pára jelenik meg... Szép a tűz!

Tömörkény: Szudar!

Munch: Eh! te ezt nem érted Tömörkény... a tűzben van a legnagyobb hatás, a szimok ocsordája...

Tömörkény (eszre az ablakban, kedvetlenül): Hatás! Szim! nekod nincs csak ez, te nem látod
eszebet... az a kiszűrt ablak-raj nekod csak illumináció... eszebe se jut, hogy Dufourud megjöte...

Emma (Munch felé hajlva, szeliden): Igaza van.

Tömörkény: Rengeteg munkás odaát... en egész még magára harkva... (1466-re kényes, bombar.)
Te maskarát csinált belölem... I magad is... kardod van, reudjered... ki is vagy veltaképen?

Munch: I Terencek.

Tömörkény (gúnygal): Munch?

Munch: Nem, Valois! Ez jobban hangzik.

Tömörkény (Munchra mutatva, enre kedvetlenül): I e Dama ott?

Munch: Saint-Vallier grófságom...

Tömörkény (meghajlva Emma előtt): Ah!... amde most csak grófságom, ~~de~~ most nem a királyné?

Munch: ~~most~~ most ~~Francia~~ Francois I nem a királyné, de Saint-Vallier kisammyt merete.

Emma (szimnek tetszik ez, Munch felé mosolyogva): Ah...

Tömörkény (enne kedvelése): Is én? Én ki az őrös vagyok?

Műnk (a királyt jöktve): Te a boldogom vagy... s a lovaim, a sólymaim és az agaraim után, téged kedvellek leginkább. Ha tudnád Tömörkény, mily jól illik hozzád e szerep... a csörgősipka a fejeden.

Tömörkény (bomusán): Csakugyan boldog vagyok én?

Műnk: Nem, nem... nem értesz... az udvari boldog tudod, csak látszad boldog, ráfogásból... a ruhája, a csörgősipka a fején, csak más arra s melegség, hogy durva lehessen, sértő, trókimondó... Nos hát, nem-e te vagy az? Éles, keserű, az elegáns kifojeréseket nem nagyon keresve... Semmielőtt jó és hü legény... (Pozs-ban, leeresztésnél ismét a királyt jöktve:) Kedvellek... (újbit mint műnk:)

Méha bánt a durvaságod; ma este jól fog esni. Méha mégis tiltamam neked; ma este egyszerűen megkelek veled. Neked minden szabad, a legkesőbb pinyvadás, a legmerészebb horusság, a legrendesebb tréfa a szerepedbe vég. Légy büntő, arccatlan, te bozótos Tömörkény... (ismét a királyt jöktve:) nevezd, Bátyád: nek a királyt. (a balkezét leeresztésnél Tömörkényre mutatja.)

Tömörkény: A balkezéd? Nem kell. A jobb se különben, nem legalább ma este... (az ablak felé mutatva:) A munkások odaát... a vár...

Műnk: Né kezd el megint.

Tömörkény (mind bomusáiban): Szám! csak azért is!

Műnk (a királyt jöktve, fölényel): Né lássuk!

Tömörkény (letérve a csörgősipkát a fejéről, haraggal): A Tömörkény koponyáját!

Műnk (magas bomusán): A boldogot!

Tömörkény (izgatottan, haraggal): Hallgas meg műnk... Ha barátságból, utóbaságból, felisöltöztem udvari boldognak, nagyon vadul éretem magam ebben a ruhában... A hárad felejtélt, be-költözködtetek, felavazjátok, a hársájtok első esztendőjében utaztatatok, a másodikban se mutatkoztatok, elvitatok rejtőre, nem fogadtatok sekkit... És első mulatságotok... hadi legyen két fejű, zajos, fáradtan, az ömög vérdéges maskarába jöjjenek, jelműestély legyen, mit tudom én! Jó, mind az minden... még azt se nagyon bánom, hogy hár helyett várat építetél magadnak, az ilyen tennekkel bennük, a meléknek a rajzát a külsőségekbe hordad, az ilyen orlódrakkal, a meléköt megvakulna en valóságos király... Te szeretted az ilyeneket, a hint, a hatást... te vagy a „művészi páros”, itt nevezet, az mondják művésztelked van, megengedem. Ámde nekem, nekem, nincs művésztelkem... segyem csakugyan megphokkál volna az én zubbonyomban... A legrejtő munkája vagyok a várnak, az apáccal keztem, a barátja voltam, a jobb dere amint mondani szokás, téged is szeretlek, az akartad itt lenni a mulatságon, jó, értem. Csakugyan itt lehettem volna, átjöhettek

valna a srárból, ihatam volna en fehér bort velle is, a napfényes amonyal is, monthatam volna mind a két fehérmet: „Áldjon meg beemter az isten! és a várakok is áldja meg.” Aztán mekkora volna megint vissza a srárbá... ehj! mit, ha te nem törődöl vele, engedd meg legalább, hogy még törődjés... Naegon rd jés, én mondom veled... nem az uár aui az apád idejében volt...

Luma: Műnk...

Műnk (idegesen): Mit mondja Tömörkény!

Tömörkény: Hát ki az istög tudja, ha uau én? Az úrmat kilátja, te? Te uau látod ezt az illuminációt...

Műnk: A srárat is látom... az apám műhelyét megvélve, (tréjálódva:) az üveget is, mely rippart törtékny...

Tömörkény (atréjja miatt botkusan): Persze...

Műnk: Persze hát... Aui régi gépecussal, világos, hogy elmaradtunk - Aggale tintos matrona aui srárukt, jó uue van, kétségdívül, de hiába, még, fehér haja... Megdellene isjítani... en csomó új gép, nagy kókók, tej műhelyes... Sráratu nem is üveget, de krütölt... Magasztos templomablakokat... (Szemézőz:) en lékrel, a római templomokban, melyen sonyörü példányokat láttunk... Oh! azok az iteni vitrail-ok! (Tréjálódva:) Uekhozz mindetoz rajzolás is kelleiérés, en egeiue új srár lallene uelom... Vélha látom Tömörkény...

Tömörkény: Én nem. (Halkan, műnköz lemlve:) Uajjan uiböl az új srár? Ah! jfe, ha est a várak, ekek a tonneket uen építetted volna! Ezek fejjeltes mindent... az új srárat, de még arégit is...

(Harassal, fejegetőzve:) Még az irásai bincenek reuiben... Viszár!

Műnk (isjattan): Ne törődj te...

Tömörkény (lelővő a felindulását): Hadd hányjam te uapaurit ezt a ruhát, hadd uelheses át...

Műnk (idegesen): Monj isz...

Tömörkény: Hogy a kerekék köre hajtsanak...

Luma (megbotkoltva): Ussan...

Tömörkény: Hadd hányjam le... elős volt...

Műnk: Uau! Uau! Ugt akarom, hogy itt lézz... uelind uelars... majd átuciggy sejőbb...

Luma (kérlelőn): Műnk - ugran...

Tömörkény: A fejem is fáj... tudja ~~az~~ isten, nyugtalan vagyok, uen talátlom a helyemet... olyan sajátságosan leuett, sromom uarok...

Műnk (irritálva, a uelűt, hogy a kérészt jétsia:) Mit sromom! Felkötések!

Tömörkény (ökölbe fass kardkál, kitörve): Műnk!

Műnk (kiegyenesedve, uelkötőzve:) A király uarok.

Tömörkény (uralkodva magán:) Komédiás. (Mepindul a törtéknyek.)

Második jelenet.Stáhiók, Tömörleány nékiül.

Műnch (Tömörleány után akarva sietni): Tömörleány! Dolgodon!

Émma (visszatartva Műnchöt s halkkán): Neon, ne bántsa... ne ingerelje...

Műnch (Tömörleány felé): Taj neked, ha nem jön vissza... (Tömörleány el.) Pedig nem fos vissza... elrejtőz...

Émma. Annál jobb... csak okosan tenné...

Műnch: Okosan? Amikor azt akartam, hogy boldog legyen...

Émma (kedvetlenül): De hát miért is akarta? Tömörleányt! Udvon boldogodna...

Műnch (ironikusán): A szikeresítésnek, az uprevezésnek, couleur local-nek fátorka ezrel... Ha már mindannyian világiak vagyunk, és rég múlt idő ékes romantikájába, ha már ezt a formát a renaissance stíljében építkezték, a renaissance stíljében dekorálták, ha már travestáltak magunkat, Műnch fereget Valois feregének, magát Saint-Vallier kisarmyának nevezte el, meddétárs az udvari boldog sikhidőre jött volna... Ah! a Tömörleány leborotvált arca... Anok a meztelen, erős varások, a keskeny ajkak, a keskenység tánczóval a végökben... A szemek, azok az apró, épek. majdnem villámzó szemek, a melyek mindent éreztetnek... Nem láttam udvari boldogot csak a Donifácio festményén Antónban... Egyszer a Tömörleány portráit... megdöbbentő hasonlatosság...

Émma cirám nélkül és én... vajon hasonlítok Saint-Vallier kisarmyhoz?

Műnch (Émma mellé lépve, Maxon röngjelen): Hasonlít... mert szeretlek. Éte?

Émma: A historia szerint?

Műnch: Nem, a szived szerint. (Magánakja csókotni)

Émma (röngjelen elháritva, szabadonállal): ~~Stáhiók~~ Stáhiók!

Műnch (mintegy itasan az Émma stávit, epörem Émmahoz kérdőve): Ah! csakugyan nagy szöngör királynak lenni! Amikor, idő, édesen, én még asszonyhoz simulva, minden szabad neri, csak őt imádják s kivüle nincs férfi, minden ur... ah! csakugyan nagy szöngör királynak lenni! Amikor az országai körül, a beláthatatlan birtokaiból nem kér csak én törtet... én csendes, elhasított megot, az alaktalbi millióiból nem kér csak én asszonyt... ah! csakugyan nagy szöngör királynak lenni! Amikor szent feje körül diszóság, előke, műgöke fény, és egész világ káprázata árád, milliók ápdják a neved, milliók remognak a stávitól, s miközben a frónt a jeltök magasztalan látják - (magához sörítve

Arassonyt): a király az égbe, csak a trónt elhagyva szállhat... (Széken halkkán, epödon): Csakugyan nagy szöngör királynak lenni!

(Szünet. Arán.)

Műnch (felállva): A cremaillière! A házat jelövtjük, a várat, a mint Tömörleány mondja... Rezsőtes vendég... elve felejtő, a nevető senkit sem ismerünk. A jeltök határoz... Napkőn, si amek

öltözöt. Oh! be kíváncsi vagyok... főleg átkozni érdekel...

Suma (közönség:) Mint Bacchus... kocká Bacchus...

Münch: Bánt ez a pogányság? (Suma válaszolva) Kocká Bacchus... csakugyan... a Bot úfenevet egész Cortège-je... Bacchanszük!

Suma: Oh!

Münch: Engedelget kért rajtad... engedelget arra, hogy hajkós nőket elhozhasson ide... világot, a Bacchanszüket nem zárdák be szoriban. (A terem baljelleve mutatva) De hát én ott lennék... ott nézdanyian, elkülönítve... a vilámságra is ~~engedelget~~ kért... a nagy vilámságra... megátam s magam is vilám lenek! Te is? Két év óta alig láttam embert... két év óta az enyém vagy... (Engedő:) Az enyém? igazán?

Suma (diszkretén:) A tied...

Münch (a jaulag támláján áthajdva, szelvedőffel:) Ah!... szeretlek...

Suma (heli szabadkorral:) Münch...

Münch (szóban mellétevéve:) No mi? Szeretlek...

(Egy percre ismét csend. Suma hallgat, kedvetlenül lótnak, amint Münch mintha nem akar észrevenni, most gringóden elkarítja az a könyt, csak a kezét tartja meg, az aretábo uér, egy percre hallgat a szán ismét felállva.)

Münch: Rosszkedvű vagy... (Suma benézi akar.) Oh! hűd... érem... nekod nem tetnik ez az ünneplés... ellene vetél...

Suma: Végre is...

Münch (márisz akarva benézi, fel is alá járva, irritálva:) A Botondom! bot van a Botondom! (A teremben

(könyvöröve:) Ez a terem! François I sem lakozott külvében... (Kijáltva, hiva:) A Botondom! Triboulet!

(Ismét Suma hoz kerítve s pillanatyig habozás után, előbbi gondolatára téve vissza:) Hát csakugyan Saint-Vallier isaszony, nem enged a kedvetlenségbe... Hagyasza előt Münchnek több chance- a volna mint valószínű? Hagyasza usz találják, hon roth gondolat volt ez a jelművészt, a ház ünneplés felavatása, (önmagát gúnyolva) a „cremaillière”, amint én mondom...

Suma: Rossz gondolat... botondok vagyunk...

Münch: Ezek a teremek! Az egész ház! Hát csakugyan nem tetnik magának? (Suma kelogat.) Pedig hát első sorban érked építkehem, nekod akartam...

Suma: Oh! nekem...

Münch (Sumat utánolva, enyhe gúnyolással:) Oh! nekod, inkább én kiesiny, szalmagödelés gúnyhó kellem, valahit memé, napom memé, hédál a Hortabágnon. It, nappal, nem látunk csak az eget, éjjel a hűdát s bennünket se látva más csak a nívóvány s egy-egy juhász... (Szerve, elárkora, elrejtőve s nem hatolva hozdát semmi... egy eltérő bántány bántat hangja néha...

(Mit Sumához kerülve, kéjes liikkodással:) Vannak nass, szerelmes asszonyok, akiket teljeséggel betölt a maguk szeretődéje, imádják a magányt, a mindenségét és emberben megtalálják... Azonfelül mit világ, mit város, mit zaj, estély, dal,zene, mit egy première az operában... (Mintegy sajnálással:) A genre nem megvétel. Dó, annál kevésbé, hogy fájdalom, erősen kihívófelben... É nass s nemes elmeletök egyike volde te seje asszony? s magam is egyike volde ama - hogy is mondjam... gloriosus férfiaknak, akik a mindenséget megijjták? (Önmagát pingyvtva:) Végre is ez nem teheresen... megtörtént az már nálammal jelen tényleg legényel... Légy őrsinte aranyrányu lepkém... eh! csakugyan, eruka nélkül is király volde én?

Suma (kacagás): Te boldog... te boldog...

Münch (tréfás csodálással és nehezteléssel): Oh! ez a bűnös kacagás! (Mintelen komolyan:) De hát akkor miért kacsasz elrejtőm? Miért várnád magad négy fal közt... oly fiatal vagy...

Suma: Próbálok az anyám.

Münch: Oh! ezt a hostiá várt ő maga sem akarná...

Suma: Ha élne?

Münch: Két estebeig írtad... még van könyved? még van vámpír a nyomodnak te paraz, te kifosztottan?

Suma: Igen... még van... Aztán... látod, mindeneben jobb szeretem a csudát... oly édes ha elvagyok hozzá az ember... (Mintelen magához vonva Münchöt:) Amíg ez a ház, itt, a gyár udvarán fel nem épült, nem jöt megvételünk, mond? Amikor megny anyám halálakor Jönökényéknél laktam, s az ő kisi, kabes ottomkba el-el jöttek sirmi velem, vigasztalni... Amikor az esküvőnk után utazgatva, egy estebeig apró szobákban laktunk, amikor harakertve az irodában husítottunk meg, egy egyszerű kárpit mögött elváltunk vesve, elváltunk rejtve, nem jöt megvételünk, mond? Oh! miért nem maradtunk ott továbbra is s ha már átjöttünk ide, miért nem éljük be önmagunkkal... Suma az onias lakásnak nem kellett volna csak egyetlen szobája, az a kisi, intem melon tudod, a melnek nyugatra néznek az ablakai s a koman belátni az irodába, honád... Oh, ebben a szobában laknék egyedül, veled... Jelen, este, a kályha mellett, egy mondanád nekem, hogy még vagy s szeretni. Nyáron, néznék a gyár nagy kényelge mögött loádoni a napot... De oly szép! Az alkonyban pirosan, mint onias láng az a kényelge... földomultam ezt. É mond van, a gépeket sem kellene, nem jön senki, nem zavar senki, el vagyunk rejtve...

Münch: Elvagyunk rejtve...

Suma: (Sen), békessej teme jöt nekünk... nekod, te különös, te nyugtalan...

Münch (szelid fogsóval): Nem...

Suma: De igen... de igen... nekod ez a dekorált terem, ez ünnep, a sok vendég, az arányi koshú Dacchusa, ez a koshum rajta, ez a kand, ez a rotyjel itt a mellodon, nekod ez is izgalom, oly fogékony vagy...

Münch (mint jenu): Nem... nem...

München (vidéman:) A DotonDom! Mit van a Dolandom! Trüboi let! (a becépő KalembRit és Martos ~~eset~~ pillantva meg:) Ah! Hoffer Andras és a felesége!

Harmadik jelenet.

Suzsa, München, Kalle, Rita, Martos Antal (tyróli Koppinben)

Suzsa: Rita!

Rita: Immysem! (a nyakába borsol)

München: Uuu, uuu... a jelleme után a nevet... (Martos ~~idősele~~.)

Suzsa: Ki létehet valaki. De hát megkaptad a levelem? Mikor jöhetsz meg?

Rita: Ma reggel éresem... Oh! uuu ~~idősele~~ ^{istam,} megakasztalak lepru... Oh! Páris! De megértesed! Iteni vagy... amony vagy... és is... uuu-e jó amonytal lemmi?! A jörjem nyugörü uuu-e? S a ki'ód! Kápráz-tató... ett is csak ő tudja... München barátom! (Máros:) De értesed! S es a terem, az egész itea Németben... Jellemestély! Iten fejlesz gondolatok csak mári vannak... (Körülérve:) Mindenről volt... az egész rendszer az ő műve... (Suzsa ~~igazolós inf~~) Panna... (Martoshoz, ~~de~~ München-el beszélget:) Toni, mit szólna ehhez?

Martos (essenien:) Nagyon szép - a roccat mindig szeretem...

München: Doccinat, renaissance...

Martos (zavar nélkül:) Szakuzran... (Szélesely dráporióra mutatva:) Iten a Dráporió... flamand munka...

München (mesthogy:) A Mediciek torábít való...

Rita (boszorosodva, mossa ekarra terelvi a beszélget:) Iten a postkények!

München (megjelenés bűszlel:) A Dolognesi freskoinak utána... az eredeti a Borghese palotában látható, Rómában...

Rita: Oh! mi jött meztárs Pánóba meenni! Oh! Páris! A vendéglők! (Suzsához:) Kezreld, mindent vajjal jözz meg... Toni azt mondja, hogy az egészéges...

Martos (ez ~~mitárts~~ előtt:) S es a serleg... (nézetve, essenien:) ő-ümmet munka...

München: Uuu... és is Rómából kerü... ~~szélesely dráporióra~~ a Dorgia Cézár serleg - állítvány. Mósó Drágo volt, s jöjdelon még így sem arthensitius...

Rita: De nagyonat lehet inni belöle... és a nyugörü meggyatárs... a bájós kamétiák, lilómad, hollóindák rejtek... Faunok! és nyugák!

Martos (a nyugékterés előtt:) Hiába, csak szép a xv század művésze!

München: Doccinat, az xviii század...

Martos: Gondolja...

Rita (az amony ~~szélesely~~ helyenett ömehajtheti ~~előt~~ előtt:) És ez! Toni uuu csak! Ömehajthet hajtoni! (Münchenhez:) Mit esindéssana? Ki vinnélta?

az első mulatságod Summykém... a másodikai sem, a többi sem...

Summa: Rendlem...

Riza: Jézusom! Esküszöm! Ánde a jelenem... Tudod mit csináltam? Már csak két nap voltam el a mulatságosít és ittou már nem eszáltothotam volna, persze késő led volna... hát Tusbnukban vedem... Oh! Tusbnuk! Toni csak Dunopott, én meg futottam szabóje szabókor: Van e késő tyrti Kostüm? Van e lése tyrti Kostüm? És helyütt volt... nagyon sokat kérték este, minden! Törösem is az árral, amikorra led volt nó... Felpróáltam: kitűnően állott.

Summa: De hát a férjed Kostümje?

Riza: Az is én vedem.

Summa: De amikor nem ~~ment~~ ^{ment} veled?

Riza: Oh! Kitűnően ismerem a műtöket... Pompeian festett rajta... Na reggel, hon megjöttém, még csak ki se kellett vesalud... és te, nőfő bajos vagd... De Toni mégse vesped... Jittem! Summykém! De hűnem nem is ismered... be sem mutatam... Toni! ~~É~~ ^É szere csak, nagyon, te illedja minden kóppol andrájuck... (Hátrfordul, aggodul:) De hát hol van? Toni!

Summa: Ne aggodj... ne aggodj... a hovásió temet vére a jőjjeemud...

Marios: Műnk-et megjelene a hovásió terem kühöben, Itt vaqrok Riuska... (Jszu) et duinch-el, sa jelenet tlyamán néha-néha láthoskka válnak, duinch a hovásió terem en-en matárját, ez festményét maparóva.)

Riza (ájultan abszurditást): Hallkád Summykém: „Riuska! Az ilgenket, csak ö tudja kitatálai... „Riuska! Éreid mi van ebben?! É szőn jó en az ember, és szőn szép ut-? Valami leányos prória van az arudu, az eszél alakjáu... Lehet, hon nem szőn elepus mint a hód, lehet, hon nem foglalkozt amuyit iródalommal, művészetel mint a hód... vépre is az ö tudományá is tudomány... De hát az orvos, csak orvos, a hód művészlélek, a „művészörös“, a hórőn még sepegy lélek néni életében uvertük... Szerelem a férjedet.

Summa (Tréfás féltékenységgel:) Ah!

Riza: ~~ment~~ (mentegedőre:) Oh! csak uer mint barát, tudod... Roffant tetnik nekem... olyan sajártságo erejem van amikor látom... hon is mondjam, mindög a maga felsőbbéjét éerteti az emberrel... és akaratlan... „C'est quelqu'un“, a hógé Párisban tanulom... Oh! Páris! Sikerben Toni csak epsoni bourgeois... a gondokodás módja is helyes polgári... Nincs ebben semmi művészi, semmi poétikus megemvedem, se viszont nem is zavar, lekes, leset nem hoz si a sodróbat... de kehen a házastársak ama fajához tartozom, akik a górnámt nemyepőjüket is meggyőjék ismeretük... Jmádjus epmást, a hovásió szabójei kerint ezimásé vaqruk, néha erivodunk, ah! már erivodunk is, de egy csak, en vastag csak reudene kibéket, ö elkiéjeja magát: Riuska! É Kacragom: Toni! Jgen, Kacragom, hogy ne Kacragom, hon Marios Antakt, a rit en esz nagyon kitöszönkötem, ma

eskerien, Toninak kivom..

Suma (Kasapov): Külesünkörök!? A görjodet is?!

Riza (Nikkisova): A görjodet is? Vörlet, az antik hejtűdöt, s a Rubinstein dalokat rimogogom korú..

Suma cátkarítva Rizát): Ustan... zi bant erit... rez elfelolan... Riza, kedvesem, csak nem nekedet?..

Riza: Uuu...uuu...

Suma: Ugy hát beszélj el, hogy történt a görjodet?

Riza: Uuu... uuu most, majd máskor...

Suma: De most, de most... (körtört utánova, körlelőn:) Riuska..

Riza (megadva magát, nagyon elédőn:) Elalálok, ez a szó a srángaim... eszt mindent... Nos hát ugy történt, hogy ez esős napom...

Ötödik jelenet.

Stóbbias, Ébuer Énsike és Károly (a szépséget, mint magyar parasztlány s legény.)

Énsike (Suma felé fordítva): Sumám! Sumám!

Suma: Énsikém! Vége! (megöleli.)

Énsike: Hégre, csakugyan... már est kétem sápa láttos többé...

Suma: De fakaros vagy... búkorugró suknyában - mi e így neved is? eszt miában, piros esztimában...

(Ébuer ádóvörölve:) É magam Ébuer!

Ébuer: Magyar vagyok...

Suma (egyre Énsikeben grómgörölve:) Mit-e jó gondolat... te is auzal... Riza! te nem is nérsz?

Énsike: Uh! Riza már látott.

Suma: Látott? Hogyan?..

Riza: Ugy, hogy horizlok jövet, a Kocsiban, Turi úgyan vörme véseltó magát, hogy az egész vállszallagom, ez itt, a jobb vállamon, lenaradt... látott, ugy-e, a derék egész felső részét tartja, - bejós lett vltva mutatkozom... Étem az Énsikék hára elök jötkünt vort el, sorsom meg-állítottam a szorit, felfuhtam, Énsikém vort véletlenül en úgyen és selyem szellegjén:

Suma (megérvé, mosolygva:) Ah! igen... (Tudt Énsikékor, maga mellé vörme a pamlagra:)

Ánde... Jópár vagy te is léány... tudod?

Énsike (revedően:) Tudom.

Suma (megszépséves) hzzan... (Ébuerkor:) De hát maga nem viszái erre a szellegre?

Ébuer: Uh! én... bírok is én vele...

Suma (Énsikékor:) Mi lett te édes? (Hirtelen megemlékezésel:) Ah!... magz mindég átkorváz

(Énsikén:) Nem vorted zi a ^{szöke} ~~szöke~~ fejcselédit?..

Énsike (fejfelvörvén:) Nem a ^{szöke} ~~szöke~~ fejcselédem van... (ahivóra mutat, nagyon szelidén:) it van...

Zuma (hatkán:) Rem hely...

Erzike (az Puma kerés fogva meg, fájdelmesan, gundesen:) És ne is beszél már senki, a hogy a szemekével néz és a hogy valaha beszélte... Nem vagyok szemem többé... (hívtelen az Zuma kedlén)
Dölvé, elfojtá Zolofástal: Szerencsétlen vagyok.

Zuma (megdöbbenve:) Erzike...

Erzike: Né lájja... a szerencsétlen halálos betegségében szenved.

Ria: Ha jól néz a fájdelmes...

Erzike: Itt az ő nem én.

Ria (rikkitorva:) Párton...

Erzike: És Liába mondom neki, immár vagy két esztendőn keresztül, mondjam le, Arkonji szívesen veszi el feleségül... Amig támasztam a lapomban, addig még lehetett remény... De mióta Erzike parancsát Shakespeare-nél jobban diadon... Artán, megfordítva a dolgát, Arkonji! két fájdelmes való ember? Beteg, tékozló, állhatatlan, felületes, szívtelen, sikeptikus, blaszém, nővel minden ^{szégyen} ~~szégyen~~ megvan ahhoz, hogy egy fiatal leányt szerencsétlenül tegyen. Mindennek az becsületem benne, hogy tisztában látjuk lemmi önmagával... kétségtelen, hogy megakasztja kíméleti a feleséget mindarról, amit a kellemeztelenségért, a melyekért egy-öngyilkos önmaga van kitéve...

Erzike (megborzongva, zotofva:) Nem! nem! ez hamiság!

Erzike: Annál job... és egy előfirtót vesztene el benne.

Ria: Csakugyan tékozló.

Erzike: Az előfirtóra méltatlanis értem?

Ria: Oh! dekom... dekom...

Zuma (Erzikehez:) Tudja ám, hogy nem még dotos is beszéltem Erzike előtt? (Erzike:) De két még semmi sincs elvenni, még minden jóra fordulhat.

Erzike (még nyugodtan:) Adja, isten... végre is minden lehetőség... még az én boldogságom is... (Mó-
 Jolyova:) Hámpor megköttem a derek... igen, valóságos én késtem meg az övét és ő kudarattal kiengem... és az én látod, még mindegy van reményem, nem sok, de még van... Van mindennek dacára, az akasztom ellenére... Bevallom neked, nem fogod nem nézni semmi, ugye, elsőben mióta öltöttem ezt a ruhát... (Zuma mouvementje:) Ma ill lesz, ugye, ő is eljön...

Zuma (Zavartan, fájdelmesen:) Eljön... eljön... áruka szerepny Erzike...

Erzike (Maustruzi Sürödés után:) Lemmi mindenekelőtt kétségbeeszt, ami mindenekelőtt szótól, ~~hogy~~ hogy ha hiúságos tudnék lemmi kora, ha az életem, ha a dardó... Hogy nem tudom megmondani neki, minnen tevéteise emek a világnak, mely jobb nemé

mint én, hogy nem tudom éreztetni vele, hogy imádom... Hogy nem tudom az életem megosztani az
 övével, hogy nem tudok az akaratát daczára is a jépsége lemmi, a hitvese, az övé, örökre... (Felindulva,
 büszkeséggel) Így nődj! vitva én nődj! emelked!

Luma: (Székesen!) ...

Erzsike (felváltva:) Nem... nem... látod holond vasnap... De hát ne beszéljünk erről többet... Oly jól esik,
 hogy itt vagyok nálad, annyi idő múltán ismét látlak... Ébrelődszámban látlak a nagy momentumos után...
 Szegény Miklós néni... tiz perces nekem is az anyám volt... Tudod egy-e, hogy mindegy napom kezdlek...
 Luma... édesem... és milyen erőnyörű lakások van... milyen vasnapó ruhák... és Riza is milyen szép
 az-e? Ismét erről beszélünk, mi három lányok... (székesen) azaz hogy már csak én... Harkost
 ismered? Olyan kedves, egyszerű fiú... én rég ismerem... tudod, hogy Izkándé ismerkedel meg...

Luma: Csakugyan... Riza elakanta beszélni az előbb...

Erzsike: Oh! nagyon érdekes!

Luma (Erzsikehez:) Hogy is volt?... én esős napon, tudom isz kezdődik... Te tudod a többit?... beszélj el nekem...

Erzsike: Oh! Riza jobban tudná...

Luma: Riza... kérek...

Riza (Rizához kérelően): Nagysám...

Riza: Nagya csak hallgasson... megírta ezt novellában... ~~megírta ezt novellában...~~ (Lumához:) Nos, hát, ha olyan
 nagyon kíváncsi vagy rá... Izkándé voltam tudom egész kicsi, emkezetű mandarinok... Harkost is ott volt. De
 azért mégis harakosztam menni, már este volt, ruffant ruhókat az eső, a Sibolodny nem jött eltem, esernyőm
 nem volt. A Harkostét akartam kérésüléni... neki volt... Oh! Jóni, igen reidos ember, látta a volva a gazson
 fehérszeműjét... sehol esz kicsi szakadás... és az egész után ellenőrizte a hotel-számolókat... Valahé... hirt is?
 Zell am See-ben gondolom... Oh! Zell am See! Képzeld, tudod mi van Zell am See-ben? Képzeld...
 én ruffant tó... erőnyörű, de hát itt megokartak csaldni, rájöt...

Luma: Ánde az esernyő...

Riza: Igen, az esernyő... Jóni, azaz hogy még akkor Harkost lúttal az, a kérésülévére szabadulott. -17-182,
 ő reidos ember... elvei vannak... Oh! az elvek! neki is el kell menni, én betegje ványa, ruffant szék
 betegje volt és len is remélom... ~~megírta ezt novellában...~~ (általános körbeszólás:) „Az esernyő!” Igen, az esernyőt
 nem a Harkost, azaz hogy katon nem a Harkost kérésül, csak önmagával, ami nagyon tetszett Izkándé...

Rube: S talán Nagysám is...

Riza: Az eső esett, mit lehettem? Jóni az esernyőtöt kérésülévétem. Harakoszt s az esernyő alatt
 annyira meffektetünk esernyőnek - van valami i dillekus abban, amikor két ember Stormyva
 jár az esernyő alatt - igen, annyira meffektetünk esernyőnek, hogy néhány nap múlva Harkost
 lúttal jelszótott a mamánál és annint mondani nekás... Így lettem én az ö felesége, is lett

Martos antal nek röviden Toni, sít lemnék még többet is... De hát nem elfelejttem! Kejneld...
 (Hátelen, miértet rajt lapva magát, zavartan) Oh! isteneim... Szisike elött! (Szisike) Fordulj csak
 félre en pillanatra... (Szisike Summa föléhez hajlít.)

Summa (meglepetten): Ne mond! Ilyen hamar...

Rita (mohó örömmel): Igen...

Summa (hallgatva): Jekintve, hogy Párisban voltak...

Rita (duzzogva): Ott az ilyenmi olyan könnyen megtörténik!

Hatódi's jelenet.

Stobbier, Munch, Martos, majd Szabránnyólla, a többi vendég és Felka Pöl.

Martos: Riuska... (Művészi Szisike't majd Szabránnyólla) A lapja hogy van?

Szabránnyólla: Ugyed nem Szabránnyólla jelöl mint en beteg felöl.

(Martos és Rita betra vonulnak s helyet foglalva benépfelől, egymáshoz fordulva. (Művészi))

Munch (Szisike'hez): A magyar rónak minden szépségét magával hozta kérésomogy... A buravirágot
 a nemében, a kalász sítét a hajában, a forróágát... vajjan hol?

Summa: A szivében.

Munch: Oh! erőt...

Szisike: Hát most én mit mondjak Önnek?

Szabránnyólla (meghajtva Munch elött s a csodálat hangján): Ha Szabránnyólla nem volnék, Munch szerkesztés lenne!

Munch: Nagyravánsó! S ha még a Dolandom látta!... A Dolandom! hát van a Dolandom! (meg-
 tiltatva a belépő Szabránnyólla'at s az öt követő két hölgyet, előbe sítve:) Ah!

Szisike (megpillantva Szabránnyólla'at, Summa'hoz): Várd csak...

Summa: Ilka... (Felka)

Munch (meghajtva Szabránnyólla'at elött): Egyiptom királynője I forszuz Súdán! Az ó-kor a
 Középkorban...

Szabránnyólla (mint Kleopatra): Visszamon!

Munch: Oh! felséged a Középkorban is fiatal, Kelet-orientálisan a Középkorban is fényes... (A
 Kiszó nőkhöz:) És Iras! Charmian! Amde Marcus Antonius, ha szabad leírnom...

Szabránnyólla (pillanatrai habozás után): Jönni fog... (A többi vendég feléje)

Munch: Igen!

Szabránnyólla: Sz Bathó.

Summa (sőt hellekta est megpáros, midőnt Szabránnyólla Summa felé uccs, művészi, mű-
 kesz helyet foglalnak Szisike mellett, előttem benépfelől; a két Kiszó nő, a traukás támlájánál
 állt vol meg, Szabránnyólla midőnt)

Élő vendég (miközben Robraucque a Szörö nék lévő szóval) Deus Siro, mag beljök fog haragui!
Münch (a bejárót Szöröben, minten a Stovai nyomán ismerte het avendég kilétét;) É sem
lehet csak Ovidius! (És másik vendéget ismerte fel;) Boccacio! (És eret fogva vél;) Poltrarka jít vau?
Sa nápolyi nék szelvényes? (És komodik női vendég látára;) Danae! Leusz Sodusa! (És napo-
dik vendég látára Seret Siortha;) Festett semitdök? festett ajak? Heliofabalus! (És ötödik vendég
látára;) É ez, vajim Kisoda?

Ötödik vendég csendes büszkeséggel;) François I festője Siro!

Münch (a lelkesedve;) Tizián!?

Ötödik vendég napon büszkeséggel;) Tizián!

Münch (a halkan, mapa el;) Ét meg ellett hoz monja... (És egyre örkonek vendégek, üvöltik örvást,
elszédés, eres csapások alakuak, Kacafva, bereljetés, a Kostümök Kölesöm meg ad oláso, Arató ben Münch
a Köröpen, kedvetlenül;) A Doloudou! A Doloudou! Mist, mist vltu, sütköz rea! Sünyelhet na Heliofabalus!
Tiziánt! Leusz Kodvesenes, Szpitom Sir Szujenes szelvény vallhatna! (Kacafva, a szemeivel Tömbökéim
Keresve;) A Doloudou! Hit vau a Doloudou! (Meggillatva az eszedül beljök Felköt;) Ki vassz?

Felkő (a frakkban, piros posztag, fiatal szép arc, zavokor, most meg döbbsen;) Felkő Pál... Dehian ismert...

Felkő Pál a poéta...

Münch: Mit poéta! I forener Szörök Clement Marot a poéta! (És rossz szemmel terülve,
Kacafva, a zavartan álló Felkőre mutatva;) Né csak...

Suma (a Kacafva;) A meg szépen cherubin! (A szelleme ülök is Kacafva;)

(És kkor csupetés, zene; két apród meg jelenés a Köröpi Szörök Kijárat Lászlóben.)

Münch (a rojtán csupetésre;) Seritve vau! (Suma szóval: Saint Valier Szörök a Szörök el fogadja?)

Suma (minten meg szépen;) Siro! (A Münch korán meg szépen arató ben Köröpi ben, minten rossz
lábrik a szemben;)

Münch (a leerendésre, jök korcsulog avendégekre;) A Király asztalához!

(Münch utak nyitnak előke, mi Münch a Szörök jött va, főnséggel verek Suma Szörök, Robraucque, Szörök,
Szörök a többi vendégek, eres csapások ben, egyre harag zene és csupetés Körök, bereljetve,
Kacafva, Követik öket, el el hódolnak a Stovai teremben, és apródok is el utánuk;)

Hetedik jelenet.

Felkő Pál, Marot és Riza (a meg szépen balról, szemmel terülve, é előre,
szemmel terülve, sem halka Szörök sem csupetést, az apród jelenet alatt szemmel terülve le is Kacafva;)

Felkő (a Szörökben, elkepedve Szörök az előző jelenet végét, Szörök Münch utak rossz utak, avendégek
elvonulása Szörök;) Mit történik itt? Clement Marot? Ét meg é sem ismertem...

Riza: Ah! mi utazgattunk, hársmon voltunk, képeket Párisban voltunk!

Felkő: Ah! Páris... (pillanthatja szindabodaj után) megértem misét... (Flegmatikus, bizonyossággal) Annyire ismerik - odaát?

Martos: Igen - franciául. Szóval nagyon tanjás őt a francia, hogy valószínűleg megkérjék pillantani, mindannyisról az egész nézet. És mennyire remegnek őtöt! Különösen vasárnapi s főleg a vendéglősök...

Riza: Jóni, ugyan... No hallgasson rá kedves Felkő ur... (Körülnézve) De hát hova tűntek innen? Az étterembe! Keléglővül az étterembe! A buffet-be! (A remélté figyelve) É barátságos hangok omnan jönnek... Jóni, menjünk gyorsan a buffet-be! De hogy itt tartak bennünket!...

Felkő (az újjókba állva, ünnepélyesen) Mielőtt napisád a Szomor Templomban lépne...

Martos: Parancsot?

Felkő (csak Rizához): Hallgasson meg engem.

Riza: Éhes vagyok.

Felkő (ünnepélyesen): A multakról vilna en szavam...

Martos: A multakról?

Felkő (rendkívül szigorúan): Igen! A multakban napisád, a Szobrány Jeka nép otthonában emel tűntetett ki, hogy piercing aranycsoruzákat, amelyek amulette-kepen en halálfejessel csüngött alá, kitérődéshez tíz percre. Igen két esztendőig tartottak ezek a tíz percek. Kevés a uweleten és az emberiség történetében, de sok, nagyon sok en embevérvé poéta életében. Piercing arany csoruzák igen drága uwelem...

Riza: ~~szindabodaj~~ Ah! Iodves Felkő ur, s jönne meg a szám!

Martos (ünnepélyesen): És az?

Felkő (ünnepélyesen): És ő! Amde az amulette-kepen rajta csüngött halálfejessel, kiünyrik róta a nyomorú orában...

Martos (reménytelen): Levettem róta... tudniillik en halálfejjel díszített csoruzára roszul veri ki magát en orosznál, ha a receptjeit akarja inni vele.

Felkő (megértően): A receptjeit! (Mintén trajidusan, monológ-szerűen) És a csoruzára volt az ihleten forrása, a "Fekér leány legerődjé" is belőle fakadt, míg a régi csüngő amulette földi létünk sim-bolizálta, fantasztikus. Meg kell halni! De én ita, bevalljam-e? Nem volt ihletem, két év ita kördusa vannak a uwelem inspirációnak. Két év ita még többet szenvedek mint eddig szenvedék! Körem adják vissza a halálfejeket, a csoruzákat, a melyeket a leprek verseimet itam!

Martos: A verseit! (A csoruzához) Betegjeim sokkal vilna! It van a csoruzája Felkő ur. (Karantogya Rizát)

Felkő (ünnepélyesen): Ah!

Rita (muesli) öreben, hátrahíttatva) A halált is megoszja kapui! (Mantolok) A buffet-be! A buffet-be!
(Mindzenehöz szíve el a stomszód terebére)

Mytrodik jéleut.

Felhő eszodil.

Felhő (a cseresznye szőlőlének szőlőfőrében, maga elé tartva, mikorben a stomszód terebéreit erre kaerapás, meg-
hünyő, majd ismét eliusuló zene hallatszik) Végre, két esztendő múltán, plebs-korokból nisztkorúlt el horvát,
to nemes, receptek vértanságát szenvedő, vagy kétszöplivűt immár szenvedett, lefegy kéri, aranyos cseresznye!
Kihűtőd hallgatagon a szötrrelmeket, ki elviseletet némán a fáj daluakat, a legprózeibb próza szöldrátót, te,
aki a rim mátkája vattal! Oh! nemes storszám leg' üdvöz, légi rehabilitálva: egy verset, storszám egy
verset hadd írjak veled! (Maga eszodil papirt kerit a szödröt, szíve leül az esztalok) Egy verset! Egy
költésdnyet! (Magaon halkán, mintegy szödröt) Írtek egy költésdnyet... (Írni kezd, meg-meg áll, szödröt-
kodva, komponálgatva, szödröt) "Műt ifjuságon tündértavánál" ... (Magaon, majd mintegy keresve
a másodis sort, ismétli) "Műt ifjuságon tündértavánál" ... (Kihűtőd a már írt sort) Nem... nem, "kündri-
tavánál" ... (Írva, szödröt) "Műt ifjuságon tündértavánál" ... (Felül, isgatagon jár kel, majd hi-
telen, a stomszód terebéreit jövö kaerapás és zene okán, koraggal, megvetéssel, és üdvöz irányában) Plebs!
(Ismét szödröt, keresve a másodis sort) "Műt ifjuságon tündértavánál" ... (Magaon, mintegy
elüldöl, önmagába) De hát mit is akart mondani? (Mintegy a kérdése ostobaságán) Hm! Lírát költő
storszám tudja ezt... nem hibéd tudnia... mindennek én ismét, egy ismét... (Írni kezd komponálgatva, elüldölve,
majd szödröt, léleszen írva muesli) "E nagy világ és földi létünk - csak fájdalom, csak fájdalom..."
nem, "csak szenvedés, csak fájdalom" ... (Pillanatszerűen szödröt) "Hm, lértél, mikor" ... "A nyomor nem
él csak értünk" ... (Keresve, majd írva, mikor, szödröt) Megvan... megvan az első strifa... (A szödröt-
zékony) Oh! nemes storszám, rád ismét? rád ismét újra? (Rajzupással, szödröt)

E nagy világ és földi létünk

Csak szenvedés, csak fájdalom.

A nyomor nem él csak értünk,

A fájti sorsa: sirhalom.

(Dükköl, szödröt) Hát állj elö Clement keret! (A papirta keresve) Mennyi hangulat, mennyi
ifjuság az érelemben! E végső sor: (Szödröt) "A fájti sorsa: sirhalom!" A rim! melyen keres,
mily eszodil, mily ritka! (Halkán szödröt, újra írva, feleltetve a verset) "Is megvan is im' kimaradott
elvenne ifjuságonat" ... (Magaon keres, majd a stomszód terebéreit idekapri kaerapásra ~~szödröt~~
koraggal) Plebs! Plebs! Plebs! (Írni pillanatszerűen habarva áll, esztendő mintegy a kaerapás által üldözve,
szíve egy ajtó keres, végre is el balról. A szödröt egy keresig íres marad. A stomszód terebéreit
újra zene, kaerapás hallatszik.)

Kilenczodik jelenet.

Luma, Bathó.

Luma (a jobboldali mellékajton, ovtosan, kőálmérve, majd megröpketve a közepűt belépő Bathót, néhány lépést tesz feléje, s hirtelen megáll.)

Bathó (frankban; s megröpketve Lumát:) Luma! (Feljő siet, majd mint Luma, hirtelen megáll, és pillanatnyi hallgatás után, halkkán:) Nagyszajos asszonyom...

Luma (lelkésze a felindulását, keres nyugtva, mosolygva:) Furcsa, hogy így szól...

Bathó: Nemde...

Luma: A keissorításom nem fogadja el?

Bathó: Oh! Dehogy nem...

Luma (miközben Bathó kezét ökölbe szorítja:) Itt van? Rég láttuk egymást... Azóta... istenem azóta...

(Kitérőleg:) a dícsőse szaknyelv elárulati... ~~szóval~~ (mint régen:) A szegény, keresetlen, káin...

Bathó (mint régen:) A esznye "kain", a roth "kain"...

Luma: A világegyetem...

Bathó: Nem rendezet meg.

Luma: Mindör, de ma már van csigatrája... (A földulat hangján:) Tudom, hogy gazdag, tudom, hogy nagy sikerei voltak... tudok mindent...

Bathó: Azt is, hogy szenvedtem?

Luma: De sőt azt is, hogy megvisasztalódtam... ^{ha} Stilkát elfogja valami feleségül - elförök a menyegzőjére. Most pedig: isten hozta... (A szomszéd terem bejárata mutatva:) Menjen... nagyon vigyan vannak odabenn.

Bathó: És keresig még, kérem... (Hirtelen:) Amnyi mondani valónk lehet...

Luma (igattnak:) Nekem nincs mit mondanom... (És nyugodtban:) Odabenn is beszélget. Letünk... (Ismét a bejárata mutatva:) Vő menyjen...

Bathó: De hát jöjjön ön is...

Luma (a jobboldali mellékajton mutatva:) Én erre megyek...

Bathó: Erre? Miért?

Luma (nyugtalanul:) Miért? Mert erre jöttem...

Bathó (hirtelen megérvé:) Hogy szanuttanul jöhessen... megkerülte ezt a tennet, várt...

Luma: Nem...

Bathó: Hoz hát miért nem jön velem?

Luma (lelkésze a felindulását:) Vós hát igen... kerülöt terem, végigjöttem az egész lakáson, hogy ne tudják, hogy ne lássák, hogy ide akarok jönni. Oh! ne érten jétre, mindent szegény barátom

ne beszélgetne... Mindenmit akartam nyújtani magának... magamnak is, hogy ~~sz~~ zavartalan láthassuk
 vinout egymást, tanuk nésküé essünk át ezt kényszerításon, a melyen innen oly sok idő mult el, annyi
 minden történt, s a mely sokkal kevésebbé volt ingatlas, amint azt talán mindseten hitük volna... Meg-
 akartam tisztelni a muat, mert ez a muet is tisztességes ^{volt...} ~~volt~~ host látom, hogy megfordítlanul esle-
 kestem, romul eslekestem... Innom kellett volna, hogy csak hálátlanúsággal találok... és jofom sem
 volt korá... (Dathó novuvenesje) Minden helyesen történt... én célt ért, én, az ottkorom találok meg
 it... a boldogságon. Adjunk hálát az égnek és tartsuk meg az ajándékot... Eszemul után, már csakapen
 nincs mit mondanunk. (És ismét a bejártára mutatva, napon szeliden:) Menjen. (Megindul jobb felé.)
 Dathó (ovatosan, a paulagot megkerülve, uszancokat a jobboldali ajtó felé irányulva s itt eléve az amonyt,
 hirtelen átkarolva) Még egy söt: szeretlek!

Emma (röbésbesetü védekezésel): Örült! Szerensétken! It vannak a szomszéd teremben... csak kiáltanom kell...

Dathó (faldokolva): Kiáltás... há látunk is, velem, nem fog meglepni senkit... Mindehki tudja, hogy szer-
 telek, mindehki tudja, hogy az engemmel ellett volna lemond...

Emma: Nem! Nem!

Dathó: Amint képrekötél két meghalt szem tekintetén, én dverestem...

Emma: A szeretőmet!

Dathó (lárbau): A szeretőmet! miért ne? ha szeretlek s ha szeretsz! Van törvény mely többet ér?!

Emma: Van!

Dathó: Visszagyelek venni! Akarok!

Emma (lárbau, remegve): Nem! nem! (Mind távozik.)

Dathó: Nincs vágyam csak egy: te; nincs akaratom csak egy: te. Ha eddig szörtem, szörni
 fogok továbbra is, szeretlek, akarok, vártok, ott vártok amerre elrele, hogy jöjj, ott ahit a mult
 folytatódik, ohit a muet élni akar, élni! élni! akarok! (Utuléri az amonyt.)

Emma (későbesetü védekezve, megszörpülve): Dathó!... Könyörülj! az istenért ne vesíts el!...

Dathó: Akarok!

Emma: Könyörülj!... jönnék! jönnék! (Lárma észene alantól, minsten az udvarból, mire hirtelen
 a szomszéd terem zenéje megszünik, moraj, zaj támad.)

Dathó: Mond, hogy szeretsz, az engem leszel...

Emma: Nem! nem!...

Dathó: Mond, hogy szeretsz...

Emma: Nem! nem!...

Dathó: Mond...

Emma (a közeledő zenére, a szomszéd terem zajára fízrelve, retreveses körközés után, önfelétan):

Mos hát igen, szeretlek, szeretlek most, hogy amony vasrök, hogy megjött a szenvedélgem, hogy tudom, érem,
milyen édes volna a tiednek lenni... szeretlek most, most, hogy felek töled, szeretlek mert megakadok
tiltani magamnak, elakartam rejtözni, hogy ne lássalak, hogy soha ne találhassam veled! Szeret-
lek mert találhottam veled, szeretlek mert elvesztettélek, szeretlek mert más szeret, szeretlek mert
te vagy a lehetetlen, te vagy az álom, te vagy az epedés és te vagy a bűn! szeretlek mert szeretlek,
szeretlek amiért nem tudom miért szeretlek, szeretlek! szeretlek! szeretlek! (Hittelen Szabadulva,
pillanatnyi elnévelés után, nagy kacagással, gúnyolódva) Elhitta? Elhitta? Csakugyan elhitta?
(Szünettel a kacagásán keresztül:) Ne ostoba! Ne ostoba! (Lánna, zene mind zörelök éré)
Dathó (a közepe mutatva) Jöjjün erre velem!
Lanna (Dialuzsán:) Menjünk!

Tizedik jelenet.

Előbbiek, Münch, Szuev, Erzike és Károly, Kelenen Rita, Martos Antal, Szobránezy Ilka,
Árkonyi, Ariane, Bacchanszük, Levendék stb. s a veudéjek.

Münch: (A szomszéd terem külsőben, háttal a színpadnak, befelé nézve, miközben zene, moraj éppen
Károly: Ez Bacchus! Bacchus! A pórtorsipuz helyjatos e, a csörgőjotot! a bacchanszük dévaj kacagját!
A veudéjek (ismertetve, miközben Lanna hittelen zöreljök végül:) Bacchus? Árkonyi? (Moraj, bűvészet, kacagás)
Erzike (maga elé, igazgatóan) Árkonyi...
Szobránezyné (Dathóhoz) Vártam... s úgy látszik Lanna is...

Dathó (igazgatóan) Uem... uem...

A veudéjek: Bacchus! Bacchus!

Münch (a szőpő hátr befárat szőrelben, kiáltva) Villámszűlök, tűzja, inkább ijju istene a Borna,
te Vasz, te Fényes, te Digelejtő, s ti mindannyian imádot Bacchanszük, bűvészek-avaru, szeret-
kerő Szatyrök, Phallóphorok, az isteni nedűtöt mámonos szilének, erre! erre! (A belépő ~~szőrel~~
Bacchus-cortége-re, a csodá(rozás, elragadtatás hangján és hátratrántomdva) Ah! (A) ötödik veudéjek
Még Jiczián, a te festményed ez!

(Szől, farkas s özébörökbe s pávatollakba öltözött, szőlő és tölgyfa levéllel s repkényes díszített, ki-
bomlott hajátu Bacchanszük közeledése, kacagás, dévaj dalítás, Korsók és kelyhek ~~szőrel~~
ágitálása közepe. Látán pórtorsip, gitár, hárfa és görögjotot zeneje közben gaundok, szatyrök, s Amor-
okot ábrázoló fiatal leányok.)

(Árkonyi mint Bacchus, arajos, dévaj kíséret közepén halad. Az öltözéke párduezbör, az amonyok
mójára hátravetett, hosszú göndör haját diadém formájában széles szallag futja be. A zeneben
hölle-indákkal s repkényes befutott Thyrsosi bot. Mellette, szerelmes ódaadással, kelyhjel a keze-
ben Anadné halad.)

[A művet megjelelésére a csodálatos, meglepetés moraja s kaeragás. Itöl, jobbról, a paulus közelében áll Münk, mellette Summa, uganasak elöl, a közelökben Sbuor, Rossika s ucsfóka Károly; majd hátrább, egy csomóban: Nathó, Sobra, nagy Ilkás a Kisértőnői, Rina s Martos s a többi vendégek; s óval a Nin mütege elvan ositva a már itlévi vendégek, s ez enjonneu éreketek közt.]

[Felvételáskörben:]

Rina (tróftón Münk után, Martoshoz, majd ucsu nézőkhez): Árkonyi! ott a Középen... istene! mennyi férsébe kerülhetek!

Sbuor: Hallatlan!

Summa (Sbuorhoz): S leányokat... ez embereket, vajjan hirt szerzed?

Sbuor: Kardalosnák, ha nem esalódom...

Nathó (Sobránergüchöz, Ariane-t jelölve): Az opera en ballerinája.

Rossika (azt hallotta ezt): Istene!

Summa (Rossikát juttatva meg, tehetlenül): Szegény leány...

Árkonyi (a Középen, de vaj hangon): Hahó! Bacchansnák! Dionisnak éreket! Hárpa, lant, Éviost ~~amoly~~ ünnepelge, hadd halljam phriziai éreketek, a melyet a szent furda kísér![†]

Münk: S ti mindannyian, Ovidius és Ficcion, Danaé és Heliofabalus, Antonius és Kleopatra, Sponjas söcselék ide, Szegénynek, garbagmak ezarant jusagos istenéhez! (A vendégek: „Bort! Bort nekünk!” kiáltással szétvörösödve s az antal serlepeit kapva föl a bacchansnák kacapva töltenek nekik.) S te ott, Saint-Vallier tiszamony, érte iszom a Borgiák kékelyéből!

A Kisértő: Svoé! Svoé!

A második vendég (- Ovidius - en bacchansnákhoz): Szjnye be sief vagy kedvesem; ez szerelmes órák nem töltenek velem?

A bacchansnák: Sines annyi óráim, hány udvarlóm nekem.

A vendégek: Bort! Bort!

Rina (Martoshoz): Iszom mi is!

Martos: Svoé!

(Lene)

Árkonyi (hallkan, epedéssel): Ariane...

Ariane (s szerelmes sorsárgással, az Árkonyi melléire hajtra fejével, reveszben): Olympus szent berkeibe, veress el Bacchus engemet! Orpheus arra dalol, s orias tölgerek indulnak meg, a hangja, a lantja nyomán. A phriziák is arra vannak, a Vágy is...[†]

Árkonyi (szünyösan): Minos király leánya, tudod, hogy eszik Theuszt szereted?

Ariane (kisinylő nevetéssel): Haha! Theus... - egy halandó...

[†] Szabadon Euripidestől.

Árkonyi: Maxis szívetlen megfigyeltetlank én - rézreg leány (megszoktja) szeretlek.

[Az Árkonyi csikja, minteser jel az orsián ~~szívetlen~~. A fenti beszédében még halk és ditzkröl jvoták, sítárok, hárfák, most, a csörgődoboknál eszik nagy erővel hangosan jel, mikorben a bacchausnok ~~szívetlen~~ a vendégek karjaiban, lévaj dabolással:]

Stokamuk le az órát, lépjük le a napot,

Dőre kézműsással az időt ne veszítsük,

Síessünk megbámulni a turbékló galambot

Mert holnap megessük!*

A stófa

A vendégek (már-már mámorosan, a leányokat ölelgetve) most hánap megessük!

[Ezenközben:]

Észike (megremülve, az Árkonyi csikja után, ~~szívetlen~~ szívetlen szívetlen) kenjünk! kenjünk! (Ébner is a cortige-be veszi; Észike megsemmisülten a paultagra ölel, az arcát elförve)

Műnek (átkaelve sumát, mámoros epodással, a jobboldali ajtó felé) megnyitjuk? mondj-akarsz?

Suma (mámorosan) Igen... igen...

Tízennyedik jelenet.

Szóbbiek, Tömörkény.

A stófa

Tömörkény ~~szívetlen~~ ^(a) Körérvit, Kostünje megcsakítva, rémesen felindultnak látnak, a terintérvél kétségbeesetten keresve Műnchit, kiáltva;) Műnch! Műnch! (a törvény által hovároni magát s jvdokálva;) Műnch! A szár!

Suma (megremülve) Tömörkény!

Műnch (a kelyhet agítálva, mámorosan) A Döndöm! Vájo a Döndöm!

A Kisérlet, a vendégek (bejérvén a strófát) Haha! Svóé! (Folytatis zene, kacagás ^{háncs} haj-Egg-ess kelyh- a földre esik)

Tömörkény: A szár! Ég a szár!

Műnch (nem hallja): Svóé! Svóé!

Tömörkény (kiáltva): Ég a szár!

Műnch (kacagva): Ah! mi tréfa halod!

Suma: Beszégek!

A vendégek: Dort! Dort! Csókot! Csókot!

A bacchausnok (öntve kacagva): Haha! Csókot!?

Tömörkény (vendégek és bacchausnok szava köztben, magánlívót) Irgalmas isten! Műnch! nem hírod!! [Az alkak fűszögét rántja felre, mire nagy, piros fény sugar ömlék be a terembe s kivilágítja]

Suma (magánlívót): Istenem! Istenem!

München (hirtelen kijáranodva, elrémüléssel, Ja! ogra!) A gráz... (Az ablakhoz rosi, szemét magával
rántva. A vízraesett függönyt reszkető kézzel hurra fele, s ugranokkor az ablakfülke felé
hajodik, a kehely siesik a kezéből s a ~~szeméből~~ ~~szeméből~~ vörös világságában, mezköülve
meredni.)

(Menkőben:)

A Bacchanszük (470 ~~szóval~~ ~~szóval~~)

Stakassuk le az órát, tépjük le a napot.

Döner érmességgel az időt le verítsük.

Uram (Münchenből verődve, remegően:) Uram! Uram!

A Bacchanszük:

Szessünk mezbámulni a turbéki galambot

Most hirtaf megessük!

Tömrőváry (elrémülten ~~hát~~ hátrátántorodva.)

München (a gonatlan mulatókra, elgárdva:) A romok jelek!

Mind (dal, raj, táncz okán nem véve észre semmit, a kehelyket ápitálva, mámorosan, ez
ország letöpműjén:) Most hirtaf megessük!

Függöny.

Harmadik jelenet.

(His szalon. Az előtérben jobbról, négyzetes ültető asztal; mellettük egy szék. Az asztalon írások, könyvek stb. Az előtérben balról egy pamlag. A háttérben, a pamlag mögött, előtér, felül felkötötte hajló sídés ablak; vékony, áttetsző selyem-függönyök. A háttérben középről, sídés felől ~~szőnyeg~~ szőnyeg, amelyre félrehajtott függönyök lórnak a vestibüle, semmi háttérben egy-egy pálcza lórnak a lépcsőkorfára s a lépcső legfelsőbb fokai látszanak. — Semmi műtárgy. A szalon minden eleganciája dacára, itt-ott mintegy ~~kitörő~~ ^{kitörő} látszik. Az egyik falon, egy festmény üres helye; de mindez csak díszkötet. — Ez ajtó a jobb oldali falban ~~van~~, s ez leme ~~az~~ az asztaltól innen. Hasonló ajtók balról; de itt a felső, nyitott bejárattal. — Ez óra.)

Első jelenet.

Katicza, Árkonyi.

Katicza (a baloldali felső bejáraton, svépig jöve a színen, egyedül): Tessék várni egy keveset... majd megérzem...

Árkonyi (egyszerre lejtett vett be Katiczával s lejtök a középre): Megérzi, hol?

Katicza: A ház teremben. A munkásokat várja ott.

Árkonyi (csendesén): A ház teremben?

Katicza (benedesen): Nem oly szíves mint ma egy hete...

Árkonyi: Ma egy hete... Mondja csak Katicza, rám neked elnek e háiban...

Katicza (mint gyermek): Nem neked elnek.

Árkonyi: Kesszed sem?

Katicza: Óh! én...

Árkonyi: Óh! Kesszed, sok mindent megfogsz majd vedem a könyveimért.

Katicza: Csak éppen a könyveit nem fogszatom meg...

Árkonyi: Valamikor nagyon szeretted őket... látja nem volt igazán...

Katicza: Vidám voltam, gonoszabban, felületes... Azóta pedig...

Árkonyi: Bánatos lett és szomorú... Óh! his Katicza, senki sem él ingyen...

Katicza: Igaza van. (Egy percig áll merengőn. Aztán, hirtelen felousdva:) De hát megérzem... (a közép felé sétál.)

Árkonyi (maga is felousdva): Szakaszban... kérem...

Katicza (a felső bejárattal): Most jön fel a lépcsőn. (Ez jobbról, fölem.)

Második jelenet.

Árkonyi, Múnc.

Árkonyi (felállva, a közép felé lépve): Múnc...

Múnc: Árkonyi... (Keret szorítva Árkonyival s hirtelen Katicza távozása után:) Köszönöm...

Árkonyi: De kérték...

Műnch: Oh! te jó, nemes vattal hozzád...

Árkonyi: Hasznát vettem a pénzemenek...

Műnch: Eddig még sem köszönhettem... köszönöm... Oly jól esik, hogy abban a rengeteg sivárságban... megtalálalak, a segítségemre jöttél... Ah! ez a hét! ez a hét! mindent nem ismertem eddig, nem voltam meggedve hozzá... rémes emlékek, élve, itt, előttem, a celkemben... A Tömörkény hangja: „Vádellak! ~~Vádellak!~~ Vádellak! Az apád nevében, a munkások nevében vádellak! vádellak!” A hirtelen rokofoása... két öreg, ijedő nem mely sír, jajvisszéző tekintetével rámmered, és mondja Koldusok vagunk...

Árkonyi: Műnch...

Műnch: S a munkások alatt, itt, ez ablak alatt, eszemre rémes s nagyterű nép, a melynek éjnakai munkájára, éjnakai nyomorára, éjnakai orgiáira jelelt, néste az igazok kacsarva, a terem fényes ablakával... S eljöttek mind, mind, az egész éhes család, árnyak, speruettek, utánozva a nagykot, az apró korgaik rengetve, kiálva, az apák börtöt követelve... Fént! Fént! honan? mi képen? És akkor hajndom, véges-végig a városban, cuberrüt-cubare... Ah! rettenetes Kalváriám, vergődöm magamra harva, minden lépésem fájdalom, minden lépésem könyörgés, megalkudva az önérettemmel, megalkodva s elvesítve magamat... Segélyt! Segélyt! De kitől, honan? Az útlejárásim? ^{kereslek?} De hiszen alig ismertem őket... Velők életem-e? kerestem a barátságok valaha? Arontit elvették a küzködésom... elpusztul a „Művészváros”, elpusztul végkép a régi műhely! (Az ablak felé) Elpusztult... nézd...

Árkonyi (visszatérve leülnöt): Nem... nem...

Műnch: Sajátos... nem tudok betelni vele, napról-napra nésem, látom... (elremlítve) minsten évszerem! A rengeteg kényém a közepén, megfegyvet mielőtt ömremlana...

Árkonyi: Műnch...

(Stránet; Arán):

Műnch (nyugodtában): Kibdim... a kibdim... rengeteg. (Kérkedve:) Rengeteg már a műnchben, hajdon, amikor örökségképen nekem jutott a ház s állottam előle, emlékem? Minte meglepőve... Sajátos, kényelmetlen ajándék, a melyben semmi örömem, a melyhez nem értem, nem vág a természetemhez, a nevelésemhez - én, aki még az apám életében örökön tövél életem a műhelyétől... Arontit... hon e műket mégis megtarttam? világos, a paranságom gortása volt... Gondalan, kényelmien csak meríttem belőle s vissza nem aítam semmit... De söt... hálátlanul, ostobán, megvontam tőle mindent, mi fént nyugt az e hátra séntem... a kimeráimra... e ház, eternek, a kimeráim eteket imádtam, a ház óráit a mostha Bermekem vala! Pusztultunk, estünk napról-napra törőtem vele? Munkások, a műhely sorsa,

jövője, üzem, biztosítás... De hát tudam-e mit jelent, mi minden tanácsot, minden iudicium magamtól (mint az a libái által megfordított:) a „lévéljárás” voltam! A „lévéljárás”, Könyvelés, képtelen, más akartva, a lehetetlent akartva, s nem tudva, hogy van vég, van festelés - erre ma az ember és a nyomorúság töldekorának benne!

Árkonyi (Cseudesen): Találkozomak.

Münch: Pustulás! Pustulás! Az ábrándjaim, az ifjúvágyom, a könyveim, a nagy utasításom a ~~nagy~~ fény után, a remekművek után, de hessie, arra, a hit lecsökkentésére! S a kiborításom újra... Summául a karom... És-és nagy, egészen fehér tő elők, mi ketten, egyedül, hallgatva mintegy az egymás lelkét, mi remeg a víz és a nedv van körülöttem... Ah! eltűnt, elmosódott világ... szőlőszőlő, aranyban izzó feltek, mind távolodva, elvonulva az égem, mint nagy, régi bárkák a tengeren, amikor megérkezik az alkony...
A váram...

Árkonyi (Megdöbbenve): Csak nem?

Münch: Nem... nem... (napon halokan) végre is törtétem... (Fajalmosan, sünnyel:) A váram ott, ha üresen is...

Árkonyi: Dorgia Cézár selege elpusztult...

Münch (Eszén, sünnyel): Authentikus volt...

Árkonyi: Micsi szeretésed...

Münch: S a festményem... és-és feltett, imádkozt remekmű... a Henning minden alkotása...

Árkonyi: A munkásokéit...

Münch: És-és váltóit... Az opál. csillagos rendjelem...

Árkonyi: S a kard...

Münch: François premier, kardja! (Sünnet:) Véhány munkás mindenne... és óra múlva... az utolsó akiknek tartozom... (Árkonyi: monvevate) Nem... nem... Köszönöm, ezekről már gondoskodtam...

(Sünnet:) És óra múlva... s azontúl...

Árkonyi: Arisztótel?

Münch: Nem tudom... (Sünnet:) A jövő... seasi sem sirt lióba... (A leveleire elfődi a szemét, mor-dulatlan marad.)

Árkonyi (napon halokan, maga elé): Csak én...

(Hosszú sünnet. Alantit, az ottak albe moraj, mintegy a munkások érkezése, halk zaj, benyitgatás, mely végképp megszűnik.)

Münch (jetereneve): Elhúzó?

Árkonyi (feltek volt): Delfad les...

Münch (Süldőve): Csakham... hikor lállak?

Árkonyi: Nem tudom...

Münch: Deleg vagy?

Árkonyi: Nem... nem... S mégis... az isten tudja... Daculus óta... nem jó fogárgy úfennnek lenni...

Münch (férdalmus maszlagossal): Most te fővotered... a te honodásod... Hány Jób van e háibou?

Árkonyi: S hány Jeróniás?

Münch: Sajókságos...

Árkonyi: Azt érzem amit Fontenelle érten hallókláskörben...

Münch: Az életben maradás nehézségét?

Árkonyi: Álmos vagyok... főzom... minten megendém önmagamért; néha... miútha em nagy madár szárnyazását hallanám... mit tudjak mi nagy embernek! (Stünet; után, az élet beszélgető

működését indikálva): Árkónak jó, dolgom... Akar-e a sivant?

Münch (először): Leegyetted a zsebkendőd...

Árkonyi: Ah! ne bánts... (felváltva): nem Desdemonaé... (Stünet; szünetben rányit árvorra): Judo mit szeretnék én? nemmi valaková nem, napon nem, ahát ~~napon~~ napon meleg van... földnél Indiába. Hanyat feküdni nád magas füvekbeni arczal a napnak... aludni! aludni!

Münch: A tigrisek...

Árkonyi: A tigrisek!.. azt hiszed félnekem tőlem? Isten veled.

Münch (habozóan): A viszontlátásra...

Árkonyi: Vékány nap nullo... megtha jobb kedvünk lesz...

Münch: Ez pereret vőj még...

Árkonyi: Kérlek... Münch mi lelt?

Münch: Semmi... már semmi...

Árkonyi: Szótródit... De hát végre is ma már túl vagy...

Münch: Jól-e?! (Nagy ünlődésben): Eredj... eredj...

Árkonyi: Nem... nem... mond...

Münch: Vines mit mondanom...

Árkonyi: Szemem, napon szemem, látom a szememben... (Stünet) De hát a nagy vigasz... a leg-nagyobb vigasz... (Münch mouvementje, mielőtt Árkonyi elhallgat; után újra): Summa... aranyra én ismerem, édes örömet viselné a férdalmad felet... orszoniet veled, küzdöt vilna veled, kändéné veltted ma is... Megkérlek Kimentni, tudom... Ándé ha beavetted velna...

Münch: Nem... nem... ez lehetetlen... Szóvaság... Ártán...

Árkonyi: Ártán?

Münch: Nso tehnik ~~...~~ nem volt s vines jogom korrd... Hánypro, hánypro, a küzdösem közepek,

miig összemolt minden körülöttem, furdokolva, hámmyor gondolatam red, hámmyor azon a ponton voltam, megmozok
horrá, megragadom a kezét, könnyűjét veri, ottarólik velem, viselje a nyomorom jeleit most eszedül uem
bitom el... Aztán uem... uem... usz diartem nindoz megvan liltva nekem... egészen mást írtam neki is,
az anyjának is... hát annusz is érezhete, láthatta a vesztességem... és érezhete: megérttem, a gazdaság-
om haruzsás-

Ártonyi: Sétélod!

Münch (elrémülve, kiáltva): Ah!

Ártonyi: Ha azt hitted, hogy csak a faragságot kereste nálad... uem vedod el??

Münch: Uem... uem hittem ezt, uem hiszem ezt...

Ártonyi: Uoz hát?

Münch (lázas kürtöléssel): Uoz hát... uem ez... haruztam... végre is resteljedem... más... más... vézd Ártonyi...
elvoltam haruzva mindenfépen... lezuhantam az egészről, a grár romjai fogtak, s üdvözültek a munkások
szivájában, egészen, a kegyerök akarva... Álltam mintegy eszedül a vitáson... Oh! te... de hát répre
is az egész vasztonod uem vehetem el... Szó ember jót a nyomoromban, kilente a megpróbáltatásom,
a szöngöségem pillanatát, oh volt uelctem, amikor már-már elverett e ház, ajánlotta a
segélyt, uem kellett csak utána nyúlnom... Uoz hát e keze zétségbeeseti, fojtogató szükségében,
megosztam a kezét, azt mondtam: adj... Aróta... aróta esembe jutott a készsége, az öröme...
sajátságos, majduom zaklatott, hon írénybe veszem, adta usz, mintha cserébe adna... cserébe
miént?! Aróta fojtogat a szán... aróta mindennél, minden partulásnál, minden szüdelem-
nél, az egész világon összemelésénél keserűbb, rémesebb a szenvedésem, uem érzem, ha gaz
e segély, magam is gaz vagyok... uem énsem megfullast e pénz, eladtam rajt a hitvesem!

Ártonyi: Mümch!

Münch: Az álmodozásom csödjé ez... mégvan, mégvan amit verithetek!

Ártonyi: Uem... uem...

Münch (furdokolva): Nőlj Ártonyi... mond... létod szohasem voltam feltékeuj... hiúság... mit tudom
én! gög, a nassságom, a fensöfkségem éretem... oaltam magam a királyi ruhámmal... uem
vot otkom, uem vot szannum... egy-egy pillanot zétségésöt oly édesen elszalatták... De ma... ma...
mond, könnyen lttam? Nőlj... Szuma...

Ártonyi: Szuma...

Münch: A Mikós bény... Ah! uem... uem... ez képtelenség, ez ezudarság már feltévesnek is... Ánda
öt... öt... szeretlek, szeretlek még ma is... Nőlj... mond... Tudod si segített rajtam, tudod si adta pénzt
nekem!

Ártonyi: Uem tudom.

Münch: Hazudsz!

Árkonyi: Münch!

Münch (megdöbbenve): Ah! bocsáss meg... bocsáss meg... örült vagyok, bocsáss meg... add a kezéd, oly jól esik, oly jól esik...

Árkonyi (szánkozóan): Nekem is... és rendelkez velem...

Münch (restelkedve): Ah!

Árkonyi: Véhány percz mulva... hazahagytatok, jövök vissza...

Münch (müntegy háláson): Ah! a vergődésem vége tán... Már járadt vagyok, nagyon járadt... és nem tudnék tovább... immár megadnám magam...

Árkonyi (mint gyermek): Szegény barátom... ~~szegény barátom...~~

Münch: Nyugalom, békeesség, csend... nagy csend... magam is aludni szeretnék, egy jobb életre ébredni fel... (megragadva az Árkonyi karját.) Emma...

Harmadik jelenet.

Előbbiekk. Emma.

Emma (jobbát): Fienek... végre... Árkonyi...

Árkonyi: Még kezét fog velem? nem haragszik? Pedig fogány Bacchusommal...

Emma: Oh! ne beszéljünk erről...

Münch: Elmegy?

Emma: El...

Árkonyi: Az elforduló... ma két esztendője...

Emma (gájdalmas meglepődéssel): Emlekszik e napra... vagy csak azért mert országban lát?

Árkonyi: Nem csak azért. E napon kezd az édes anyját, én Ébner Erzsike kisasszonyt vesztettem el.

Emma: Tudniillik e napon váltott szerelmet magának...

Árkonyi (csendesesen): Nagy van... (és mintesr irogenkedéssel, de gájdalmasan)

„Ki megy?... „Ki”?..

Emma: A Koszoriút várom.

Münch: Ha nem ma mennél...

Árkonyi: Én is „känn” voltam a hétén...

Emma: Rossz utakon jár...

Árkonyi (egyike bánatosságával): Az élet utján... ez, a város sivatagában, én magam, keszbe verek... Oh! más
rész ideje tudom, hogy megfogok halni... (Műnch, Emma mostlyonnan) Kegyetekre nére lehet ez
mulatságos, megengedem, aui azonban engem illet... (Maga is nevetve) Ehj! végre is, amíg
önmagam temetkezem, legelőbb kacsaphatok; amikor mások fogják temetni, még sírnom
sem lehet majd... (Emma-hoz, búcsúzva) A viszontlátásra...

Emma: De hát mines tovább?

Árkonyi: Vetteim egy sírhelyet magamnak... ~~egy sírhelyet magamnak~~ Erőnyörű, nyíllás
hely, a legrebb tájéle, amelyet láttam valaha életemben. Kívülről, kedves bokrok, két sajátos
romor-fűz, usz hajlva s usz növe egymásba, mintha szeretők vlnának... Ah! a titokzatos
beszédjök, amelyet a levelek rezgésében suttognak el egymásnak éjjel, holdvilágú, kétség-
telen megfogom éteni, majtha ott fekszem öröktök s lesz időm, sok... De hát ha nincs
nem nézné meg e szép helyet? (Indikálva) Szak-nyugatra, a Nátkányi mauzóleum mögöt...
a szerelmes füzékrök nagyon könnyű megismereni... (Szünet) Aztán a nap is mögötte
áldozik le... Van mondaz jobbat... menjünk hirtet, mind a hármán, öt orakor... talán még
meg is teázhatnánk Oakium...

Emma: Urran...

Árkonyi: Five o'clock in the cemetery!

Emma: Árkonyi...

Árkonyi: Ah! hát hirtetnek lennem szabad ott, de teármow nem, usz-e?

Emma: Isten önnel.

Árkonyi: Wérra meg... és megilletődésel... (Műnch-höz) A viszontlátásra... a maga terében?

Műnch: A viszontlátásra...

Árkonyi (el bátról)

Megszedik jelenet.

Műnch, Emma.

Műnch (Árkonyi távoása után, hirtelen Emma-hoz szívesen) Emma...

Emma: Urran... (a műnch anellőre dől. Szünet)

Műnch: Hát várszám hozzád...

Emma (hatkán) Én is hozzád...

Műnch: Alig láttalak e héten...

Emma: Alig láttalak... (a aradba nére, aggodó gondúsággal) Jót vagy? (ijáskán) Nem merek
kérdeni töled semmit... (ötörtöl, stevekte, tudom!) (nagyon fájdalmasan, sajnalórással) te sírdgom...

Műnch (mimi Suma) Ah! csakugyan, nagy szörnyöt kirágnak lenni...

Suma (nagyon halkán:) Szörnynek lenni...

Műnch: Amikor az alattvalói millióiból nem kék csak egy asszonyt...

Suma: Nem marad csak egy asszony... (Sötétben:) Vártalak... magamra hazíva, elrejtőve itt, ebben a nobában, vártalak... Itt, igen, itt, ahol élni akartam örökkön, lenni szerettem volna veled...

Nyugatra néztes az ablakai... (Sötét:) A pusztulásra néztes, a leégés szára odaát...

Műnch: Hallgass... hallgass...

Suma: Féltem néldüled... géttem... az éjszakánk rémsége üldözött... Láttam, igen, még láttam a mint kacagva mulatnál, sír! csörgődöl! zene, csúszol! egy-egy teli serleg végig gurul a szőnyegen, végig. Ömlék az ital... Az orgia! az orgia! „Siessünk megbámulni a tubékó galambot, mert hirtelen megemük!” (Kibontakozva, lázban:) S láng kél, vörpíros éjszaka támad...

Műnch: Hallgass... hallgass...

Suma: A nyomor világos, a nyomor vihog rajta végig, végig-végig, éjjel át s éjjel világos, tűzben ébred a hajnal, tűzben a regg, a napról, a nyomor fénye tart, egyre tart, a nyomor lángja a mi napunk, mely koldusokra virrad!

Műnch: Koldusokra! A mit elvesztettünk fáj neled!?

Suma (megdöbbenve, lázas deréssal ^{szíven} utáni:) Nem ^{is} tudom mit veszítettünk el... ~~vesztettünk el...~~

(A paulista roskád)

Műnch (Suma mellett, lázasan:) Én megvágyok neked, te meg vagy nekem...

Suma (szépen) Én megvágyok neked.

Műnch (lázasan:) Ah! (Sötét:) Hadd nézzetek! hadd nézzetek! hadd részegedjem le benned... Mint amikor az éjszakából, hitelen fénybe mess át az ember..., fájdalom mélyébe átarczal körül a megváltásnak: ah! hédültek a szemembe nézve...

Suma: Uram...

Műnch (lázas rajongással, az amony arcába merülve:) Be sírj vagy... steni isten be sírj vagy... Csupa tisztaság, csupa derű... valami... nem tudom... ami elhárít, ami hihetetlenül teszi, hogy bírtak... az enyém lehet... (Lázas szörnyében, halkán:) Te vagy? pedig te vagy... látod, nem hiszem... olyan szörnyörűség, hogy felüllemelkedik a valón... nem merék kívánni... Hadd nézzetek... sajátosság, borongó féjdeltség... nem tudom hrt... a szemed körül... világos vagy, rászogó... (mim lázasan:) a délibáb vagy a melyhez eljuttam... (Lázas kacagással:) De hiszem minos fájdalom, minos pusztulás... hadd nézzetek! hadd nézzetek! hadd érezzetek, hadd tudjam, hogy vagy, hogy te vagy, hogy elértetek!

Suma (nyugtalan) Uram...

Münch: Pedig tőpeltőtem... svenvatom... nem! nem! Nem mondani el! nem mondani el!

Emma: Mijattam svenvatom?

Münch: Nem! Nem!

Emma: De igen...

Münch: Hallgass...

Emma: Mi bánt? sőtj... mond...

Münch: Nem! Nem!

Emma: Mi bánt? sőtj... ~~kiáltva~~ (kiáltva) a kétely!

Münch: ~~kiáltva~~ Hallgass...

Emma ~~kiáltva~~ (csendesén) a kétely...

Münch (lejjöve) a lejjét sár mentén vesztélyes az út, elsiklom... egy rémlátás: elveszték!

Emma (remegőn, kiáltva) Örültség!

Münch (magához rántva az asszonyt) Örültség... Ha vesztélyes az út...

Emma: Nem! Nem!

Münch: Mi segítjük egymást végig versgöni rajta, veszték... s te veszté engem Emma...

Emma: Én...

Münch (lázas filozofosággal) Hallgass meg... emlékezem rád olvasott mesékre... Erőtelmes mesék, esztélyesek talán... Liába! Herelmas leány boldogva, söngröt hint az utján... a svenvatom követve, a söngröt követve, jöjjön ~~gyöngyrel~~ gyöngyrel-söngröt s utána jön akkor - ez nap meg-találja... Mesék utjelző söngrökeken a könyveket ejtőd... jövök ~~utánok~~ utánok... jövök söngröt-söngröt, köngyöt-löngy, jövök utána, mesék velod, el, mesze, a jövőhöz, a boldogsághoz...

Emma (hátsón) Az anyám megpillantta...

Münch: Az íjéret földje Emma!?

Emma: Az íjéret földje, (Rövid künst. Az epikus karjában remegőn, modorosan. Gyán:) Münch (hallgat, mint a fétve): Ah! esakusan, egy érem éte versgödünk, éte versgödünk, az utját járjuk zokogva, minden eszes söngrötünk, minden eszes forsemének egy-egy könnyezpet fízetve, az örök kerjére a svenünkben hova harmatot... Megváltjuk a svenvatommal, ~~megváltjuk~~ megváltjuk a földalommal, egy napon megérkezünk!

Emma: Megérkezünk...

Münch: a nagy nap, fényes, csodálatos, a melynek káprázatában mi is naszik lenünk, naszik, nasznak, az első! Boldogság! Boldogság! ~~elképzelteteken~~ ^{remegőn} elképzelteteken, sionjaron utána, egy sejtésben érem, az üdve éi, it üdve, a közelsben. Minden gyötrelmünk, usz tetnik, a zélnak erkőze

Lehetek, megértették egymást a szenvedésen át, a könnyeik benélték. Dolgoság! Dolgoság! az egyedül való,
a napzserü, a melyen túl nincs már semmi, megszűnik minden, az ember elszáll, gölölte a vég-
felent... Ah! sűrűletes már csak gondolatban is, fojtogat, elgánc, megsemmisít...

Suma (elrogoztatva): Uram! Uram!

Münch (az anyu arányát a zerei körök, a szemébe négyedve): Grönszét látok! Grönszét látok!

Suma (lórasan a Münch mellett dőlve): Uram! Uram!

Münch: Grönszét látok...

(Eszmához verődve, elfojtja rohogással, mintegy megtartva egymást. Vasz, komu csad, Astán, hűtelen
Zaj alatt)

Ötödik jelenet.

Stöbök, Tömörkény, máj Katica.

Suma (mintegy álomból ébredve): Zaj...

Tömörkény (a dörepre): A munkások...

Münch (mint Suma): Hegyek... (Feláll s búcsúzva): Suma...

Suma (feláll, s megpillantva Katicát, de Münch mellett maradv, csendesén): A korszak...

Katica (jólét, kalappal, döprenyel s ez korszakával a Szaján):

(Rövid sünet. Astán):

Suma: Uss hát mehetünk... (Lórasan ~~szóval~~ felöli a kalapot, Katica ráadja a döprenyt.) Münch...

Münch: Isten vele.

Suma: Isten vele. (S Katicával betér. Alant újra Zaj.)

Hatodik jelenet.

Münch, Tömörkény.

Münch: Dehát menjünk mi is... (Esz peres áll habozva, még esre mintegy az álomból ébredve,
a) órára pillant) Vész óra... (Lórasan végzünk uss e? (Az asztalnál, ess lap papírt kerítve.) Mind-
össze tizennyolczan vannak... a régiók, a türelmesek... (Nemtől - Rembe Tömörkényel.) Nem felels?...
még esre neheztels? még esre vödels? Pedis már megbükköstem Tömörkény... vész csak meg,
tám ismerem? Nem vagyunk maskarák többé, én nem király, te nem bolond. (Az esét nyugtja;
Tömörkény mozdulatlan, némán, nem fogadja el.) Mő... Tömörkény... Ussan... a Münch kerét, a hoz-
dád kerét... tudod, hogy ez fáj, tudod, hogy megbántod a szívedet? (Kékesedve.) Tudod, hogy
Keretlen vagy, lelketlen vagy Tömörkény!... Engedj fel... bérlej hát, mondj ess sőt, megótalkodot
önfejű te... Tömörkény! (Alant zaj.)

Tömörkény (elfojtva a felindulását s mintegy utat nyitva Münch előtt): A munkások.

Működ (egy percesig felindultan nézi Főműködést. Aztán hirtelen, megindulva:) Menjünk hát! (És közép-
ről Főműködés el utána.)

(A szin egy percesig üres marad. Alantól behelgates, halk moraj.)

Hetedik jelenet.

Ábrós Zsuzsika, majd Ártyomi Árpád.

Ábrós Zsuzsika (balról, bejövve körülöz, keresni látszik. Szégyenre tévedően megáll, majd a jobb oldali
ajtóhoz kerül. Kinyitja s jelenik meg:) Emma... Emma... (Fizet, de hon nem jön válasza, a dörögbe jön,
egy percesig gondolkodni látszik. Aztán, hirtelen, az asztalhoz men, papírt, tollat kerít s rövid habozás
után írni kezd. Döntésként az ablak alatt megperősödik a moraj, mire abbahagyja az írást, aggodalmasan
figyel. Majd hirtelen megzörögül s meg-meg szűnik lenni folytatja. Rövid hűmet. Aztán.)

Ártyomi (a dörögbe): Eggedül? (Hűvösli Zsuzsikát, aki az írást rejtőzetű látszik.) Jrt? ok! látom...
Nekem?

Zsuzsika: Nem.

Ártyomi (hüvelyk): Ha megakarja takarítani a blyegyet...

Zsuzsika (nyugodtan, felállva): Nem önmek után. (Áhnyitja az írást.) Jerek, nézze...

Ártyomi: De szép írás van... ezek a szorogó, eszmásba hajlé betűk, mintha szeretluesek volna...
(Havas): „Drága, jó Zsuzsám! Bücsuzui jötem, mindennek vége...” Engedje meg, hon ne k-
vassan tovább... Zsuzsának van szánva, us-e bát?...

Zsuzsika (vidzavéve a levelet, csendesesen): Igen...

Ártyomi (zavartan, másról akarva beszél, az ablakhoz kerülve): A munkások... néhány nagyon
érdekes alak... Egy ártyom? a szemekével a karján... Hrt látam ezt az ártyomi? Főnséges,
valami vadtság van az arcán... S a többiek! Nagy, szomorú baglyok, egy elfeledett vót-rombó
kerülve di... Látja Kisamom, erről a munkás csoportról, a lejeget szát, a füstös falak, a magas,
fekete kémény körül koválygóra, minden novellista megimá, a maga „Tűz után” című
novelláját... (Stöbbre kerülve): De sőt magam is megimátna volna, ha ján, amikor még sejeleg
vittam s nem nyomott el az álom... (Kerét nyújtva): Jtem önmek Zsuzsika Kisamom...

Zsuzsika (keret fogva Ártyomival): Miatam meg el... (Ártyomi beszélve alkat) Oh! hndom, nem
akar „Zavarni az írásban”... s jobb szereti megse várn Zsuzsát, a fejét... Nem baj... menjen...

Ártyomi: A fejével e peresben beszéltem, a nagrtesamben... Zsuzsát, igaz, látni szeretem volna...
hon is mondjam, egy nyaralómat ment megnézni... (Zsuzsika mozdulatlán) Oh! teledni
is ott fogok... Sívól Kisáncsi vasárk, felszín e uer!, nem... De hát ktsze el (minitely aláírta):
nagyon álmos vagyok... tegyet óta alig ~~sz~~ voltam ottan...

Szűke: Tegnap óta nem volt otthon?

Árkonyi: „Áláz”...

Szűke: Esmerüen mit volt hát?

Árkonyi: Ezt nem monthatom meg...

Szűke: Ámdekké, hogy ne kompromittolód...

Árkonyi (meghökkenve): Ej, ej, kisasszony...

Szűke (keserűn, felindulva): Ah! be tetted nekem, akkora, éjjel! De' raszógó volt, be' itas volt!

Árkonyi: Láttam?... én nem láttam magát kisasszony... az meztél, tudom... Végre is, nére Szűke... kisasszony, ezeket mégis csak otthon beszélhetted... ezért hivosen fejmaradtok tíz perczel tovább. Kezred búcsuzni jött ide... Ha valamilyen bizonyos... fájdalom, terve volna, amelyet én eilek meg kezredben - gondolja meg... hiszje el nem eideves este... ki vagyok én? Ez szomorú fiatal ember, aki mindig friss virágot hord a gomblyukában, és egy haraszt szivert magában... köztje becsületlen korbely, ari a Heliogabalus idejében szeretni volna élni... (e neves fejűt ismeri kere?) és elkésett multját már-már bekorra... Ez idő óta a napon vad meltságotokot kaprobom, ahol a multkor Dionizidhoz többek közt annyi burgalommal s odadással érezttem, mintha legalább is az ~~szűke~~ egészenem lett volna... Ártán... de hát a továbbiakat engedje el kisasszony... végre is vannak dolgok, amelyeket az ember csak a halálos ártán monhat el, sőt is csak ~~halkán~~ halkán... Elégjék meg azzal, hogy mikorben nésem élni magamat, olykor-olykor napon megijedem... - hisz nekik kezred is megijed... Végre! hisz nekik essz: szhesem akartam fájdalomat otthoni kezrednek... De sőt, - ha megengedi - próbáltam szeretni, megakar-tam mevesedni - kezredben... Lehetetlen volt és minjtelen csak napon szeretőtteltem leküni volna... Bizony, talán kerületem, mindegyben ari akartam, hogy ha már én nem, legalább kezred... síval feletem, szabaduljon tőlem, ari elköltöttem magamat, ari elégtem, - ah! nem azért a miert napon szeretek, hanem a miert napon csaltak - aki elvagyok járva, - ah! nem azért a miert napon boldogá tetek, hanem a miert napon rotnak voltam hozzá...

Ma vége, ma posány vagyok, essz. napon sügény ember vagyok a kivék pénze van...
 (Megdöbbenve): Ah! Szűke kisasszony, miket beszéltek én magának! De hát, érinten síval, miert nem előbb találkoztunk? Miert csak akkor jött felém, amikor én már, hogy is mond-jam - eskimó vagyok... (Megfogva az Szűke kezét mely sajna! Dolás hangján, majduca uckestelés-sel): Héső. (és) minkez megviszítalodva: Ámde tudja-e, hogy a mi lehetetlen szerelmünk Szűsát megvalthatjuk a barátsággal? Van egy kis maradék-szíven a barátságra, akorja? De nem adom ám rástón... majd leírtó... majd csak akkor ha már fejher ment, megfoltáta

ut a derék fűt, aki nagyon, nagyon heresi s már vár is magára, hirtelenesen, valahol... Micsoda nász-
ajándékot veszek magának! két ponyvát, jöless? Az egyiket ártánuak keresték... De csak maga fogja
hajtani... Oh! ezt kikötöm magamra... Vagy most? Ott a nagy, aranyos kalitkát, a melyet már oly
rég ideje tartozom... Avagy valami deszobát, a kalitkánál is deszobát... mit? a győle bronzos fűhátát,
a mely mintha piros borral volna töltve, s a melyből, hűjje, ujj, ... nem lehet inni... (Meggőgja az
Erisike teret s meggyökijje) A viszontlátásra... a lakodalman... (Csendesén felkel, megindul, a sörög felé
s el.)

Nyitradik jelenet.

Erisike, egyedül.

Érisike (a kérészek alatt megborongva, követi ártományt a tekintetével. hsz. telerik, kon ennek egész
beszéd alatt uralkodott a felindulásán. De most, egyedül maradv, hirtelen felszabadul a fájdalom,
a paulay sarkába vágódik, hangos, az egész testét megrendítő dologásban törki. Ismét egy
darabig, aztán csendesedve, a szemét fönyelve felkel, és perczig jendródi látszik, mintha vár
arra, hogy a szobába jöjjenek. De hogy nem jön senki, az előbb megbeszélte irást, siverzi a
szobát, az antekhoz megy, ismét ír; majd elbamborva az irást, végigvív a más leír sork-
on, aztán merengőn, eltépi a papírt, a darabokat a szobába rejt, új papírt kap elő,
újra inni kezd, eszben olvasva szelidén, máj-máj mintha a békés lemondás hangján:)
"Drága, jó szívű! már intám volt neked egy levelet, elteptem, ez a második és az
"utolsó... Az elsőben minden lemondásom, a sorsommal való kibékülés dacára is
"ingadoztam, lehetett volna még reményem... Azóta, ennek is vége, s most már csak
"nyugodtam, lehetett volna még reményem... és a becsurás tölt... Jobb,
"szájtorta jobb szerettem volna, könyebb is lett volna, minthet síval mondanom el
"neked, síval bágyom tölt, a legjobb barátom voltál, akit mindig, mindig
"nagyon szerettem, akinek ^{a gyönyörű} ~~szelidén~~ az álmai, ~~szelidén~~ ~~szelidén~~ ~~szelidén~~ ~~szelidén~~
"mel... De hát fájdalom, nem találatok... megvárjalek? látod, nincs bátorságom hozzá,
"nincs türelmem, nincs időm... De csak meg, ha utatnak e levéllel, a magam bajórit
"beszédre, amikor nekem is lehetnek fájdalmak... De hát te azért bűdög vagy, szívű,
"védes... és bűdög is lened... (Rövid szünet után:) Ismét magamról sílva pedis, talán em-
"lékszel még az utolsó beművelésünkre ma egy hete, ennél mellett... Amikor módát dertem
"arra, hogy az akarta dacára, az övé lehetek, az övé örökre és ő is örökre az enyém...
"Vádot arra, hogy hűségem lehetek hozzá, aláírni, odaadó, csak szerettem, szerettem...
"No hát, egy módja, csakugyan volt ennek: megtaláltam. Azóta, látod, nincs fájdalom

föbbé, már-már alig szenvedek. De sőt usz érzem, hogy nem is lemondón, nem is lemondóan,
 „nem elfogadva amit eléltet, len fogadjak, nem megadással amúgy megrelek, hogy
 „adjan magam, nem szomorúan, nem zodogna, de majduan vidáman, büszkén, a boldog-
 „tágtól dobogó szívvel indulok meg egy napszeri, egy bensőséges vitás felé, a melyben meg-
 „fogom tanulni, (érzem! érzem!) hogy a lehetetlen boldogságom teljesen lehetséges volt...
 (Mint egy vendég esküvőjében:) Odalelem, membe, csodálatos források vannak, a melyek
 „olvasztott ezüstkelet, palotva esnek alá, a legnagyobb epedést, a legnagyobb elmeselt vágyat egy
 „csépfőjéssel elnyitják, egy csépfőjéssel betöltik... Odalelem, membe, varázslatos virágok vannak,
 „szepelők, hóból nyíló liliumok, a melységek, fehér illatokkal, a legnagyobb boldogságot
 „nyújtva... (Lélek növekvő ~~elragadtatással~~ elragadtatással:) Odalelem, membe, főséges menüezők
 „vannak, a melyekben az istennel két nőre a lény, csodálatos lett, pillangók-szötte
 „fátyol alatt örök szerelemet eszlészik, és aranyú szeret, szeret! szeret! az utolsó lehellete
 „szerelem, az utolsó hörgése egy csók! (Az elragadtatás kacagásában, hirtelen megkötik
 a széken. Rövid szünet. Aztán kezdődnek, a szemek körüljárva, gúnyt előre hajlva, imá:)
 „Szumám! Szumám! be membe vagyunk ma - e, az esküvői szünetet, a szüneti libátot, az
 „ostoba lényet! Be membe a régi időkkel, amikor vidáman, kacagva, kedvtünk néked,
 „kacagattuk Felkő Pál en - en tiloktatos verset, Botkó Sándor en új dalát, te énekelted,
 „míg ő kísért a zongorán. Mind a minis többé... és én sem vagyok többé, egy egészen más,
 „egy egészen új lény vagyok, akit nem ismertél, akit önmagam sem ismertem felém,
 „akit nem ismert senki... Pedis megvart bennem... megfellelt, hogy lessem... (Sohajva,
 „fejdoommal:) Né mindössz... iten veled. Sokat fogok gondolni rád és szeretettel... te
 „is velem ma - e? Sokáig vártam rád hová, soha meg nem bántalak... nem bánttam
 „én senkit... iten veled... Ha valamilyen látni akart, szólj a bátyármak, ő majd meg-
 „mondja neked, hova íj, hova üzeng nekem... Ámde e szímet őrizd meg, tiszta édesem...
 „a mekedetem elventria poézist, ha kedvedem vele... Ne tudja senki... ~~te~~ te, em-
 „lésem velem, em lésem a nagy szüneti szünetre. Mégegyszer: iten veled. És még egyszer:
 „szólkok. És még egyszer és még egyszer... (Íj, majd a szemek körüljárva, imakojja
 a levelet, egy bontékba teszi, a melyet megerősít. Aztán a székben minden helyet lépés veszi, s
 a fejára is az asztalra teszi. Még egyszer körüljár a székben és megindul a szék felé.)

Kilenczodik jelenet.

Szűke, Katica.

Katica: Kisapom...

Szűke: Suma is van?

Katica: Éjrezenben jötünk meg.

Erzsike (izgatottan) Vem, ne hívja... Sietek...

Katica: Siet? Hová?

Erzsike: (Értékelve) Itam Sumának... de van a levelém az asztalon... Isten áldja meg Katica... és Simó...
nem mindent amit valaha tett éntem... Isten áldja meg...

Katica (meglepődve): Erzsike kisasszony... (Szótlan az asztalhoz, a levelet keresve.)

Tizedik jelenet.

Katica, Suma, majd Bathó.

Suma (jóindul): Erzsike vőre, ugy-e?

Katica: Valóságban elmenekült... É levelet haszta itt...

Suma (rosszan feltéve): Vajon mit is, seregény leány...

Katica (megpillantva Bathót s hallva, izgatottan Sumához): Bathó...

Suma (felpillantva, izgatottan): Bathó... (Feltűn.)

Bathó (bátort, és csodaszem): Bocsaissa meg...

Suma (Katicához): Eredj... eredj... (Katica el.)

Tizenegyedik jelenet.

Suma, Bathó.

(Egy perczig csend. Aztán:)

Suma (enyhe keserőséggel): Ah! eljött... mi riván Bathó? Tudja, ugy-e bá, mi szerencsétlenül
élt... engem, az uramat... Szánjon kérem... (Hirtelen kitorve, izgatottan): Azaz nem! Mit vá-
nalom! Hagyjon el! Hagyjon el! nem akarom meghallgatni, nem akarok tudni semmit, az
utaink rég elváltak...

Bathó (maga is izgatottan): Ma egy hese egy vallomástam!

Suma (félbeszertlenül): Ah! nem hiszi hát, hogy hazudtam!

Bathó: Suma...

Suma (csak folytatva): Hazudtam! Hazudtam! Hazudtam! esdülöm hazudtam...

Bathó: Vem! Vem!

Suma (szorpra, kimerülve): Ah! szülöllek! szülöllek! Je... te... akit mint a múltam átkát szag-
szartok ki a szivemből... te, te... akit megcsórtam, kintem, a létevel megfegyverezem, és megked, hogy
már réstől fogva, a leánykorom óta vonaglom megsebezve, szenvedek, vergődöm, a földalmon
rettenetes! Je... te... akit résen vart, leselkedel, talán vártad ezt a pusztulást, s most, az első
hőrgésre megjelentél, itt van a teste mért... ah! szülöllek! szülöllek! Tudod ki vagy? Tudod mi vagy?

Bathó (lárban): Nem! Nem! ha megjelenem, ha ott vagyok előttem újra, ha visszatértem, az idek is vissza-
tértek! Ott vagyunk újból mikor Istváné előtt... Ez most hihetünk neki, másodszor...

Suma: Másodszor is hihetünk!

Bathó: Nem! Nem hihetünk! (Szusa, lárban) Ma nincs fény, nincs csillár mely kápráztat, nincs
parasztság mely elvakít, és kedves lett a ködölget! Rendszer, képtelen adósság, megaföld hajra a pénz
után, lázongó munkások alatt, akiknek feltájtuk a bérét, a tűz mely tart, a nyomor mely lángol,
megjelenik a küszöbön! Ház ház miért? A vagyon kifosztva, a szék megtárgalva, e ház, (gúnygal)
a vár! a könnyelműség káprázatában, a hivatás, a boldogság (Kiáltva) a hazugságban!

Suma (megdöbben): Ah! De hát mit akarsz tőlem...

Bathó: Most rajtunk a sor, a miét akar élni, a mi boldogságunk megszületett!

Suma: Az igazat...

Bathó: A mások tudásával szemben?

Suma: Bathó!

Bathó: Megleltünk csálva, megleltünk lopva, mikor Istváné megrabolt... ~~megrabolt~~

Suma (megfurdósolva, tegyegedősen, Kiáltva): Gaz! Gaz!

Bathó (mint Suma): Megleltünk rabolva, imádkok! Cafakonyha ölelni az asszonyt

Suma (rekettyés, Küzdővel): Gaz! Gaz!

Bathó: Megleltünk rabolva, szeretés!

Suma: Gaz! Gaz!

Bathó: Raboljuk vissza, lopjuk vissza, lopjuk vissza a boldogságunk (már-már az ajkán csoknya)

Most már az enyém vagy!

Suma (lárban, feloldódva, a Bathó mellett remekelő kérel): A tiéd? A tiéd? Miért? Mert nincs ~~mi~~
~~csillár~~ csillár mely kápráztat, nincs parasztság mely elvakít? Parasztság? vajon ez kellett
nekem, repültem a gazdagság felé mint csudar lepke éjjel, fénybe? A tiéd? Mert könnyelmű
volt az aram, (lázas undorral, Kiáltva) mert immár meg nem fizethet többé!... (hinn gokorodó
lárban, Kiáltva) Ah! tud meg... tud meg, ma, szeretem... igen ~~meg~~ legyen: a nyomorban,
az övé vagyok, az övé akarok lenni, szeretni akarom, tud meg, ma, a romokkal odaát, a
lázadó munkásokkal alatt, még kedvesebb nekem, még nagyobb nekem, az első, a legelső! ha
tisztaltam addig, most rajongok érte, ott vagyok ahol már-már ~~fel~~ felenged a szívem, töled,
a multamit megismerlek, ott, ahol a szerelmem kezdődik... Tud meg, nem sajnállok semmit,
nem féj semmi... Az ékszerem? hadd tépem le magamról!... e ház? hadd üssék dobra, hadd zúzzanak
ki innen, megrek kéz-terben az urammal a boldogság felé, (hátrahajlítva Bathót) oda, messze,

az igéret fölöje felé!

Bathó: Zuma...

Zuma (lázasan, diafaluasan, hiva:) Uram! Uram!

Bathó: Vigrazz! Ne hidd!

Zuma: Uram! Uram!

Bathó: Vigrazz!

Zuma: Fel töled tán?

Bathó (kürdölve) S ha jél...

Zuma (mind fokozódó lázban) Fel, és mién? Kétf töled? Rádszornet? Segíthetél rajta? Stórod
megalázodott? megmentetted? (Hittel, hitádon, gúnyosan) Szólj... Kétf töled? Töled... aki a nyomot,
a kitudalás jelentetted... dey hitvámp vattól ulette... Szólj, mond, kétf töled, asi dy nyomorult vee
ulette... mond, a te pézred... (Mind fokozódó lázban, ics, kiáltó gúnyal:) Szólj... mond, mert ha ifeu...
ha ifeu...

Bathó (gúnyolva) Zuma...

Zuma (gák gúnyal:) ^{Te más, más megcsónálva:} ~~...~~ mert ha ifeu... akkor nem... nem hivom... akkor nem hiszek,
nem hiszek többé, akkor jó... akkor ifeu... akkor tudod mit... fijszelj, fijszelj, (Bathó felé huzodva:)
akkor eljövök hozzá, akkor várj, akkor meneknem a kanyad köré, akkor a tied lenek, akkor
tehetsz velem amit akarsz... akkor... (megcsónálva, nagy lázolásal:) Szólj... mond... kétf töled! (Bathó
gúnyolva:) Szólj... mond... étsz up-e... a meztis...

Bathó (aggódón, hatkán) Sterets?

Zuma: No mond... Bathó... (Hütkelen megárdítva, elrekteve, a lár tetőpontján:) At! nem! nem!
harudsz! harudsz! (a szörp felé futva:) Uram! Uram!

Tizenkettodik jelenet.

Stóbbiek. Múneh.

Múneh (a szörpöt) Mi az?

Zuma (cátólva, kimagasodva, feldakodva) Uram! Uram! horrád meneknem... lejj az engem... ne
hagj el! ne hagj el! megleszek váltva, megleszünk váltva... e perorben eljutunk! eljutunk! Es
ember vadtól...

Múneh (lázasan) Bathó...

Zuma: Sz ember azt monlja, megoett engem... ez ember követel engem, akarengem... fojtsd
meg! fojtsd meg!

Múneh: Bathó! (Bathónak rhan, de egy lépéssel előke, míg Bathó kiegyenesedve, egy nyugot

gestussat eehärija, anuweit eefäwe, häärtäutorodik, a baljaval, restekewe, rejtwe, fäest myyjt. Dtki.
felé.)

Uma (röjten mefäwe, magäkiwit, kiältwa!) Ah! a hatat vort serenestlen! (Ömeroskad.)

Züssing.

Negyedik felvonás.

(Díszlet mint a harmadik felvonásban.)

Első jelenet.

Katica, majd Ébner.

(Mikor jölnék a fűfőző, a lántúr, mint az udvarból az kocsik kigördülése hallatára, utána Katica jobbról jövet végig lát a színen, az ablakhoz megy, a fűfőzőt egy keveset félrevonva óvatosan kinezi, míg Ébner balról megjelenik.)

Ébner: Leselkedik...

Katica: Ah! megijesztet...

Ébner: Most mennék, usz-e?

Katica: Mennék? Hová?

Ébner: A cukrászdába kis hannis... (Más hangon) A napcsépus amony itt hon van?

Katica: Minos...

Ébner: Minos? Lássá ez lehetetlen...

Katica: Lehetetlen? Mitől?

Ébner: (egy percreig gúnyosan nézi Katicát, aztán, az asztal felé mutat) Tudja mi újjas? Szszike menyasszony...

Katica: (egyszerűen) Már hallottam.

Ébner: És boldog menyasszony... fűlig sívelés...

Katica: Ilyen hamar! Még tegnapelőtt... Ebben a szobában...

Ébner: (az asztalon keresztülvéve) Mit tegnapelőtt! Már övek óta... csakhossz habozok, mert a véglegénye sztrájk... S most átér tartok, hogy árkonyit elszomorítja...

Katica: (hitetlenül!) Igen...

Ébner: Nem találom a lapomat... Pedig meg kellett, hogy jöjjön... No, megvon! bár felvágatlan...

Már... nagyon érdekes szám, szenzációs szám... Felhört van ezik... a kömpvérit... Kicsit megsimogat-tam. (Az asztalról egy kömpöt vesz elő:) Látja...: „Fájdalmas Sistenök”...

Katica: (gúnyos sajnálkozással) Oh! a szerény Felhő ur, még mindig olyan sokat sívelés?!

Ébner: Akarná, mi?.. Nézze, értékes példány... (felüli) dedikáció, látja, Ébner Károlynak baráti szeretettel, mely sível, öök emlékéül”. S nem lehetetlen, hogy az öné legyen... Ha megmondja a napcsépus amonynak, hogy itt vannak, s ezt nagyon fontos dologban beszélmi szeretettel vele, - e kömp... Vannak ám pajkos versek is benne... Nézze, példány... (Keres a kömpben.)

Katica: No férfadjon kérem. Pajkosak vagy nem...

Ébner: Hahó! hát már képed is blazint lett!

Katica: Azaz hogy sok, sok regény, vers, az Árkonyi úr öms műveinek elolvasása után beláttam, jobban mondva éretem, hogy mindez csak szó, csak szó, csak hazugság, csak „irodalom”. Amikor valami nagyon szépen, nagyon „megindítóan” van kifejezve, akkor áll legtovább az életem és az igazságtól, mert az emberi szív érzései és kérései a legneutabb: a szerelem, nem talál azokra a megengedem hatásos, de mégis csak kiserelt kifejezésekre, melyek garmadával vannak meg a könyvekben. Tehát nem olvasok többé.

Ébner (meglepődve): Ellenben...

Katica: Ellenben a jövő nyáron jelura megrak Jómörkényékhez...

Ébner: Az öreg Jómörkény okos ember...

Katica: A nővére hit meg? - Jómörkény ott se les...

Ébner: Nos, és a falan?

Katica: Ezt paták rugása a falan, egy éneklő madár, egytelenez vonala a tájnak, mely felet virrad, vagy leáldozik a nap, több érzést kelet arit ami öröm és fájdalom, emlékezés és epedés, remény és csalódás lehet a világon, mint ezer millió könyv és könyvtár...

Ébner: De hiszen ezt is könyvből tanulta... még pedig megtanulta kívülről...

Katica: Jéved Ébner ur... Ámde bizonyított kérek... (Makos memis)

Ébner: Monója csak Katica kisasszony... ha ~~megírna~~ megírna mindent amit az imént mon. dott... én közölni szeretném... (Katica mouverantje): Honordom! Mi a veretékneve?

Katica: Jünyogi.

Ébner: Jünyogi Katica! Kisse ismeretlen név az irodalomban... Hát ha - igen, hát ha azt ~~írta~~ írta a cikk alá: „Műnök Ferenomé sibaladnya”. Ezzel mindenki ismeri... Nem, ne menjen el a Felhő könyve nével... (Katica megújva) igazán nagy szívességet tess vele...

Katica (nabodolva): De hát kérem...

Második jelenet.

Szóbbiak. Felhő.

Felhő (boldog, egy csomó egyformájú könyvvel a háta alatt. Ébnerrel ignorálva s Katicához látva):

Kedves gyermekek, itthon van-e a nagyszógos asszony?

Katica: Nincs kérem.

Felhő: Hát ki van itthon, a „művésztársat” nem sídánia?

Katica: Én.

Felhő: Nos, csakugyan. Valua egy kéresem képretek...

Katica: Kérem Felhő ur...

Felhő (mosolyogva s jóakaró leereszkedéssel): Ne monója kedves gyermekek Felhő „ur”. Monója

egyben: most. (Sbuer kacsag. Felhő mintha nem hallaná) Felhő új könyve, a „Fájdalmas Esztendő” megjelenésén, kötelességének tartotam egy tisztelt-íródíjat kedveskedni a nagyszájos asszonynak. A nagyszájos asszony ezike volt ama nőmásoknak, (Sbuerre pillantva s hangszólóva) akik versek öregszejtőre és kiadására unottak... (átnyújt egy könyvet) Lesz híves mely tisztelőm mellett átadni neki a példányt, (pismit Sbuerre pillantva) bá! látom van már egy „Fájdalmas Esztendő” a háznál... Oh! ha azt hitte a nagyszájos asszony, hogy megfertőztem róla, (és két Sbuer felé s hangszólóva) s vet egy példányt... (átvette volt Katiarát a könyvet s rögtön a dedikációra akart; mire felij haragos, felij fájdalmas felületet vet Sbuerre, visszaadva Katiának a könyvet odamenn hozzá s egy kezesnyi írtatott keresés után, mintha a legnagyobb sértést vágja az arcába: Kritikus! (Sarkon fordul és megindul balfelé)

Harmadik jelenet.

Stöblich, Kelemen Riza.

Kelemen Riza (belépi) Oh! Felhő ut! mennyi könyv! Jó napot Katiara... mi újság? Sbuer... be jó szímben van! és Zsuzsike, a drága menyasszony... Menyasszony... csakugyan? Oh! menyasszony! hihetetlen... tegnap mondta átköny, Toninak, aki kedveskedőtt nála az Zsuzsike egészsége jelőt... Oh! árdonyi jobb lenne ha titkoltá, ut... Milyená blamáss! és Zsuzsike! Ne bódog vasnak! Oh! Zsuzsike! Menekjen nekem Zsuzsikét, hogy van, jó egészségetek örveid, mondja?

Sbuer: Félek, hogy nem örül a válasznak...

Riza: Ittenem! csak nem veti más orvos!

Sbuer: Zsuzsike kitűnő egészségetek örveid.

Riza: Pardon! ennek örülné, miért ne örülnék? Az idegenek és indifferensek között hál'isten elég betegünk akad, semhogy barátaink betegségeit keljen kívánnunk. Eddig, képreje, bár csak rövid praxisunk van... illetőleg Toninak... Oh! Tomi! képrejék nagyon kilem betegség volt eddig! A napokban lesz az ötvendők: a stomszédunk megfog betegedni. Oh! ez réstételek, képrejék, nyissa ablaknál a szék! (Felhőhöz) De ön is cherubin... egy kisit halvány, mi lete? Sokat köes? Hány verset ír egy nap?

Felhő (kitérőleg): Az ~~amulette~~ amulette. emet...

Riza (mire Felhő): De két Suma... hol van Suma? Szegényke annyit baj éri már nem is lehet jönni hozzá... Minek itthon?

Katiara: Vines.

Riza: Vines? (Leül) Hát a „diversziós”? (Sbuerre megnézve) Ó vines itthon! Ez baj... benéni akartam vele... Oh! csak röviden... ő, kétségtelen, rögtön megérte... Ez kisit süzsös dílog, félek, hogy elkésem vele... Mikor jön haza?

Katiara (bedöbbenve): Nem tudom...

Felkő (Riza előtt): Nosánatot kérek, de az amuleto- met nem kaptam vissza... minden valószínűség szerint
Nasszádnát lesz...

Riza: Kérem, némes nálam... esküszöm...

Felkő: Ugy hát legyen keszes meadni...

Riza (szor elhatározással, kikapja az amuleto-t a székéből): Fogja... azaz nem... előbb mondja meg mit a
helyébe?

Felkő: Ezt könyveket.

Riza: Kérem gondot! A fejem nem enged, hogy a házában verset olvassanak...

Felkő (vértől sötét): Megjöttem, hogy beteg lessek.

Riza (fikszirova, erősen meglepetéssel): Az ötvenedik! Fogja... (felkapja az amuleto-t) Hopp! Tustam,
hogy elfogja hibázni...

Felkő (felváltva és szűkölkövel): Plebs! (széles katicával)

Megjöttik jelenet.

Sbner, Kelen Riza.

Riza (Sbnerhez): Mit mondtál?

Sbner: Nem hallottam.

Riza: Azt mondta: „plebs”.

Sbner: Latin szó. (Bicsujára): Kézelt esikotom.

Riza: Sbner? Gak nem hazs magamra?

Sbner: De igen... indiszkrét dolog itt lenni ez órában...

Riza (modorosan): Szakugran... (Mothón): Tud valamit?

Sbner: 2 forint, 50.

Riza: 2 forint 50? Miso da?

Sbner: Az „Irodalmi Közlemények” essz uessodévre.

Riza: Ehj! De hiszen ön nem is érít... az ön lapja irodalmi és művészeti lap, ez pedig...

Sbner: Művészek ügye.

Riza: Dezsületbeli ügye. S aztán csak Bathó műven...

Sbner: Művek is az.

Riza: Művészpáros.

Sbner: Mindegy, az ember mindig áldoz valamit, hogy barátjairól írhasson.

Riza: Ez igaz. De hát ne menjen még... (Mothón, kikötözve): Mondja csak, Summa... igaz,
hogy a „Művészpáros” rajt kapta Bathóval?

Ébner (a vállait vonogatva) Ezt nem tudom...

Riza: Mit ~~mond~~ gondol? igaz? Mert ugy is hallottam, hogy csak Bathó s a „Művészpraxis” kapta a... Emma ártatlan... Oh! ártatlan! én nem vagyok rossz, de ez még sem hiszem... Még mint lényeg folyton Bathóval szerelmesedtem... De hiszem én is tudja... Oh! Emma... én látom a Bathó karjaiban... (Megborzongva) Jaj!

Ébner: Jól esik ugy-e?

Riza (annélkül, hogy hallaná): És Ilka, vajjon mit ért minderre? Látni? Beszélni vele? Képreleje, engem nem akart fogadni... Oh! az az Ilka! ő csak szerelmes-e? ~~csak~~ szerelmes Bathó a vértében... És mondja csak... valami pénzt is hallottam... Oh! a pénz!

Ébner: De hiszem vasárnap többet tud mint bárdi...

Riza: Csak azt nem tudom - verekszenek-e, s mikor? Pedig tudnom kellene... nem verekszenek?! Szébetetlen... Toni azt mondja, vétnék fogynia kell... Oh! beszélni... olyan igazán vasárnap... nem jánya, hogy hűzák, halasztják... Azt mondják Bathók... igaz? a fesször miatt, nehezebbre esik a választás... Oh! a fesször! Toni bejött nekem a pisztolyról, a kádról, megmagaradta milgen sebet ^{amaz} ~~amaz~~ ~~vagy~~ ~~amaz~~ emez... Oh! Toni, kintőben élt a sebekkel... nagyon örülök ha a „Művészpraxis”-t ő operálná... Nem... nem... de csakugyan, mindig nagyon szereltem a „Művészpraxis”-t, mindig nagyon tettem neked... Szánom ötlet, nagyon szánom ötlet... egy előkelő... „C'est quelqu'un", ahogy Párisban mondják... Oh! Páris!

Ébner: Ugy látszik mint Jelle Vilmos, s ugy vi mint... mint München Ferenccs.

Riza: Csak nem? Csakugyan? Ez kár, Oh! kár... ezt sajnálom... Ugy hát Bathó fogom kéri (Felálla)

Ébner: Bathót?

Riza: És áldani fog engem...

Ébner: A vattát napraad preparálta?

Riza (annélkül, hogy hallaná): Toninak éppen új szereti vannak... Külömben is már régóta szerelme látni egy párbajt. Bathó csak ottthon lesz?

Ébner: Nem lesz ottthon.

Riza: Miért nem?

Ébner: Ha Napraad az „Irodalmi Körlemények” előfizetője volna, tudná (az oráját nézi) hogy ez orában... Én még látam őket kibogni az udvarból...

Riza: Nem, nem, ez lehetetlen... Csak tudnák e háttérben... Kattina mindent tud... Azt hiszi beeresztette volna önt... Oh! sem önt sem engem...

Ébner: Akkor hát München eltitkosa.

Riza: Ha megvan a lapjában...

Ébner: Ott hever felvágatlan.

Riza: Mégsem íjaz, mégsem íjaz... Lehetetlen, hogy en előkelő ember emyire meggelásterés a jó barátait... Sietek, isten ómul. (S1 balról)

Ébner: It felejtett valamit magyád.

Riza (zrossan vissza): Ah! mit? mit?

Ébner (a paplapót felve egy zsebkendő): Itt hiszem a zsebkendőjét.

Riza: Ah! igen... Lurua arda volt kölcsön... a multkor, az estélyen... Vissza hoztam... (Zsűs bal felől)

Ébner (néve a zsebkendő monogramját): Sz. J.

Riza: Tessék?

Ébner: A monogramja: Sz. J.

Riza: Gak nem? (A kendő után kap:) Az Ikké! De hát nem ismerem az Lurua néval...

(Zrossan, egy másik zsebkendőt kerítve): El... ez az Luruaé... It van, tessék oda az asztalra kérem... majd ott megtalálják... Est vittem Ikkának, megrok Ikkának, kivon Jozit, Bethót kétségkívül odahozták... Nem, ne jöjjen, nagyon sietek... Istén ómul! Istén ómul! (Sietve el balról.)

Ötödik jelenet.

Ébner, Lurua.

Ébner (az asztalhoz men, letenni a zsebkendőt, majd felveszi az újságot, letépi róla a címoldal-ot, kinyitja, és pillanctig nézi, majd az nyitottan helyezi vissza az asztalra. Ajtán megindul a tőzép felé, amikor megpillantja Lurua-t; s udvarlóval): Kezred itthon volt...

Lurua (a jékkeddeli felső ajtón): Itthon...

Ébner: Nem akart fogadni bennünket...

Lurua: Bocsiha meg...

Ébner: Böt... én kelek bocsánatot. (Az asztalon lévő zsebkendőre mutatva): A Mostos Dok-tomé ajándéka...

Lurua: Köszönöm.

Ébner: Velehet...

Lurua: Ah! Dehogy...

Ébner: Tudom, hogy indiszkrét vagyok, tudom azt is, hogy épen séggel nincs abban a lelkiállapotban, hogy vendégeket lásson... Nem is mint újsgátri jövelem De...

Lurua (nem értve): De hát...

Ébner: I ha inszisztáltam, szolgálfon meztelenségem, hogy az Erzsike érdekében szerettem volna bevélni Varsád.

Sal. (Hátul.)

Summa: Beszéljen.

Ébner: Kiszöndöm.

Summa (túrelvárással) Tehát...

Ébner: Varsád kéte fölem azt a bizonyos címet...

Summa: Sőt megkaptam.

Ébner: Ist Erzsikének...

Summa: Irtam.

Ébner: Szabad tudnom mi címből? (Summa mondván:) Oh! boosónatot kérek, enyem csak az 'é. dokel vajjon taldegyvű-e Erzsikével?

Summa: Minden perzobben öt lehet.

Ébner: Akkor jót van... épen csak ezt akartam tudni. Nos hát... mindenképpen megfogja látni, misoda siralmas dögöt ~~is~~ művelt...

Summa: De hiszen tudom...

Ébner: Oh! amig csak "tudja" az ember, amig csak elképzeleli, talán még hatása sincs. Dramatikol megjelenik, amikor látja szemtől szembe...

Summa (gőzdelésen) Oh! szép lehet!

Ébner: Nekem iróttató! Először atheista vagyok, másodszor...

Summa: Minis másodszor.

Ébner: Boosónat van. Azt akarom mondani, hogy Erzsike volt az épen családom... Örökkön együtt élünk, nagyon hozzárogtam... szerettem. Ma épen egyedül vagyok, vendéglőben kell éleznem, a lakásom valóságos Akademiája a rendtelenségnek... Vesperd azt gondolja: egoista. Szivesen... ha Erzsike boldog volna legyalább.

Summa: Ö kétségkívül boldog.

Ébner: Ehj! én nem hiszek az éfajta boldogságban. Tudom, Oh! nagyon jót tudom, miképen beszélnek: "Az égben, az égben kedves szellemekem!" ^{az ég!} és mindég az ég!

Summa (mendeszen) Hát mondják azt, hogy a göd? (Ébner: után látva, hogy Ébner távozni

Kénál:) Nos, ez minden?

Ébner: Van, nem... csakhogy... (Az óra üt.)

Summa: Csakhogy?

Ébner: Attól tartok, hogy vima'elek... a testkéré vagyok...

Emma: Csak fejzed be.

Ébner: Nagyon nagyon szépen. - Nos hát, azt akartam mondani, hogy én küzdök az élettel, minden erőmből azon voltam, hogy bebeszéljem... Elmentem a végletekig: az önpillanatosság felé fordítottam. Végül belekeletem eszemem. De azért reméltem... iss, usz, majd csak mégis megmondja... Síme ekkor már el volt intőve minden, és hát alát - én Bacchus hátának nevére, mert a Bacchus hatása működött bennem. - én hát alát, a fogóanyag felvételét követő hát alát, sütyőgésben, élvezet minden, jessze ott szívtok rajta, és hisz jéne is volt, nővel tegnapelőt délután, a Vagasdórnál tett látogatás után, már hárszem jött többé, mehereti eszemem... Ah! az Árkonyi Diadala! De hát most legalább ismét támadhatom ~~az~~ a lapomban.

Emma: Árkonyi?..

Ébner: Oh! Dehogy tudja...

Emma (hirtelen emlékezővel): Csakugyan - Ébner...

Ébner: Oh! Jóllehet az orvosok! Ha ^{én} Hildobrom, van haruok ha van tessis, megvanak a magam jőzőn okaim hozzá... Most csak nem lépetél, hogy az Árkonyi: hiúságának én fogom megmérni a legnagyobb örömet! Csak nem lépetél, hogy extázisba kerülsz, a saját nővérem holttestével!

Emma: Oh! a holttestével! ez sok...

Ébner: Sikerben hirdetem jőnek. jőnek: „Ébner menyasszony!” „Ébner menyasszony!” Tegnapelőt ita, buzdión, oroadással, monthatnám szenvedélygel, csak a boldogságját beélek, az uttrak iránti jőző szeretetét... annyi boldogságot rakok rád, hogy néha magamat is megijeszt... Ha minden igaz volna! ~~de hiszem~~ De hiszem már rég összerokkalt volna...

Emma: Stóh, utak mégis csak kifog derülni...

Ébner (éleiben): Épen ez... annig kiderülhetne, megrell, hogy mehereti, hogy kegyelmeztünk, up-o?

Emma (nyugtalanul): Én...

Ébner (csak jőstakra): Ha jön, rejthe el kétem, ne lássa senki. Is beszéljen vele, végre is, keserű asszony, jőbban tud beszélni vele... Leánykori barátomok voltak, nagyon szeretek eszemem... Látja, erről van szó... és én siámitok Vagasdóra, kirárolag Vagasdóra... Ha megmondaná neki, mi öröme van az életben, mi erőnyör van az életben, a melyekről ~~megmondani~~ örültség lemondani, minthogy én könnyen hozzájárulok... hogy amit az ember elvett, nem vettette el örökre, nővel, mégis csak éldelem él... Ha megmondaná neki... De hiszem keserű tudja...

Emma (aki mindnövekvő nyugtalansággal hallgatta): Én tudom?... (Küzdős után): Öröm,

Önnyör, könnyen hozzájárulok? mit akar mondani?.. Szóljon...

Ébner: Én - végre is...

Emma (magyon nyugtalanul): Mígoda sajtóhájas beszél ez... Csapa kétértelműség, csapa a leghossz-
ság... (mind nyugtalanabbul): Ámde kezdem érteni... látom... (inkább szánakozással, mint
haraggal): Ah! tudja, hogy már nem lehetne szalágitosabb, ha ottbább nem volna...

Ébner: Talán nem egészen...

Emma: Szóljon ide, elhoz nekem egy csomó ragalmat, egy csomó szamszitást...

Ébner: Szóval, a peres talán, mintha megérágnának kegyedet...

Emma: Megérágnának? Ébner!

Ébner (hátulva): Nosánmost kérek, én azért jöttem, hogy Istike érdekében benéjék Nagyszóval,
a megmentésében való közreműködésre kérejem. Erre Nagyszóval nem hajlandó. Azon-
nak sajnálatosnak fejezhetem le a sajnálatosom magamat. (hát a baloldali szíjárt érintésével
van, miközben Emma, mozdulatlan, felindultan csak üli, követi a tekintetével. A szíjártól
érve Ébner megáll, habozik egy pillanatra. Aztán egyszerűen a lapokban - ott van az
asztalon - van egy édeses csokli - a Felhő könyvöt. (St.)

Hatodik jelenet.

Emma, majd Katica, majd végül Ébner Istike.

Emma nem jöveig merengőn, felindultan. Hirtelen felkel, az asztalhoz lát a) Ébner lapjába
pillant. Ébner tekint azonban, hogy nem volt észre benne semmit, most imét, Ébner már nyugodal-
ban az asztalra ~~meg~~ ejti vissza a lapot, előbb jön, kiált: Katica! Katica! (Ébner senki sem
jön, seget, mire Katica megjelenik. És ekkor történetesen) Ébner szisszognyt várom... még
nem volt itt?

Katica: Venn.

Emma: És csak én várom... mást ne erem ve...

Katica (napon hitkán): Jól van...

Emma (a Katica mozdulatlanását látva): Nos... akarsz valamit?

Katica, Küsködve: Semmit...

Emma: Hogy hát eredj sívem. (Leül az asztal mellé)

Katica (mái-mái sívva): És jó napidaga...

Emma (nyugtalanul): Katica...

Katica (torogva, Emma el szokása): Nosánson meg... boosánson meg... nem bírom, lehesztem... Időig
nem tudtam mit jelent...

Önnyör, könnyen hozzájértek? mit akar mondani? Sieljen...

Ébner: Én - végre is...

Suma (napon nyugtalanul): Mióta sajtóháza bent ez... Gupa kétáttelenség, csupa alacsony-
ság... (mind nyugtalanabbul) Amde kedvem értem... látom... (Inkább bánakorással, mint.

haraggal) Ah! tudja, hogy már nem lehetne szaláncosabb, ha ottbóbb nem volna...

Ébner: Talán nem egészen...

Suma: Eljön ide, elhoz nekem egy csomó rágalmat, egy csomó szanasítást...

Ébner: Ez óra, a peres talán, mintha megérágnák kegyedet...

Suma: Megérágnak? Ébner!

Ébner (hátulva): Nos, a most kérek, én azért jöttem, hogy össze érdeklőben beszéljek magassáddal,
a megmentésében való közreműködésre kérek. Erre magasság nem látnak nem hajlandó. Azon-
nak sajnálatomat fejeztem ki sajnálhatom magamat. (hát a belsőli zűzret észlőve
van, miközben Suma, modulálva, felindultan csak nézi, követi a tekintetével. A zűzrebből
érve Ébner megáll, habozik egy pillanatra. Aztán visszatér) A lapomban - az van az
asztalon - van egy érdekes cikk - a Felhő könyvével. (El.)

Hatodik jelenet.

Suma, majd Katica, majd végül Ébner össze.

Suma csak percig meregőn, felindultan. Hirtelen fekk, az asztalhoz liot, a Ébner lapjába
pillant. Egy tekintet azonban, hogy nem volt észre venne semmit, mert ismét, a mai-mai nyugtalan-
ban az asztalra ~~meg~~ ejti vissza a lapot, előbbre jön, kiált:) Katica! Katica! (S hon semmi sem
jön, csenget, mire Katica megjelenik. És ekkor hirtelen) Ébner visszanyomt várom... még
nem volt itt?

Katica: Venn.

Suma: Csak itt várom... mást ne erem ve...

Katica (napon halkan): Jól van...

Suma (a Katica modulálásait látva): Nos... akarsz valamit?

Katica (kínködbe): Semmit...

Suma: Hogy hát eredj szíven. (Leül az asztal mellé.)

Katica (mai-mai síva): És jó magasság...

Suma (nyugtalanul): Katica...

Katica (7000-ja, Suma el ruskodva): Nos, én meg... bocsásson meg... nem bírom, lehesen... idig
nem tudtam mit jelent...

Katinka: A hátsó kapun.

Emma: Ki az? ^{Emma?} ~~Emma?~~

Katinka: Erzsike kisasszony...

Emma: Erődj... erődj...

Katinka (remegően): Drága jó nagyszámom...

Emma (tűrelmetlenül): Erődj, ha mondod... (Megpillantva Erzikét s feléjtve): Erzikeim! Erzikeim!

Erzsike (a föléprút, a fürdőruhában, lezárva a felindulást, csodálatosan): Emma... (Szűk

Közi közt): Jó nagy Katinka...

Katinka már a baloldali szíjait üsörében, megéjtve megéjtik s szótlanul el.)

Hetedik jelenet.

Emma, Erzsike, majd Árduyi ártán.

Emma (az Erzsike mellett bonyolít): Hát isz láttak viszont téged! Erzikeim! Erzikeim!

Erzsike (uralkodva magán): Oh! én...

Emma: Ibbem a szomorú ruhában... a szép hajad, a szöke selyem hajad, hol van? te edes,

(hitörve): te szerencsétlen!

Erzsike (nagy lendülettel): Nem! Nem! Én bírdog vasnok.

Emma: Bírdog? Szakmány bírdog? (Hitetlen mehosággal): Isz hát én is!?

Erzsike (remegően): De? Gondol meg jót!

~~Emma~~ (megéjtve): Erzsike!

Erzsike (~~levegővel~~ (legyőzve, rologásba törve): Emma!

(Rövid sünet. Alantól Erzsike üsörében a rajtán Árduyi megjelenése beírta)

Emma (megpillantva Árduyit, hitetlen szívből orvra s felindultan): Árduyi... mi baj? Tudom...

Árduyi (halkan, egyszerűen): Szóztunk...

Emma: Szóztunk... (hátrál).

Árduyi (megismérvé Erzikét, megrendülve): Erzsike kisasszony!

Erzsike (nyitott kéréssel, modoratosan): Erzsébet nővér. (Lábam megindul jobb felé és eljöttél.)

Árduyi (utána meredve): Mengasszony... (Mint Erzsike megindul bal felé s elbírta.)

Nyolcadik jelenet.

Emma, München.

Emma (a közönséi bejárat közelében, a köröve előtt állva arccal, felindultan, várakozóan.)

München (a föléprút; egy feröng áll Emma mellett, aztán szörnyedve, elvonja a kezét az arcaától, nézi, és

~~halkán, félzavasan:~~

De hát amikor nincs semmi bajom? (Haborós után, halkán szenvedő, restellőde:)
Ha az ellenfelem jöttém... (Emma mouvementje) - ah! csak humanitárból - ~~megnyugtathatom~~... veszély-
telen seb és - kitűnő ápolás. (Emma mouvementje) Igen, Szobránczy Ilka... (Geddesen, erősen, nagyon diszkret meg-
vetéssel) s ezét elfogja valami ~~feleségül~~, az első siket erősebben is - anyagilag is kimérve. Ezen a világon
minden hárossággal végződik. (Rövid műnet. Aztán az ablakhoz mevet, kimerve:) Alkalmazódik... (Ez peris
áll az attaknál, aztán megindul jobbra)

Emma: Hová megy?

Münet (megállva) Defektum... jóraát vasnak... levett...

Emma: ~~Forenza...~~

Münet (mellékerülve) Emma...

(Katica, balról lép elő, de vastag eszűvel ellátott lámpával. En pillanatkig haborik, aztán csendesen végig-
jőve a színen, a lámpát az asztalra állítja. A megjelensége, mintegy megakasztotta a münet és Emma
berindét. Most várnak. Is amikor Katica eltávozik, ajtókat, függönyöket bezárván:)

Münet (hittelen): Beszéljen, -het ug- + bár, beszélni akar? Három napja rajtörök előlem... mérteget,
fontolgattam... itélt falam, nem tudom. Ha elém jön újra: éntem. Ime nem vagyok fárrat, nem
levett többé, magam is uor éntem: kétönkön a sor. Beszéljen. Vagy kezdjem én? Csak menjek, végző-
jem tovább, véges-végig a kalváriánom, el egészen a keresztig?...

Emma (gyedesen): Egészen a keresztig.

Münet: Emma!

Emma: Csak utánam jöjve...

Münet (halkán, remegőn): Igy hát menjünk...

Emma (látszan): Iram!

Münet: Jél? Én is jélek... Az utunk más volt, a célunk más... (Hittelen egész közel Emmahoz,
kérdően, aggódással.) Vés! Emma, hagyjuk ezt, ne bolygassuk ezt... hallgassunk, jélejtünk... ezt szöngéd
szót...

Emma (elhárítva; és csendes intőzéssel): A legett után mentem veszélyes az út... Ez rémlátás...

Münet (megrendülve): Elvesztlek!?

Emma: Elvesztlek.

(Szűnet. Mindketten kűsköde, remegőn, mintegy segélyt keresve. Aztán:)

Emma (gyedesen, levetlen): A boldogságot, a melyet ígértetek nekem... az anyám s te... a boldogságot,
a melyet magamnak önmagam ígörtém, nem, nem tudtam megtalálni. Oly szép volt pedig, (mint
álomban, szűzben a gondolatot) oly sajátosságosan szép... Erdő sötétje jöttök, magában égő csillag:

egészen fehér, egészen ragyogó és egészen elérhetetlen. (Hirtelen minten felcsúszva, keserűséggel:) Küzdöttem, küzdöttem, minden akaratomból, minden erőmből küzdöttem, védkeztem, megfogottam a kísértést. Tagadtam, hogy van, hogy lehet öröm e házon kívül, ehj! tagadtam mert szörni akartam, mert az ígéretem, a becsületem csatája volt, a szívem vádja ellen... Ha el is ragadt az pillanat, ha az öngye is voltam egy pillanattig, küzdöttem újra, keztem újra, hozzád menekültem, a követelő multamat kigúnyoltam a karjaiban, megcsaltam a karjaiban, oly jót esett mikor sz-sz emlékem, elgázolta egy öleléssel... Részem volt a szardzságokban, részem volt a fűves mulatságokban, és részem volt a nyomokban is, s ha hirtelen is előttem, mégis észre se vettem vele, lehajtott fővel, én jártam elől a kalváriádon! De hittem. A széllben hittem... a nagy nap, igen... a melyet kijestetted nekem, a melyet megfogtunk, a melyet megváltunk a szenvedéssel, a hajnala harmatját a szemünk könnyében hozva el... A nagy nap a melyen mi is naszok lettünk, naszok! nasznerük! az első! a legnaszotbb bit. Dzsáság előtt, a káprázatában elszédülve, mint a legmagasabb, a legzenejesetbb, az ifjú látása előtt... (S elkéserevőden, szenvedőn:) Ah! látod, a navati elragadják az embert, szeretjük őket, rohamunk utánok mint a pillangók után, s csak akkor tudjuk, csak akkor érezzük, hogy megleltünk valva, amikor őrösnek látjuk a lepkefogót... Addis pedig remélünk, szőtrőlve is de remélünk, édes képekben elvonnul előtünk, és bakuszan pillangó-szármakon, mindez a miént nem szabad epednünk, mindez a miént nem szabad elédnünk, az ég a földön, mit tudom én! vala. melyen törté nemesség a melyre képtelenek vagyunk, naszóság a melyhez nem emelkedhetünk fel, öröm, a melyet eljászunk, el kell hogy játszunk, szegény emberi lények a bűnnek jösszere el...

Műnek (lázasan, kömpfőzőn): Summa... ha bűnös vagyok, légy irgalmas...

Summa (mint műnek): Légy irgalmas... mert bűn mindig van és mindig lesz az ígéret földje előtt...

Műnek: Ha tudni fogod, hogy ártatlan vagyok...

Summa: Nem fog segíteni rajtad, minthogy rajtam nem segít...

Műnek: Rajtad?

Summa (tehetetlenül, leverten, nagyon fájdalmasan): Én nem szeretlek téged...

Műnek: Oh!

Summa (mint szem): Nekem csak illuzióim voltak. Illuzióim! Illuzióim! az egész raj, az egész világ, lekötve ide, megtartva neked, odaadva neked, kiéldve feléd az nagy epedésben! Illuzióim! Illuzióim! édesen betöltve, kéjesen elvakítva, bevilágítva mindazt a mi küiség, betűndökölve a mi becsület! Illuzióim! Illuzióim! részegen a navaitól, a vesztésében oly

szépnek láttalak, erős voltam, mentem veled rajongón a szerelem jelle! Amikor láttalak, it, veled, szemtől-szembe észreállva bennetek, usz éretem megébredés, gyájalom, közlelt vitt hozzád, usz éretem a kísértésből, a csudarságból, a lelkem örökre kiakkar repülni, sajátos sorsjóság, megfoghatatlan epedés mindarra aui túl van rajtunk, túl van a vétkem, minteszi kiszaggat őmagamból, ~~...~~ e perzenben imádtalak, ott voltam veled a határon. (Szárazfata:) Ah! vagy, felelőes perer, az ünnepl a melyen váromosoljog az anyám, éretem a tekintetét, a melyen hirdetem a diadalt neked: nem sirtunk hiába, nem szenvedtünk hiába, ~~...~~ az örök elők vagyunk, a megváltásban vagyunk, megkaptuk annit az Ur igéit rákijáratva a keresztet!

Műnek (magas elragadtatva, lázasan:) Ah! és nem?! és nem?!

Suma (nadr. csuderedve, árméltó:) És nem... Elhagytál s aroutél nem ~~...~~ találalak többé... Hol vagy? merre vagy? te? it?.. nem, nem te vagy, nem te vagy... És én?.. én?.. e falak, e ház nem ismeretek, nem tudom ~~...~~ mi köt ide, miért vagyok it?... Az emlékezesem elmosolva... meglepőve, - megdöbbenve nézek rád: a tiéd voltam, a tiéd!!

Műnek (felemelt karokkal, elrémülve:) Suma!

Suma (a műnek karjai ragadva meg:) Ha a tiéd: mindketten árezzer a célnak roskasztunk össze, megadva magunk az örök sörögésnek a küszöbön estünk el. Neked nincs jogod büntetni engem, nekem nincs jogom megbocsítani neked!

Műnek (eltámaszkodva, a pamlagra roskadva, rotyogva:) Ah!

Suma (gyengéden, síndobozással:) Nekem nincs jogom megbocsítani neked. ~~...~~

Műnek (zokorva:) Suma... Suma... ~~...~~

(Műnek. Suma a közepén, a síek közelében, Műnek a pamlagon, és mindketten sírva. Aztán:)

Suma: Nincs jogom csak elmenni innen...

Műnek: E házon túl... neked...

Suma: Nem! Nem! emde a nyomorúságom többet és, emde igaz, elpantolom is többet érek...

E házon túl nincs örömem többé és az utam másfelé vezet... (Remegő sajnálkórissal:) Műnek Suma...

"-kínvészáros" ... estén veled... (Sírva a kezét nyújtja.)

Műnek (halkan, megtöröten:) Sírógó... Sírógó...

Suma: De házi nyitvő lezrek? Gondol meg, szemtől-szembe velem, akinek te nem vagy többé, de hiszen nagyon boldogtalan lennél... Szél a távolással, mintha tartoznám neked...

Műnek: Mekkora boldog lezrek?

Suma: S mintha tartoznám magamnak... Örökkön lehajtott fejjel előtéd, oly sötérelmes, oly megalázó volna...

Műnek: Lehajtom én is a fejem...

Luma: Nem! Nem! Isten veled...

Mánc (a részénél fogva visszatérve az amonyt): Lehajtott én is a fejem...

Luma (Sűrűn, fájdalmasan): Hadd menjenek el...

Mánc (fogtatva): S ha a szemünk mégis találkoznak, csak az egymás könnyét néstetjük majd...
(Néve az amonyt) Gyöngörök! Szörpörök! (Halkan, fájdalmasan s nagyon anyka nehezteléssel.) Luma...
Vom ~~utol~~ uton hintetted... Ott, mióta, fényes világ, köztben, elmosódva, eldávva mind'zetünk
előtt... Látsz, ott, nagyon messze? Látsz? Néj... (Sírva) a lehetetlen boldogság mind'zetünk gyökere...

Luma (Sírva): Látsz.

Mánc (Sírva) Mindketen temetjük, mindketen egy homokból vetünk red, a sírjára fogjuk,
fogjuk, az örök kossorut.

Luma (vergődve a Mánc kezén): Nem... nem... hadd menjenek el... hadd menjenek el...

Mánc (halkan, restelkedőn, nagyon kérelően, sírva): Maradj...

Luma (mint férfi): Gondold meg, elválva, legalább az álmutk tisztaságát menthetjük
meg... Marad... nagy, fenséges, a fájdalomból ragzó! (Hátrahúzódik.)

Mánc (ezt jérezve megkapva): Ak! (Azán elgödve, restelkedve, sírva, miközben vissza-
tartja az amonyt.) Maradj... Próbáljuk újra, kezdjük újra...

Luma: Nincs erőm, nincs hitem többé... Nincs semmi többé...

Mánc: Próbáljunk mégis csak remélni...

Luma: A legtöbb amit elérhetünk is kevesebb mint amit álmodozunk... A legtöbb is csak gúny... (halkan,
remegő szénkereséssel) a milliók szármalmas tömege... Mi, akik oly sokat akartunk...

Mánc (megadva magát, zódogó szénkereséssel): Ám éljük be...

Luma (mint Mánc): Alkadjunk meg?!

Mánc: Alkadjunk meg...

Luma (Sétségbeesetten): Az ígéret földje! Az ígéret földje!

Mánc (a legnagyobb levertség hangján): Delibáb... csodaszépségek mezejét, mizük mimmiről rajongón,
vergődünk felé futdokolva, fázra mered, részeg szemekkel... Miközben ki időre lépt, csak
térde: szerencsés. De aki csalta magát, hogy elérkezik, hogy éte szenved, éte sír: jaj
annak és jaj nekünk! (Nagyon szenvedően) Hogy mondtad? Erő sötéteje fölötté magában
éző csillag... egészen fehéi, egészen ragzó, és egészen elérhetetlen... Oh! Szánj engem, ~~amint~~
~~amint~~ amint én szánlak téged, azontúl pedig éljünk, tűnjük egymást...

Luma (mint férfi): Az ígéret földje! Az ígéret földje! (Mánc mellé roskad.)

Uilenstedik jelenet.

Stöbberk, Szisike, Katica.

Szisike (jobbát, különös szeműt megpillantva, ovatosan, a falak mentén a Középső kéjváratok fölött.
Itt a lépcső már sötét. Sekken hatkán, igazán:) Katica - Katica (Katica a kijáraton belül
megjelenik, a lépcsőt ennyire gyorsan bevilágítja, mire Szisike már a lépcsőn:) Közönség.

Katica: Jó éjszakát. (a lépcső karfájának maradt.)

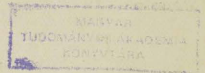
Szisike: Jó éjszakát.

Függöny.

Asiént folije

Második felvétel

Ms 5453/80.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Pite (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Pite (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Pite (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Pite (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Pite (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Pite (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Pite (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Pite (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Anna (szóval) Anna meg - a marra - meg haza -

Sten: cunio jelle in un aspectu...
Rita: cunio jelle in un aspectu...

Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: es un aspectu...
Rita: cunio jelle in un aspectu...

Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: (Sten) 7-aje... Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: (Sten) 7-aje... Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: (Sten) 7-aje... Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: (Sten) 7-aje... Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: cunio jelle in un aspectu...

Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: (Sten) 7-aje... Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: cunio jelle in un aspectu...

Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: (Sten) 7-aje... Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: cunio jelle in un aspectu...

Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: (Sten) 7-aje... Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: (Sten) 7-aje... Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: cunio jelle in un aspectu...

Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: (Sten) 7-aje... Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: (Sten) 7-aje... Rita: cunio jelle in un aspectu...

Sten: cunio jelle in un aspectu...

Rita: cunio jelle in un aspectu...

Uutiset:

A. S. S. (uusi koodi) Seurassa leikarit, teijit le - eropun
Din kelausainel aritot en vaurus!

Uusi (kivetti, vappu, uunepi) leikarit, leikarit!

A. S. S.: Siinäsi unipimmi a hupiksi (alambit
dun hupit unipimmi!

Töerit (alambit hupit - donit)

Uusi (alambit unipimmi, alambit) A rannat leikarit!

Uusi (alambit, alambit unipimmi, alambit, alambit)

Uusi (alambit) leikarit unipimmi!

Uusi

Tenuis (hinc et inde multis est liber minim) est in hinc et inde via)
et in hinc et inde via)
et in hinc et inde via)
et in hinc et inde via)

et in hinc et inde via)

et in hinc et inde via)
et in hinc et inde via)
et in hinc et inde via)
et in hinc et inde via)

et in hinc et inde via)

EDMONDUS ALDEN
KONTIAGA

